ଅନୁସ୍ୱାର

The Anuswaar

Monthly e-Magazine
Vol - 1/Issue- IX
May -2026

ମାସିକ ଇ-ପତ୍ରିକା

ମେ -୨୦୨୬

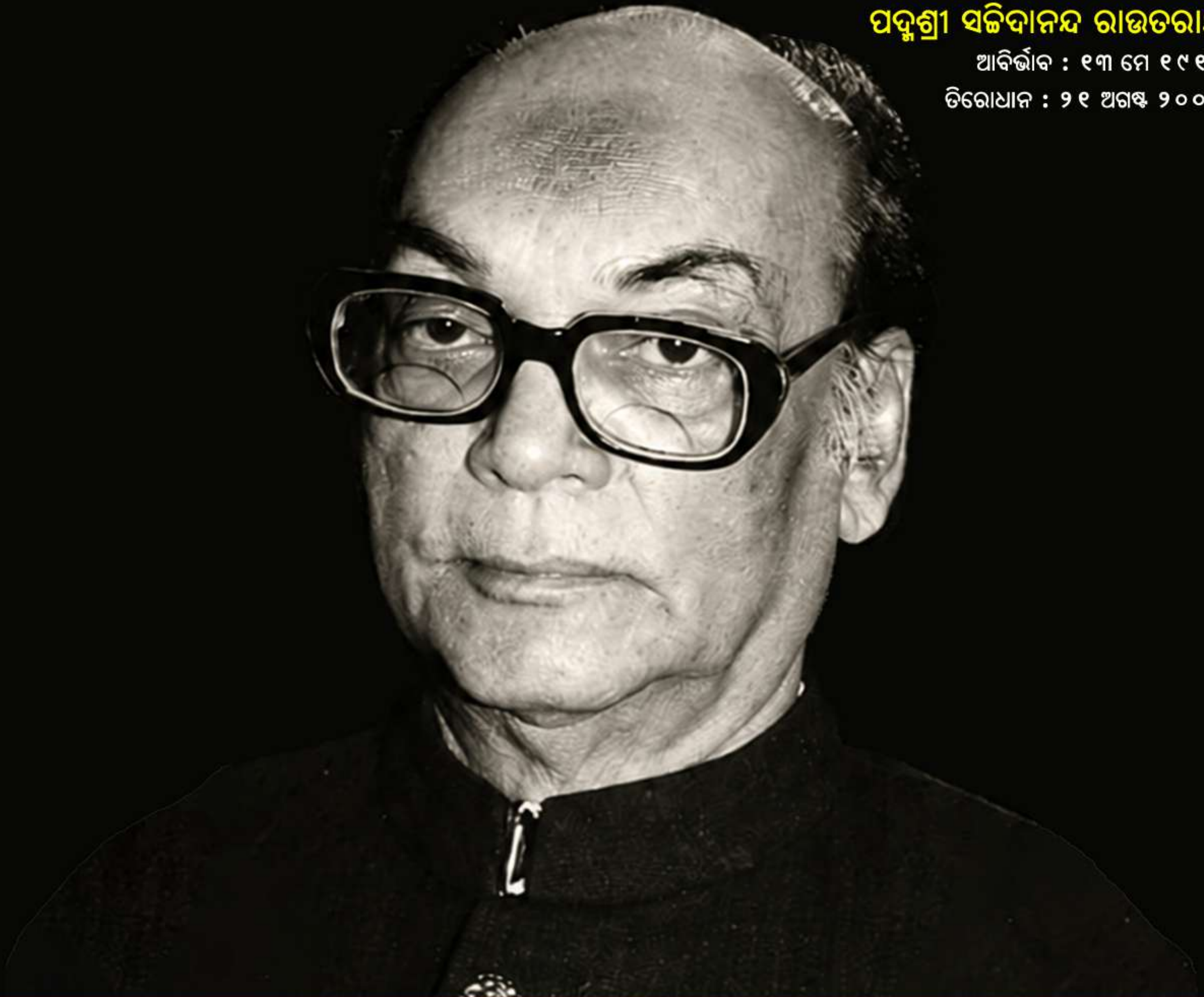

ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ରାଉତରାୟ
ଆବିର୍ଭାବ : ୧୩ ମେ ୧୯୧୬
ତିରୋଧାନ : ୨୧ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୦୪

ସମ୍ପାଦନା : ସରୋଜ କୁମାର ଶତପଥୀ

Publisher :
Newtra Creations, Bhubaneswar

Contact Us : +91 9937128547 / Email : anuswaar.emagazine@gmail.com / Website : www.anuswaar.com

ଅନୁସ୍ୱାର

ମାସିକ ଇ-ପତ୍ରିକା

ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ, ନବମ ସଂଖ୍ୟା, ମେ - ୨୦୨୬

ସମ୍ପାଦନା: ସରୋଜ କୁମାର ଶତପଥୀ

ପ୍ରକାଶକ: ନ୍ୟୁଟ୍ରା କ୍ରିଏସନ୍ସ
ପ୍ଲଟ୍ ନଂ-୫, ଜୟଦେବ ନଗର,
ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୦୨

ଯୋଗାଯୋଗ:
ମୋ: +୯୧ ୯୯୩୭୧୨୮୫୪୭

Vol. - I, Issue-IX,MAY-2026
Editing :Saroj Kumar Satpathy
Publisher: Newtra Creations,Plot no-5, Jayadev Nagar,Bhubaneswar - 751002
Mob :+91 9937128547/e-mail : editor.anuswaar@gmail.com/
website : www.anuswaar.com/ www.newtracreations.com

ଆମ ପୃଷ୍ଠପୋଷକ

ଡକ୍ଟର ପ୍ରତିମାରାଣୀ ମିଶ୍ର ଷଡଙ୍ଗୀ

ଛନ୍ଦା ମିଶ୍ର

ବସନ୍ତ କୁମାର ଦାସ

ପ୍ରଫେସର ଅଭୟ ବେହେରା

ପ୍ରତିମା ମିଶ୍ର

ମନୋରମା ପଣ୍ଡା

ବିନୋଦିନୀ ଗଉଡ଼

ଅପରାଜିତା

ଗୀତା ପଟ୍ଟନାୟକ

ପ୍ରତିତୀ ମହାନ୍ତି

ମୌସୁମୀ ମିଶ୍ର

ଶରତ କୁମାରୀ ମିଶ୍ର

ଅନୁସୟା ବାରିକ

କମଳିନୀ ଦେବୀ

ରାଧାରାଣୀ ପଟ୍ଟନାୟକ

ପ୍ରଫେସର ବୀଣାପାଣି ତ୍ରିପାଠୀ

ଶୋଭାମୟୀ ପଣ୍ଡା

ମଧୁସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର

ଅନୀତା ମିଶ୍ର

ଶୁଭଶ୍ରୀ ସିଂ

ନିହାରୀକା ରାୟ ବରାଳ

ସରୋଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହାନ୍ତି

ଶ୍ରୀମତୀ ହରପ୍ରିୟା ପଣ୍ଡା

ସୁବ୍ରତା ମିଶ୍ର

ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିଶି

ଅଜୟ କୁମାର ସେଠୀ

ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ବସ୍ତିଆ

ଶମ୍ଭୁନାଥ ରାଉଳ

ବୀରେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତି

ଅସୀମା ରାୟ ଖୁଣ୍ଟିଆ

ରୀତା ମିଶ୍ର

ଆଶାଲତା ପାଣ୍ଡବ

ଦମୟନ୍ତୀ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ବୀଣାପାଣି ସାହୁ

ମନୋରମା ମିଶ୍ର

ନିବେଦନ

ପ୍ରିୟ ସୃଜନଶୀଳ ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କୁ ବିନମ୍ର ପ୍ରଣାମ।

ଜାଣି ଖୁସି ହେବେ ଆମ ପ୍ରିୟ ମାସିକ ଡିଜିଟାଲ ସାହିତ୍ୟ ପତ୍ରିକା 'ଅନୁସ୍ୱାର'ର ଶୁଭ ଲୋକାର୍ପଣ ଗତ ୨୨.୦୫.୨୦୨୫ ତାରିଖରେ ବରେଣ୍ୟ ଅତିଥିମାନଙ୍କ କରକମଳରେ ପ୍ରିୟ ପାଠକ/ପାଠିକା ତଥା ଆପଣମାନଙ୍କ(ଲେଖକ/ଲେଖିକା) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲୋକାର୍ପିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଗତ ୧୯.୦୮.୨୦୨୫ ତାରିଖରେ ପତ୍ରିକାର ୱେବ୍ ସାଇଟ୍ www.anuswaar.com ମଧ୍ୟ ଲୋକାର୍ପିତ ହୋଇଛି। ଏହାର ଏକମାତ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ଆମେ ଏଭଳି ଏକ ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମ ସୃଷ୍ଟି କରିବା, ଯେଉଁଥିରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ଭଲପାଉଥିବା ସମସ୍ତ ସୃଜନଶୀଳ ସ୍ରଷ୍ଟା ଓ ପାଠକଙ୍କର ସମନ୍ୱୟରେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିଶ୍ୱ ସ୍ତରରେ ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ସହଜ ହୋଇପାରିବ। ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ 'ଅନୁସ୍ୱାର', ଆପଣମାନଙ୍କ ବଳିଷ୍ଠ ଲେଖନୀ ଚାଳନା, ଦେଇଥିବା ଅନୁଦାନ ରାଶି ଓ ପ୍ରକାଶକ ସଂସ୍ଥା 'ନ୍ୟୁଟ୍ରା କ୍ରିଏସନ୍ସ'ର ସହଭାଗିତା ତଥା ନିରନ୍ତର ପ୍ରୟାସ ଯୋଗୁଁ ୫୨୦୦୦ ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ନିୟମିତ ପାଠକ ହାସଲ କରିପାରିଛି। ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା ବାଇଶି ଲକ୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଆମ ପୋର୍ଟାଲର views ରହିଛି । ଦିନକୁ ଦିନ 'ଇ-ମ୍ୟାଗାଜିନ୍'ର ଚାହିଦା ବିଶ୍ୱସ୍ତରରେ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି। ନିଜର user friendly interface ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ଥିବା ପ୍ରବାସୀ ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବେଶ୍ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇପାରୁଛି। ଆମ ପତ୍ରିକା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ପୋର୍ଟାଲ ଡିଜାଇନ ଭାରତବର୍ଷରେ ପ୍ରଥମ ଓ କେବଳ ଆମ ପାଖରେ ହିଁ ଅଛି। ଆଜି ଯାଏ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସାହିତ୍ୟ ସଂସଦ କିମ୍ବା ପ୍ରକାଶନୀ ସଂସ୍ଥା ଏଭଳି ଏକ ବ୍ୟୟବହୁଳ ପୋର୍ଟାଲ ତିଆରି କରିନାହାନ୍ତି। କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ, ଆଜିର ଏଇ ଡିଜିଟାଲ୍ ଯୁଗରେ 'ଇ-ମ୍ୟାଗାଜିନ୍' ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ସାହିତ୍ୟପ୍ରେମୀଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ସହିତ ନୂତନ ଯୁବପିଢ଼ିର ଲେଖକ/ଲେଖିକାମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟକରିବା ତଥା ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ସେମାନଙ୍କ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକୁ ପହଞ୍ଚାଇବାର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରି ନିଜର ନିରନ୍ତର ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରଖିଛି।

ଆସନ୍ତୁ, ଆମେ ସମସ୍ତେ 'ଇ-ମ୍ୟାଗାଜିନ୍'ର ଏହି ଯାତ୍ରାରେ ସାମିଲ୍ ହୋଇ 'ଅନୁସ୍ୱାର' ମାସିକ ଇ-ମ୍ୟାଗାଜିନ ବା ଡିଜିଟାଲ ମ୍ୟାଗାଜିନ ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା-ସାହିତ୍ୟକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ପ୍ରୟାସ କରିବା।

ବିନୀତ,
ସମ୍ପାଦକ 'ଅନୁସ୍ୱାର'

ସମ୍ପାଦକୀୟ...

ମାଟିର ମହାସ୍ରଷ୍ଟା : ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଅନନ୍ୟ ସାରଥି ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟ

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ସୁଦୀର୍ଘ ଇତିହାସକୁ ଯଦି ଆମେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା, ତେବେ ପାରମ୍ପରିକ ରୀତିବାଦୀ ଚେତନାର ଶୃଙ୍ଖଳକୁ ଭାଙ୍ଗି ମାଟି ଓ ମଣିଷର ଅତି ନିକଟତର ହୋଇଥିବା ଜଣେ କାଳଜୟୀ ସ୍ରଷ୍ଟା ଭାବେ ମହାକବି ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ରାଉତରାୟ (ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟ) ସର୍ବାଗ୍ରେ ପ୍ରତିଭାତ ହୁଅନ୍ତି। ସେ କେବଳ ଜଣେ କବି ନଥିଲେ, ବରଂ ଥିଲେ ଗୋଟିଏ ସମଗ୍ର ଯୁଗର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ଏବଂ ବିପ୍ଳବର ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ପ୍ରତୀକ। ଓଡ଼ିଆ କାବ୍ୟ-ଆକାଶରେ ସେ ଏପରି ଏକ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଥିଲେ, ଯାହାଙ୍କ ଶବ୍ଦର ଉତ୍ତାପ ଶୋଷିତ, ନିଷ୍ପେଷିତ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଜନତାକୁ ଅଧିକାରର ସ୍ୱର ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟପଟେ ତାଙ୍କ କଲମର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାର ପଲ୍ଲୀ-ଜୀବନକୁ ଚିରନ୍ତନ ଗୌରବରେ ବିଭୂଷିତ କରିଥିଲା। ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଆଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଛି 'ମାଟିର ମହାସ୍ରଷ୍ଟା'। ତାଙ୍କ ସାରସ୍ୱତ ସାଧନାର ପ୍ରତିଟି ପୃଷ୍ଠାରେ ଓଡ଼ିଶାର ଜଳ, ବାୟୁ, ମାଟି ଏବଂ ସାଧାରଣ ମଣିଷର ହସ-କାନ୍ଦ ଅତି ନିଖୁଣ ଭାବେ ରୂପାୟିତ ହୋଇଛି, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ସାହିତ୍ୟ ଜଗତରେ ଚିର ଅମର କରି ରଖିଛି।

ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟଙ୍କ କାବ୍ୟ-ପୁରୁଷର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ବିଶେଷତ୍ୱ ଥିଲା ତାଙ୍କର ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସ୍ୱର। ଯେଉଁ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ କବିତା କେବଳ କଳ୍ପନାବିଳାସ, ରାଜାରାଣୀଙ୍କ ଆଖ୍ୟାନ କିମ୍ବା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର ସୀମିତ ପରିସର ଭିତରେ ଆବଦ୍ଧ ଥିଲା, ସେହି ସମୟରେ ସେ କବିତାକୁ ରାଜପ୍ରାସାଦର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପଞ୍ଜୁରୀରୁ ମୁକ୍ତ କରି ଶ୍ରମିକର କୁଡ଼ିଆ, ଚାଷୀର କ୍ଷେତ ଏବଂ ଧୂଳିମାଟିର ରାସ୍ତାକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆଣିଥିଲେ। ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ କାବ୍ୟର ନାୟକ କୌଣସି ଦେବତା ବା ରାଜକୁମାର ନଥିଲେ, ବରଂ ଥିଲେ ସମାଜର ସବୁଠାରୁ ତଳସ୍ତରରେ ଥିବା ସାଧାରଣ ମଣିଷ। କବିଙ୍କର ଏହି ପ୍ରଗତିବାଦୀ ଚେତନା ଏବଂ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ଏକ ନୂତନ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେଇଥିଲା। ସେ ନିଜ କଲମକୁ ଶୋଷଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ଶାଣିତ ଅସ୍ତ୍ର ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ, ଯାହାର ପ୍ରତିଫଳନ ତାଙ୍କର ଅସଂଖ୍ୟ କବିତାରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ।

ତାଙ୍କ ସାରସ୍ୱତ କୀର୍ତ୍ତିର ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ନିଦର୍ଶନ ହେଉଛି ଅମର କାବ୍ୟ 'ବାଜିରାଉତ'। ମାତ୍ର ବାର ବର୍ଷର ଜଣେ ନାଉରୀ ପୁଅର ବୀରତ୍ୱ, ସ୍ୱାଭିମାନ ଏବଂ ଦେଶପ୍ରେମକୁ ନେଇ ସେ ଯେଉଁ ମହାକାବ୍ୟ ରଚନା କଲେ, ତାହା ସାରା ଭାରତବର୍ଷରେ ବିପ୍ଳବର ମଶାଲ ଜାଳି ଦେଇଥିଲା। ବାଜିରାଉତର ସେହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୀବନକୁ କବି ନିଜ ଶବ୍ଦର ଯାଦୁରେ ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟର ସେହି ଅମର ନାୟକମାନଙ୍କ ସହ ସମାନ ଆସନରେ ବସାଇଥିଲେ। ବ୍ରିଟିଶ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ଏବଂ ଦେଶୀୟ ପ୍ରଜାମଣ୍ଡଳ ଆନ୍ଦୋଳନର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଲିଖିତ ଏହି କାବ୍ୟ କେବଳ ଏକ ଶୋକଗୀତିକା ନଥିଲା, ବରଂ ଏହା ଥିଲା ମୁକ୍ତିକାମୀ ଜନତାର ଏକ ଉତ୍ତାଳ ଆହ୍ୱାନ। "ନୁହେଁ ସେ ବନ୍ଧୁ ନୁହେଁ ସେ ଚିତା, ଏ ଜାତିର ସେ ଜଳନ୍ତା ବାର୍ତ୍ତା" - ଏହି ପଦଗୁଡ଼ିକ ଆଜି ବି ପ୍ରତି ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରାଣରେ ସ୍ୱାଭିମାନର ଅଗ୍ନି ସ୍ଫୁଲିଙ୍ଗ ଭରିଦିଏ। ଦେଶପ୍ରେମର ଏହି ଅମୃତ ବାଣୀକୁ ସେ ଜନମାନସରେ ଗୁଞ୍ଜରିତ କରାଇ ଜାତୀୟ ଚେତନାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିଥିଲେ।

ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟଙ୍କ କବିତାରେ ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମୀଣ ଜୀବନର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଯେପରି ଅପରୂପ ଭାବେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି, ତାହାର ଦ୍ୱିତୀୟ ସମକକ୍ଷ ଖୋଜି ପାଇବା ବିରଳ। ତାଙ୍କର କାଳଜୟୀ କୃତି 'ପଲ୍ଲୀଶ୍ରୀ' ଓଡ଼ିଆ ଗ୍ରାମୀଣ ସଂସ୍କୃତିର ଏକ ଜୀବନ୍ତ ଦଲିଲ୍। ଗାଁ ମାଟିର ଚିତ୍ର, ଶଗଡ଼ ଗୁଳାର ରାସ୍ତା, ଧାନକ୍ଷେତର ଆଲୋକ-ଛାୟାର ଖେଳ, ନଈଘାଟର ଚଳପ୍ରଚଳ, ଏବଂ ଓଡ଼ିଆ ଘରର ପରମ୍ପରାକୁ ସେ ଅତି ମନୋରମ ଢଙ୍ଗରେ କବିତାରେ ସଜାଇଛନ୍ତି। ତାଙ୍କ ଶବ୍ଦରେ ଗାଁ ମାଟିର ସେହି ସଅଳ ସକାଳ ଏବଂ କ୍ଳାନ୍ତ ସଞ୍ଜର ମହକ ଚାରିଆଡ଼େ ବ୍ୟାପିଯାଏ। ସେ ଗାଁର ସରଳତା ଭିତରେ ଜୀବନର ପୂର୍ଣ୍ଣତାକୁ ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ ଆଧୁନିକତାର ପ୍ରଭାବ ଭିତରେ ହଜିଯାଉଥିବା ସେହି ମାଟିର ବାସ୍ନାକୁ ନିଜ କାବ୍ୟ ସଂସାରେ ସୁରକ୍ଷିତ କରି ରଖିଥିଲେ। 'ପଲ୍ଲୀଶ୍ରୀ'ର ପ୍ରତିଟି ପଦ ପାଠକଙ୍କୁ ନିଜ ଆସ୍ତିତ୍ୱ ସହିତ ଯୋଡ଼ି ହେବାକୁ ବାଧ କରେ।

ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟ କେବଳ ଭାବର କବି ନଥିଲେ, ସେ ଥିଲେ ରୂପ ଏବଂ ଶୈଳୀର ଏକ ମହାନ ପରୀକ୍ଷକ। ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ମୁକ୍ତ ଛନ୍ଦ ଏବଂ ଗଦ୍ୟ-କବିତାର ପ୍ରୟୋଗ କରି ସେ କାବ୍ୟ-ଗଠନର ଏକ ନୂତନ ଯୁଗ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ। ପୁରାତନ ଅଳଙ୍କାରିକ କ୍ଲିଷ୍ଟତାକୁ ଦୂର କରି ସାଧାରଣ କଥିତ ଭାଷାରେ ଯେ କେତେ ଗଭୀର ଦର୍ଶନ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇପାରେ, ତାହା ସେ ପ୍ରମାଣ କରିଥିଲେ। 'ପାଣ୍ଡୁଲିପି', 'ଅଭିଜ୍ଞାନ', 'ଭାନୁମତୀର ଦେଶ' ଏବଂ 'କବିତା-୧୯୬୨' ଭଳି ସଂକଳନଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କର ଆଧୁନିକ ମନନଶୀଳତା ଏବଂ ପ୍ରୟୋଗବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରାର ଅନନ୍ୟ ଉଦାହରଣ। ତାଙ୍କ କଲମରୁ ଝରିଥିବା ପ୍ରତିଟି ଶବ୍ଦ ସାହିତ୍ୟର ସୀମାକୁ ଅଧିକ ବ୍ୟାପକ ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିମନ୍ତ କରିଥିଲା।

ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଏହି ଅତୁଳନୀୟ ସାରସ୍ୱତ ସାଧନା ଏବଂ ସାମଗ୍ରିକ ଅବଦାନ ପାଇଁ ସେ ଭାରତର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସାହିତ୍ୟ ସମ୍ମାନ 'ଜ୍ଞାନପୀଠ ପୁରସ୍କାର'ରେ ବିଭୂଷିତ ହୋଇଥିଲେ। ଏହି ଗୌରବ କେବଳ ତାଙ୍କର ନଥିଲା, ବରଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶାର ଜନ୍ମଭୂମି ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱ ଦରବାରରେ ବନ୍ଦିତ ଏବଂ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା। ସେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ ଓ ଶକ୍ତିକୁ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ଏକ ନୂତନ ପରିଚୟ ଦେଇଥିଲେ। ଜ୍ଞାନପୀଠ ବ୍ୟତୀତ କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ ପୁରସ୍କାର, ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ଏବଂ ସୋଭିଏତ୍ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ନେହେରୁ ପୁରସ୍କାର ଭଳି ଅନେକ ସମ୍ମାନ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ଶ୍ରେଷ୍ଠତାକୁ ପ୍ରତିପାଦିତ କରେ।

ମହାକବି ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟ ଆଜି ଶାରୀରିକ ଭାବେ ଆମ ଗହଣରେ ନାହାନ୍ତି, ସେ ସଂସାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ସାରିଛନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ସେହି କାଳଜୟୀ କୃତି ଏବଂ ଅମର କୀର୍ତ୍ତି କେବେ ହେଲେ କ୍ଷୟ ହେବାର ନୁହେଁ। ଉତ୍କଳର ସାହିତ୍ୟ ଆକାଶରେ ସେ ଏପରି ଏକ ଚିରନ୍ତନ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଯାହାଙ୍କ କାବ୍ୟିକ ଆଲୋକ ଆଗାମୀ ଅନେକ ପିଢ଼ିକୁ ପ୍ରେରଣାର ମାର୍ଗ ଦେଖାଉଥିବ। ପ୍ରତିଟି ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରାଣର ସ୍ପନ୍ଦନରେ, ମାଟିର ମହକରେ ଏବଂ ବିପ୍ଳବର ସ୍ୱରରେ ସେ ସଦା ଜୀବନ୍ତ ରହିବେ। ସୃଷ୍ଟି କରିଯାଇଥିବା ତାଙ୍କର ସେହି ଅମୂଲ୍ୟ ସାରସ୍ୱତ ସମ୍ଭାର ପାଇଁ ଏହି ମାଟି ସଦା ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଋଣୀ ରହିବ ଏବଂ ଏହି ମହାସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କ ପାଦତଳେ ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର କୋଟି କୋଟି ଭକ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଣତି ସଦା ଅର୍ପିତ ହେଉଥିବ।

ସରୋଜ କୁମାର ଶତପଥୀ
ସମ୍ପାଦକ

ମୁଖଶାଳା

କ୍ର.ନଂ.	ବିଷୟ	ଲେଖକ/ଲେଖିକା	ପୃଷ୍ଠା
୦୧.	ସମ୍ପାଦକୀୟ: ମାଟିର ମହାସ୍ରଷ୍ଟା: ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଅନନ୍ୟ ସାରଥି ସଚ୍ଚି ରାଉତରାୟ	ସରୋଜ କୁମାର ଶତପଥୀ	୦୧
	ଗଦ୍ୟ ବିଭାଗ		
୦୨.	କବିପୁତ୍ର ଭଗବାନ ମେହେର : ଏକ ବିରଳ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନାର ସ୍ମୃତି	ପ୍ରଫେସର ମଣୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ମେହେର	୦୬
୦୩.	ମଞ୍ଚ, ମଞ୍ଚାସୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ସମାଜ	ଡକ୍ଟର ଦିଗରାଜ ବ୍ରହ୍ମା	୧୨
୦୪.	ଆଧୁନିକ ସାବିତ୍ରୀଙ୍କୁ ଆଧୁନିକ ସତ୍ୟବାନଙ୍କ ମିନତି	ବିରଞ୍ଚି ମିଶ୍ର	୧୪
୦୫.	କଳା ଚଷମା	ଛନ୍ଦା ମିଶ୍ର	୧୫
୦୬.	କଥାରେ କଥାରେ-୨୦	ମନୋରମା ମିଶ୍ର	୧୮
୦୭.	ପଥର ଆଖିରେ ଲୁହ	ବିନୋଦିନୀ ଗଉଡ଼	୧୯
୦୮.	ହୃଦୟର ନିରବତା	ଶମ୍ଭୁନାଥ ରାଉଳ	୨୨
୦୯.	ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ	ନିବେଦିତା ଭଦ୍ର	୨୪
୧୦.	ଅନ୍ୱେଷଣ	ମୌସୁମୀ ମିଶ୍ର	୨୬
୧୧.	ମ୍ୟାଜିକ୍ ବୋତଲ	ସୁନନ୍ଦା ମହାନ୍ତି	୨୭
୧୨.	ପଳାତକ	ଅଜୟ କୁମାର ମହାନ୍ତି	୨୯
୧୩.	ଉତ୍କଳଭାରତୀ କୁନ୍ତଳା କୁମାର	ମାନଗୋବିନ୍ଦ ବାରିକ୍	୩୧
୧୪.	ମଉଳାଫୁଲ	ସ୍ନିଗ୍ଧା ଜି. ମହାପାତ୍ର	୩୩
୧୫.	ଶ୍ରାବଣୀର ପଣତକାନି	ଯଶୋବନ୍ତି ସା	୩୬
	ପଦ୍ୟ ବିଭାଗ		
୧୬.	ନାଇଁ ହୁଏ କିଛି ନୂଆଁ (କୋଶଲୀ କବିତା)	ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ	୪୦
୧୭.	କାନଫୁଲ	ପ୍ରଫେସର ବୀଣାପାଣି ତ୍ରିପାଠୀ	୪୧
୧୮.	ଝିଅ	ଡକ୍ଟର ରଶ୍ମି ଦାଶ	୪୨
୧୯.	ମାଟିର ମହାସ୍ରଷ୍ଟା	ସରୋଜ ଶତପଥୀ	୪୩
୨୦.	ଇଚ୍ଛା	ଯୋଗେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର	୪୪
୨୧.	ରଙ୍ଗ ପୀରତି - ୨୦	ବିଦ୍ୟାଧର ଗୁରୁ	୪୫
୨୨.	କେତେ ଝରିଥିଲା ଲହୁ	ବସନ୍ତ କୁମାର ଦାସ	୪୬
୨୩.	ଓଢ଼ଣୀ	ସଚି ବେହେରା	୪୭
୨୪.	ଯାଯାବର	ଅପରାଜିତା	୪୮
୨୫.	ପ୍ରୀତିପଦ୍ମ	ଡକ୍ଟର ପ୍ରତିମାରାଣୀ ମିଶ୍ର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ	୪୯
୨୬.	ଆଗୋ ମଣିଷ ଈଶ୍ୱର	ଡକ୍ଟର ବୀଣାଦତ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ	୫୦
୨୭.	ବଞ୍ଚିବି କିପରି ଜୀବନ	କମଳିନୀ ଦେବୀ	୫୧
୨୮.	ଲୁଚକାଳି	ନିହାରିକା ରାୟବରାଳ	୫୨
୨୯.	ତୁମେ ଲାବଣ୍ୟବତୀର ନାୟକ	ଶରତ କୁମାରୀ ମିଶ୍ର	୫୩

ମୁଖଶାଳା

କ୍ର.ନଂ.	ବିଷୟ	ଲେଖକ/ଲେଖିକା	ପୃଷ୍ଠା
୩୦.	ନୀଳନୟନା	ପ୍ରତିମା ମିଶ୍ର	୫୪
୩୧.	ଜରାଶ୍ରମ	ସରୋଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହାନ୍ତି	୫୫
୩୨.	ତୁମେ ଏକା ସତ୍ୟ	ମଧୁସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର	୫୬
୩୩.	ମାୟାବିନୀ	ସୁବ୍ରତା ମିଶ୍ର	୫୭
୩୪.	ଥରେ ଲେଖିଥିଲି	ଶ୍ୱାତି ମହାନ୍ତି	୫୮
୩୫.	ସ୍ୱପ୍ନ	ଦମୟନ୍ତୀ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ	୫୯
୩୬.	ଅନନ୍ତ ପଥର ଯାତ୍ରୀ	ଗୀତା ପଟ୍ଟନାୟକ	୬୦
୩୭.	ସେ କାଳ ସେ କଥା ଗଲାଣି	ଜୟନ୍ତୀ ନାୟକ	୬୧
୩୮.	ମନ ଖୋଜେ ମିତଟିଏ	ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଲତା ମହାପାତ୍ର	୬୨
୩୯.	ତୁମ ପାଇଁ ପ୍ରଭୁ	ଶ୍ରୀମତୀ ଗୋପା ଦାସ	୬୩
୪୦.	ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଉପଭୋଗ ?	ଡା. ନୀଳମାଧବ କର	୬୪
୪୧.	ଖରା	ନୀଳମଣି ଚାନ୍ଦ	୬୫
୪୨.	ତୁମେ	ବୀରେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତି	୬୬
୪୩.	ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମଣିଷ	ଅଜୟ କୁମାର ସେଠୀ	୬୭
୪୪.	ତମେ	ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିଶି	୬୮
୪୫.	ପଛକୁ ବୁଢ଼ିବ ବେଳା	ଯଜ୍ଞଦତ୍ତ ସାମନ୍ତରାୟ	୬୯
୪୬.	ପ୍ରତାରଣା	ଅପରାଜିତା ତ୍ରିପାଠୀ	୭୦
୪୭.	ମାଆଟିଏ	ହରପ୍ରିୟା ପଣ୍ଡା	୭୧
୪୮.	ନିଦାଘ	ରାଧାରାଣୀ ପଟ୍ଟନାୟକ	୭୨
୪୯.	ତଟିନୀ	ଡକ୍ଟର ମନ୍ଦାକିନୀ ପାଢ଼ି	୭୩
୫୦.	ମମତା	ଅସୀମା ରାୟ ଖୁଣ୍ଟିଆ	୭୪
୫୧.	ହୃଦୟ	ନୀନା ବଳିୟାରସିଂ	୭୫
୫୨.	ଆକର୍ଷଣ	ଅନୀତା ମିଶ୍ର	୭୬
୫୩.	ପ୍ରକୃତି ଏକ ଗଳ୍ପ ଭଣ୍ଡାର	ହେମଲତା ଜେନା	୭୭
୫୪.	ଜୀବନ	ମମତାବାଳା ହୋତା	୭୮
୫୫.	ପଖାଳ କଂସାରେ ଜୀବନ ମୋର	ଶୁଭଶ୍ରୀ ସିଂ	୭୯
୫୬.	ଜୟ ହେ ଶ୍ରମିକ ଜୟ	ବାସନ୍ତି ବାରିକ୍	୮୦
୫୭.	ଝରାଶେଫାଳି	ପ୍ରିୟଦର୍ଶିନୀ ନାୟକ	୮୧
୫୫.	ଗ୍ରୀଷ୍ମ ତାପ	ଅନୁସୂୟା ବାରିକ	୮୨
୫୬.	ମୃତ୍ୟୁ	ଶ୍ରୀମତୀ ରୀତା ମିଶ୍ର	୮୩
୫୭.	ବୋଉର ମନ	ମନୋରମା ପଣ୍ଡା	୮୪
୫୮.	ନାରୀ	ଶ୍ରୀମତୀ ବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ ସିଂହ	୮୫
୫୯.	ବିଶ୍ୱରୂପ	ସାବିତ୍ରୀ ଦାସ	୮୬
୬୦.	ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ଦେଲା ସେ ଭରି	ମାହେଶ୍ୱରୀ ଦାଶ	୮୭
୬୧.	ମୁଁ ତାକୁ ଲେଖିବାକୁ ଚାହେଁ	ସ୍ମୃତିସ୍ମିତା ରାଉତ	୮୮
୬୦.	ବୋଉ	ଅନୁରାଧା ମହାପାତ୍ର	୮୯
୬୧.	ପ୍ରହେଳିକା	ଭାଗ୍ୟଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ର	୯୦
୬୨.	କବିତା	ଆକୁଳାନନ୍ଦ ପୃଷ୍ଟି	୯୧

ଗଦ୍ୟ ବିଭାଗ

ଅନୁସ୍ୱାର
ମାସିକ ଇ-ପତ୍ରିକା

ସଂଖ୍ୟା: ମେ-୨୦୨୬

କବିପୁତ୍ର ଭଗବାନ ମେହେର : ଏକ ବିରଳ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନାର ସ୍ମୃତି

ପ୍ରଫେସର ମଣୀନ୍ଦ୍ର କୁମାର ମେହେର

'ସମାଜ' ସଂପାଦକ ଡକ୍ଟର ରାଧାନାଥ ରଥଙ୍କ ସହ କବିପୁତ୍ର
ରାଉରକେଲା ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବରେ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ (୧୯୭୬)

[୧]

ମୋର ପରମପୂଜ୍ୟ ପିତାମହ କବିପୁତ୍ର ଭଗବାନ ମେହେରଙ୍କୁ ସ୍ୱଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗରୁ ଯଦି ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥାନ୍ତି ତାହେଲେ ନମ୍ରତା ଓ ଭଦ୍ରତାର ସ୍ୱରୂପ କଳ୍ପନା କରିବା ମୋ ପାଇଁ କେବେହେଲେ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରି ନଥାନ୍ତା। ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଉ ସେପରି ଦ୍ୱିତୀୟ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ ପାଇନାହିଁ। ଡକ୍ଟର ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ ୧୯୭୬ ମସିହାରେ ଗାଁ ମଜଲିସରେ ଲେଖିଥିଲେ'ମେହେର ଭୂମି 'ଶୀର୍ଷକ ଲେଖାଟିଏ। ତା ଦୁଇଦିନ ପୂର୍ବରୁ ବରପାଲି ସରକାରୀ ବାଳକ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟର ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବରେ ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଇ ଫେରିଯାଇଥାନ୍ତି କଟକ। ସେଇ ସମୟରେ ମୁଁ ନବମ ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ର। ହାଇସ୍କୁଲରେ ମହତାବଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାର ଅପୂର୍ବ ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା। ସ୍କୁଲକୁ ଡକ୍ଟର ମହତାବ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଗଙ୍ଗାଧର ସାହିତ୍ୟ ପରିଷଦ ତରଫରୁ ତାଙ୍କୁ ଏକ ଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଷୟ ଜାଣିଥିଲି ଅନେକ ଦିନ ପରେ। ବରପାଲିରେ ଉକ୍ତ ସମୟରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥାନ୍ତି ଓଡ଼ିଶାର ବିଶିଷ୍ଟ କଥାଶିଳ୍ପୀ ରାମପ୍ରସାଦ ସିଂହ। ସେ ଥାଆନ୍ତି ଗଙ୍ଗାଧର ସାହିତ୍ୟ ପରିଷଦର ସଭାପତି। ପିତାମହଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କ ଘନିଷ୍ଠତା କି ମାର୍ମିକ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟହ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରୁଥିଲି ଆମ ଗୃହପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ବସି ଗଭୀର ଭାବ ବିନିମୟରେ ସାତ ଆଠ ଘଣ୍ଟା କାଳ କିପରି ଓଡ଼ିଶାର ଦୁଇଜଣ କୃତୀ ସନ୍ତାନ ସମୟ ଅତିବାହିତ କରୁଥିଲେ। ପିତାମହଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରତି ରାମ ପ୍ରସାଦ ସିଂହଙ୍କ ହୃଦୟରେ ରହିଥାଏ ଯେଉଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ମାନ ତାହା ଏବେ ବି ମନେପକାଇବା ମାତ୍ରକେ ଏକ ସୁଶୀତଳ ସୁବିଶାଳ ସାରସ୍ୱତ ସରୋବର ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଗଭୀରତର ସ୍ତରରେ ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆତ୍ମନିମଗ୍ନ ହୋଇଯାଏ। ସମଗ୍ର ବରପାଲି ଅଂଚଳରେ

ପିତାମହଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଯେଉଁ ଅଗାଧ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଭକ୍ତି ଭାବ ଉଚ୍ଛୁଳି ଉଠୁଥିଲା ସେଇ ବିରଳ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ପୂଜ୍ୟ ମହତାବ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରିଥାନ୍ତି। ମେହେର ଭୂମି ଶୀର୍ଷକ ଲେଖାଟିରେ ଯେଉଁ ଦୁଇଟି ବାକ୍ୟ ପଢ଼ିଥିଲି ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ପୃଷ୍ଠାରୁ ତାହା ରେଖାଙ୍କିତ ହୋଇ ରହିଗଲା ବକ୍ଷ ସ୍ଥଳରେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ। ସେଇ ଦୁଇଟି ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ବାକ୍ୟ ହେଲା। କବିପୁତ୍ର ଭଗବାନ ମେହେରଙ୍କ ନମ୍ରତା ଅସାଧାରଣ। ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସମ୍ମାନ ଦେଖି ଅନୁଭବ କରିହୁଏ ଯେ ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେରଙ୍କ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କ ଅନୁରକ୍ତି କେତେ ଗଭୀର।

ପିତାମହ ନିଜକୁ ସାହିତ୍ୟ ସ୍ରଷ୍ଟା ବୋଲି କେବେ ଜ୍ଞାନ କରିନାହାନ୍ତି। ତାଙ୍କ ଯୌବନ କାଳରେ ଲେଖିଥିଲେ ଅନେକ କବିତା। ତତ୍କାଳୀନ ପତ୍ର ପତ୍ରିକାରେ ତାହା ପ୍ରକାଶିତ। ଡକ୍ଟର ଅସିତ କବି ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ ତାହା ସଂକଳିତ କରିବା ପାଇଁ। ମାତ୍ର ପିତାମହଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ସେଥିପ୍ରତି ସାମାନ୍ୟ ବି ଆକର୍ଷିତ ହୋଇନାହିଁ। ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ମହାନ ଶିଳ୍ପୀ ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି ଓ ଡକ୍ଟର ମାୟାଧର ମାନସିଂହ ଙ୍କ ସୁପରାମର୍ଶ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞ ରହି ଜୀବନର ଅନ୍ତିମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏକ ଦଶନ୍ଧି କାଳ ଠାରୁ ଅଧିକ ନିଜକୁ ନିମଜ୍ଜିତ ରଖିଲେ ପିତୃ ପ୍ରସଙ୍ଗ ରଚନା ନିମିତ୍ତ। ସେଇ ବହି ଖଣ୍ଡକ ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ନଥିଲେ ସେ। ତାଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ପରେ ତାହା ହେଲା ପ୍ରକାଶିତ। ଆଉ କବିତାଗୁଡିକ ସହିତ ପଦ୍ମିନୀ କାବ୍ୟକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କରିବାର ଯେଉଁ ପ୍ରୟାସ କରିଥିଲେ ସେ ତାହା ତାଙ୍କ ଜନ୍ମଶତବାର୍ଷିକୀ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ୧୯୯୧ ମସିହାରେ କବି ପରିବାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମେ ଆଲୋକକୁ ଆସିଲା ଚୟନିକା ନାମରେ, ହାତ ତିଆରି କାଗଜର ନିରାଡ଼ମ୍ବର ପ୍ରଚ୍ଛଦ ଚିତ୍ର ସହ। ସମଗ୍ର ଜୀବନ ତାଙ୍କର ସମର୍ପିତ ଥିଲା ପିତୃଆରାଧନା ପାଇଁ ଆଉ ସମାଜକୁ ସୁସଂଗଠିତ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ କାବ୍ୟସର୍ଜନା ପରି ନିଖୁଣ, ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ ରୂପ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସକାଶେ। ତାଙ୍କର ଏହି ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ଜୀବନ ପ୍ରତି କାହାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମ୍ମାନ ଲାଭର ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବି କେବେ ସ୍ବପ୍ନରେ ସୁଦ୍ଧା ଭାବିପାରିନାହାନ୍ତି। ଥରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଲେଖକ ଡକ୍ଟର କୃଷ୍ଣ ଚରଣ ବେହେରା କବିପୁତ୍ରଙ୍କ ଆତିଥ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ। ପଶ୍ଚିମ ଓଡ଼ିଶାର ଆହ୍ୱାନ ଶୀର୍ଷକ ଏକ ଲେଖା ତାଙ୍କର ପ୍ରକାଶ ପାଏ ଖବର କାଗଜରେ। ସେ ନିଜ ଅନୁଭୂତି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାକୁ ଯାଇ ଲେଖିଛନ୍ତି : କବିପୁତ୍ରଙ୍କୁ ମୁଁ ପଚାରିଲି -କବିଙ୍କ ଚେହେରା ତ ଆପଣଙ୍କ ସହ ମିଶୁନାହିଁ। ସେ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ମୁଁ ପିତାଙ୍କ ଅଯୋଗ୍ୟ ସନ୍ତାନ। ତାପରେ କହିଲି -ଆପଣଙ୍କ ପୁଅଙ୍କ ଚେହେରା ସହିତ କିନ୍ତୁ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲି। ଭଗବାନ ମେହେର ନିଜ ପୁତ୍ର ପ୍ରତି ଉଚ୍ଚାରିତ ସାମାନ୍ୟ ସ୍ୱୀକୃତିକୁ ବି ଏଡାଇ ଯାଇ ହସି ହସି ଡକ୍ଟର ବେହେରାଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି -ହେଲେ ଆଉ ତ କେହି ବାପାଙ୍କ ପରି ପ୍ରତିଭା ଆଣିପାରିଲେ ନାହିଁ। କେବଳ ଏହି ଘଟଣା ନୁହେଁ, ଅନେକ ଥର ଦେଖିଛି କେହି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା ସୂଚକ ଶବ୍ଦଟିଏ କହିଲେ ବି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭଦ୍ର ଭାବରେ ତାହାକୁ ଏଡାଇ ଯାଆନ୍ତି। ୧୯୭୨ ମସିହାରେ ଓଡିଶା ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ ତରଫରୁ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତ କରାଯାଇଥିଲା। ନିଜ ତୃତୀୟ ପୁତ୍ର ବିନୋଦ ଚନ୍ଦ୍ର ମେହେର ମୋର ପୂଜ୍ୟ ବଡବାପା ଭୁବନେଶ୍ୱର ସଚିବାଳୟ ଠାରେ କର୍ମରତ ଥିବାରୁ ପିତାମହ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିଲେ ମାସାଧିକ ସମୟ। ମାତ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀର ସମ୍ମାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ନିଜେ ନ ଆସି ପୁତ୍ର ବିନୋଦ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ପଠାଇଦେଇଥିଲେ ସେଇ ସଶ୍ରଦ୍ଧ ସମ୍ମାନକୁ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସହକାରେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ।ସାହିତ୍ୟ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ତାଙ୍କ ପରି ଅସାମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱଙ୍କୁ ଏ ସମ୍ମାନ ବି ଥିଲା ଅସାମାନ୍ୟ। କାରଣ , ଖଣ୍ଡିଏ ହେଲେ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ନଥିବା ଲେଖକଙ୍କୁ

ଏକାଡେମୀର ଥିଲା ହୁଏତ ତାହା ପ୍ରଥମ ସମ୍ମାନ।

[୨]

ବରପାଲିରେ ଭୂମିଷ୍ଠ ହୋଇଥିବା କୃତୀ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କ ଏକ ନାମ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ ତାହା ଦୀର୍ଘାକାର ଧାରଣ କରିବ ନିଶ୍ଚୟ। ତେବେ ଏମିତି କୌଣସି ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ନଥିଲେ, ଯିଏ କବିପୁତ୍ର ଭଗବାନ ମେହେରଙ୍କ ସ୍ନେହ -ବଳୟରେ ମଧ୍ୟରେ ସମୁଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇଯାଇନାହାନ୍ତି। ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପୂର୍ବତନ କୁଳପତି ପ୍ରଫେସର ନବୀନ କୁମାର ସାହୁ ଏକାନ୍ତ ସ୍ମରଣୀୟ। ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ଐତିହାସିକ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ଅବଦାନ ଅତୁଳନୀୟ। ଓଡ଼ିଶାରେ ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କ ଗବେଷଣା ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷରେ ଏକ ବହୁ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ବିଷୟ। ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ସେ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଛନ୍ତି, ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦକ୍ଷେପରେ ଲାଭ କରିଛନ୍ତି ଭଗବାନ ମେହେରଙ୍କ ଠାରୁ ଆନ୍ତରିକ ସ୍ନେହାଶିର୍ବାଦ। ଯେତେବେଳେ ଆହ୍ଲାବାଦ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସେ ଅଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ହିଁ ମହାତ୍ମାଗାନ୍ଧୀ ଆତତାୟୀ ଦ୍ୱାରା ଗୁଳିବିଦ୍ଧ ହୋଇ ହେରାମ ଉଚ୍ଚାରଣ ସହିତ ଚିରନିଦ୍ରା ବରଣ କରିନେଲେ। ଏ ଘଟଣା ସେ ସମୟରେ କାହା ହୃଦୟକୁ ବା ଦୋହଲାଇ ଦେଇ ନାହିଁ!! ଇତିହାସର ପୃଷ୍ଠାରେ ଲେଖକ ନିଜର ପ୍ରାଣର ବେଦନା ପ୍ରକାଶ କରିବାର ସୁଯୋଗ କାହିଁ? ନବୀନ କୁମାର ସାହୁଙ୍କ ଅନ୍ତର ଯେପରି ଭାବରେ ସେ ଦିନ କମ୍ପିତ ହୋଇଛି ତାହା କାହା ଆଗରେ ବା ପ୍ରକାଶ କରିଥାନ୍ତେ!! ତାଙ୍କ ଆଖି ଆଗରେ ଯିଏ ଉଦ୍ଭାସିତ ହୋଇ ଉଠିଛନ୍ତି ସେ କବିପୁତ୍ର ଭଗବାନ ମେହେର। ସେ ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ଥିଲେ ଦୀକ୍ଷିତ। ବରପାଲି ମାଟିରେ ସେ ଯେପରି ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ ପ୍ରତିରୂପ ଭାବରେ ଥିଲେ ବିରାଜିତ, ଅନୁରୂପ ଭାବରେ ଗାନ୍ଧୀ ଚେତନାର ଥିଲେ ଧାରକ। ନବୀନ କୁମାର ସାହୁ ଭଗବାନ ମେହେରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲେଖିଲେ ଏକ ଦୀର୍ଘ ପତ୍ର। ତାଙ୍କ ଆଖିର ଲୁହରେ ବାରମ୍ବାର ଭିଜି ଯାଉଥାଏ ଚିଠିର ପୃଷ୍ଠା। ଐତିହାସିକ ନବୀନ କୁମାର ସାହୁଙ୍କ ସାହିତ୍ୟିକ ସୃଜନଶୀଳ ପ୍ରାଣର ଆର୍ତ୍ତସ୍ୱର ସେଥିରୁ ହିଁ ଯେ କେହି ଶୁଣି ପାରିବେ।

ସମ୍ବଲପୁର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଇତିହାସ ବିଭାଗର ପ୍ରଫେସର ଥିବାବେଳେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ ଏକ ସଂଗ୍ରହାଳୟ, ଯାହା ଆଜି ତାଙ୍କ ନାମରେ ନାମିତ ହୋଇ ମହିମାନ୍ୱିତ ହୋଇ ଉଠିଛି। ନିଜ ମାଟିର ପ୍ରିୟ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେରଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ ଚର୍ଚ୍ଚା ଓ ସ୍ମୃତି ରକ୍ଷା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ସେ ରହିଥିଲେ ତତ୍ପର। ଭଗବାନ ମେହେର ଥିଲେ ତାଙ୍କର ପିତୃତୁଲ୍ୟ। ସେ ସ୍ୱଭାବ କବି ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେରଙ୍କ ସ୍ୱଭାବ ସହ ଯେମିତି ଥିଲେ ଘନିଷ୍ଠ, ସେହିପରି କବିପୁତ୍ରଙ୍କ ସ୍ୱଭାବ ବିଷୟରେ ଦୁର୍ଲଭ ଉପଲବ୍ଧି ଅର୍ଜନ କରିସାରିଥିଲେ। ରାଉରକେଲାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ତାଙ୍କରି ପରାମର୍ଶରେ ପରିଚାଳିତ ହୋଇ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଅର୍ଜନ କରି ସାରିଥାଏ ସାରା ଓଡ଼ିଶାରେ। ପ୍ରତିବର୍ଷ ଆୟୋଜିତ ହୁଏ ଉତ୍କଳ ଦିବସ ସମାରୋହ ସହକାରେ। ୧୯୭୬ ମସିହାରେ ତାଙ୍କ ଚେତନାରେ ବିଜୁଳୀର ଚମକ ପରି ଖେଳିଗଲା ଏକ ଅଭିନବ ଆଲୋକରେଖା। ଏତେ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ କିପରି ଭାବି ପାରି ନଥିଲେ ଏକଥା। ଅବଶ୍ୟ ସେ ଜାଣିଥିଲେ ଭଗବାନ ମେହେର ଋଷିକଳ୍ପ ସ୍ଥିତପ୍ରଜ୍ଞ ଏକ ଅନନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ। ସମସ୍ତ ମାନ ସମ୍ମାନ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ରେ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନ। ଯେଉଁ ବିଷୟ ନବୀନ କୁମାର ସାହୁଙ୍କୁ କରୁଥିଲା ଆଲୋଡ଼ିତ ତାହା ଭଗବାନ ମେହେରଙ୍କ ସାମାନ୍ୟ ସ୍ମିତ ହସରେ ହୋଇଯିବ ଲଜ୍ଜାବନତ। ୧୯୭୬ ମସିହାରେ ଭଗବାନ ମେହେର ୮୫ ବର୍ଷ ବୟସର ବୃଦ୍ଧ। ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ ଦୁଇ ପୁତ୍ର। ଅର୍ଜୁନ ଓ ଭଗବାନ। ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ପୁତ୍ର ଅର୍ଜୁନ ମାତ୍ର ୧୨ ବର୍ଷର ବାଳକ

ହୋଇଥିବା ବେଳେ ନିଷ୍ଠୁର ମହାକାଳ ଲିଭାଇଦିଏ ତାଙ୍କ ଜୀବନ ଦୀପ। ଏହି ଦୁଃସହ ବେଦନା କେଉଁ ପିତାର ପ୍ରାଣାବୀଣାକୁ ଛିଣ୍ଡାଇ ଦେବ ନାହିଁ!!ଏହି ଦୁଷ୍କାଳରେ ସମବେଦନାର ସାଥୀ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ସାନ୍ତ୍ୱନା କବିବର ରାଧାନାଥ ରାୟ। କନିଷ୍ଠ ପୁତ୍ରଟି ପ୍ରତି ସେ ସର୍ବଦା ରଖିଥାନ୍ତି ସଜାଗ ଦୃଷ୍ଟି। ମାତୃହୀନ ଭ୍ରାତାବିହୀନ ଜୀବନରେ ପିତା ଗଙ୍ଗାଧର ହିଁ ଭଗବାନ ମେହେରଙ୍କ ଥିଲେ ଏକମାତ୍ର ଭରସା। ନିୟତିର କି ନିର୍ମମତା!!ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ ଛଡାଇ ନେଇ ସାରିବା ପରେ ବି ତାର ଲେଲିହାନ ଶିଖା ଭଗବାନ ମେହେରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଧାବିତ ହୋଇ ଆସିଲା। ଗଙ୍ଗାଧର ନିରୂପାୟ। ଏକମାତ୍ର ଭରସା ବିଷ୍ଣୁ। ପ୍ରତିଦିନ ଜପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ସେ ବିଷ୍ଣୁ ସହସ୍ର ନାମ। ଚିକିତ୍ସା ରହିଥାଏ ଅବ୍ୟାହତ। ସୁସ୍ଥ ହେବାର ଆଶା ହରାଇ ଦେବେ କେମିତି ଗଙ୍ଗାଧର? ସତେ ଯେମିତି ବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରେରିତ ଦେବଦୂତ ବୈଦ୍ୟ ରୂପରେ ହେଲେ ଆବିର୍ଭୂତ। ତାଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ବଳରେ ହିଁ ଧୀରେ ଧୀରେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ଉଠିଲେ କବିପୁତ୍ର। ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ ସେହି ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର ବଞ୍ଚି ରହିଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ୮୬ ବର୍ଷ ବୟସ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ। ତା ୨୦। ୧୨। ୧୯୭୭ ମସିହାରେ ତାଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ଘଟିଥିଲା। ଆଉ ୧୯୭୬ ମସିହାରେ ପ୍ରଫେସର ନବୀନ କୁମାର ସାହୁଙ୍କ ହୃଦୟ ହେଲା ଆନ୍ଦୋଳିତ କବିପୁତ୍ରଙ୍କୁ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ତରଫରୁ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଜ୍ଞାପନ କରିବା ପାଇଁ। ସେ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ କବିପୁତ୍ର ଏହାକୁ ଅତି ବିନୀତ ଭାବରେ ସ୍ନେହରେ ଆଉଁସି ଦେଇ ନିଜ ଠାରୁ ଦୂରୀଭୂତ କରିଦେବେ ବୋଲି। ତଥାପି ତାଙ୍କ ଅନ୍ତରାତ୍ମା ଭିତରେ ଜଳି ଉଠିଲା ଭିନ୍ନ ତେଜ ବିକିରଣ କରୁଥିବା ଏକ ଦିବ୍ୟ ଦୀପଶିଖା। ସିଏ ହିଁ ନବୀନ କୁମାର ସାହୁଙ୍କୁ କରିଚାଲିଲା ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନ ଦେଇ ଦେଇ। ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘର ବୈଠକରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହେଲା ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ। ସମସ୍ତଙ୍କ ଚିତ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲା ହର୍ଷ ତଫୁଲ୍ଲ। ନବୀନ କୁମାର ସାହୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେଲେ ଯେ ଏହା ଆମ ପରିକଳ୍ପନା ମାତ୍ର। ଆପଣମାନେ ମା ସମଲେଇଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥାନ୍ତୁ। ଆପଣମାନଙ୍କ ସଦିଚ୍ଛା ନେଇ ମୁଁ ଜନ୍ମମାଟି ବରପାଲି ଚାଲିଲି କବିପୁତ୍ରଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦ ଲାଭ କରିବାକୁ। ନବୀନ କୁମାର ସାହୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ବରପାଲି ଦିଗରେ। ଆଉ ରାଉରକେଲାରେ ଗଭୀର ଉତ୍କଣ୍ଠା ନେଇ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲେ ସମସ୍ତେ ଶୁଭବାର୍ତ୍ତା ପାଇବା ଆଶାରେ।

[୩]

ସାକ୍ଷାତମାତ୍ରକେ ପ୍ରତିଟି ଥର ଯେମିତି କୁଶଳ ଜିଜ୍ଞାସା କରନ୍ତି କବିପୁତ୍ର ତାହା ହିଁ କଲେ। ଆଗ୍ରହରେ ସ୍ୱାଗତ ଜଣାଇଲେ ନବୀନ କୁମାର ସାହୁଙ୍କୁ। ପଚାରିଲେ କିଛି ଖାଇକି ଆସିଛନ୍ତି ନା ନାହିଁ। ଏପରି ପରସ୍ପର ଭିତରେ କିଛି ସମୟ ଭାବବିନିମୟ ହେବା ପରେ ଡକ୍ଟର ସାହୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସତର୍କତାର ସହ ବିନୀତ ଭାବରେ ମହତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଟିକୁ ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଏକ ନାଟକୀୟ ଶୈଳୀରେ। ଏହା ତାଙ୍କର କଳ୍ପନା ବା ଯୋଜନା ବୋଲି ସୁଦ୍ଧା ଜଣାଇଲେ ନାହିଁ।। କହିଲେ -ରାଉରକେଲା ବାସୀ ଆପଣଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛନ୍ତି। ଆପଣଙ୍କ ଆଶିଷ ଭିକ୍ଷାର୍ଥୀ ସମସ୍ତେ।

ପିତାମହ ବସିଥାନ୍ତି ଘର ବାହାର ବାରଣ୍ଡାରେ। ଦଉଡିଆ ଖଟରେ ଏକ ତକିଆ ଭରା ଦେଇ। ସମ୍ମୁଖ ଭାଗର କାଠ ବ୍ୟାଞ୍ଚ ଉପରେ ଡକ୍ଟର ସାହୁ। ବାରଣ୍ଡକୁ ଲାଗି ରହିଥିବା ପିତାମହଙ୍କ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ରହି ଦେଖୁଥାଏ ଏହି ଦୃଶ୍ୟ ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ। ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ମୋର ମନ ଏକାଗ୍ର କରି ରଖିବା ଖୁବ କଷ୍ଟକର। ମାତ୍ର ପିତାମହଙ୍କ ସହିତ ଗୁରୁଜନଙ୍କ ଯେଉଁ ଆଳାପ ଆଲୋଚନା ହୁଏ ସେଥିପ୍ରତି ସ୍ୱତଃ ମନ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଯାଏ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ

ମୋ ଉପରେ ଏକ ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ୱମଧ୍ୟ ସ୍ୱତଃ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାଏ। ତାହା ହେଲା ଘରକୁ ଆସୁଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ସୁଶୀତଳ ଜଳ ଗ୍ଲାସଟିଏ ନେଇ ଆସିବା। ଆଉ ତୃଷିତ ପିତୃସ୍ଥାନୀୟ ଗୁରୁଜନଙ୍କ ତୃପ୍ତି ସାଧନ ପରେ ଗ୍ଲାସଟିକୁ ତାଙ୍କ ହାତରୁ ସସମ୍ମାନେ ନେଇ ଆସି ଘର ଭିତରେ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ରଖିଦେବା। ଡକ୍ଟର ସାହୁଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେହି ସୂତ୍ରରେ ସେ ଦିନ ପାଣି ଗ୍ଲାସେ ଦେବାର ସୌଭାଗ୍ୟ ମିଳି ଯାଇଥିଲା। ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ବିଷୟରେ ଡକ୍ଟର ସାହୁଙ୍କ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବକ୍ତବ୍ୟ ଭିତରେ ଭରି ରହିଥାଏ ସାହିତ୍ୟିକ ସ୍ପନ୍ଦନ। କି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଆବେଗରେ ସେ ପ୍ରତିଟି ଶବ୍ଦ ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥିଲେ ତାହାର ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ଏବେ ବି ହୃଦୟ ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ଶୁଣି ପାରୁଛି। ଜଣେ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ସାହିତ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ ଙ୍କ ପରି ତାଙ୍କ ଆବେଦନରେ ଭରି ରହିଥିଲା ଯେଉଁ ବିନୟ ଭାବ ସହିତ ଆନ୍ତରିକତା ତାହା ଆମ ଗୃହ ପ୍ରାଙ୍ଗଣକୁ କରି ଦେଉଥଲା ଶଙ୍ଖ ଧ୍ୱନିର ସ୍ପର୍ଶରେ ପବିତ୍ର। ମୁଁ କେବଳ ଦେଖି ଓ ଶୁଣି ପାରୁଥିଲି ପ୍ରଫେସର ସାହୁଙ୍କୁ। ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଅନତି ଦୂରରେ ବସିଥିବା ମୋର ପିତାମହ ରହି ଯାଉଥିଲେ ମୋ ଆଖି ଆଢୁଆଳରେ। ସେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନଇ ଥିବାର ସକାରାତ୍ମକ କୌଣସି ସଂକେତ ତାଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିଲା କି ନାହିଁ ତାହା ଦେଖି ପାରୁ ନଥିଲି।

କିଛି ଦିନ ପରେ ଦେଖିଲି ଏକ ଧଳା କାର ଆସି ଛିଡା ହେଲା ଗୃହ ସମ୍ମୁଖରେ। ବୁଝିଲି ଯେ ପିତାମହ ଏହି ଗାଡ଼ିରେ ଯିବେ ରାଉରକେଲା। ତାଙ୍କ ସହିତ ଘନିଷ୍ଠ ସହଯୋଗୀ, ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ ଆଜୀବନ ସ୍ମୃତି ପୂଜକ ଭାଗୀରଥି ପୂଜାରୀ ଓ ବଡ଼ବାପା ପୂର୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ମେହେର ଯାଇଥିଲେ ଏକାଠି। ତହିଁ ପରଦିନ ସମସ୍ତେ ଯେତେବେଳେ ଫେରି ଆସିଲେ ବରପାଲି, ସେମାନଙ୍କ ସହ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘରେ ପାଳିତ ଉତ୍କଳ ଦିବସର ଉଷ୍ମତା ଓ ବାସ୍ନାରେ ଭରି ଯାଇଥିଲା ଆମ ଘର। ଦାଦା ଅର୍ଥାତ ପିତାମହ ତ ନୀରବତାର ନିଃସୀମ ଆକାଶ। ବଡବାପା ଉତ୍ସବର ଅନୁଭୂତି ବ୍ୟକ୍ତ କରନ୍ତି ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ। ମୁଖ୍ୟ ଅତିଥି ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଇଥାନ୍ତି ସମାଜ ସମ୍ପାଦକ ରାଧାନାଥ ରଥ। ସିଏ ହିଁ ପିତାମହଙ୍କୁ କରିଥିଲେ ସମ୍ମାନିତ। ଦାଦା କୌଣସି ସଭା ସମିତିରେ କେବେ ବକ୍ତୃତା ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ। ଅଥଚ ସେ ଦିନର ସଭାରେ ସେ ବିନମ୍ରତାର ସହିତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନାର ଯେଉଁ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ ସେଥିରେ ସ୍ୱୟଂ ବଡ଼ବାପା ବିସ୍ମୟ ପ୍ରକଟ କରିଛନ୍ତି ଏକାଧିକ ଥର। ଦୈନିକ ଖବର କାଗଜ ସମାଜରେ ତାହା ଯେତେବେଳେତା ୦୪। ୦୪। ୧୯୭୬ ରେ ଫୋଟୋ ଚିତ୍ର ସହ ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା, ଉତ୍ସବର ଉଲ୍ଲାସ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି ଦିନ ସାରା। ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ପରେ ଦାଦାଙ୍କ ଖଟ ଆଉ କାଠ ବ୍ୟାଞ୍ଚ ସଜ୍ଜିତ ହୁଏ ଗୃହ ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ। ସେଠି ଦାଦା ବିଶ୍ରାମ ମୁଦ୍ରାରେ ଶୋଇ ରହନ୍ତି କିଛି ସମୟ। ଧୀରେ ଧୀରେ ବରପାଲିର ସୁଧୀ ସଜ୍ଜନଙ୍କ ଶୁଭାଗମନ ହୁଏ ଆଉ ତାହା ପ୍ରତ୍ୟହ ପରିଣତ ହୁଏ ଦେଶ ଗଠନର ଚେତନା କେନ୍ଦ୍ରରେ। ମନେ ପଡୁଛି ସେ ଦିନ ପ୍ରଥମେ ଆସିଥିଲେ ଭାଗୀରଥି ପୂଜାରୀ। ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ତରଫରୁ ପିତାମହଙ୍କୁ ପ୍ରଦତ୍ତ କାଚ ବନ୍ଧାଇ ମାନପତ୍ରଟିକୁ ସାନନ୍ଦ ଚିତ୍ତରେ ଟେକିନେଲେ ପିତାମହଙ୍କ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରୁ ଆଉ ପିତାମହ ବିଶ୍ରାମ ନେଇଥିବା ଖଟ ପାଖକୁ ଯାଇ, ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା କାଠ ବ୍ୟାଞ୍ଚ ଉପରେ ବସି ଉଲ୍ଲସିତ କଣ୍ଠରେ ତାହା ପାଠ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ। ଏକାଧିକ ଥର ଦେଖିଛି ଯେ ଭାଗୀରଥି ପୂଜାରୀ କବି ଗଙ୍ଗାଧରଙ୍କ ବା କବିପୁତ୍ରଙ୍କ ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଶଂସାରେ ଆମ ବାହାର ବାରଣ୍ଡାରେ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି କମ୍ପନ, କବିପୁତ୍ର ପିତାମହ ନିଜେ ସେଥିରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରି ସେତିକିରେ ପ୍ରଶଂସା କରିବାରୁ କ୍ଷାନ୍ତ ରହିବା ପାଇଁ ଦେଉଥିଲେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ। ସେ ଦିନ ଭାଗୀରଥି ପୂଜାରୀ

ଉଚ୍ଛକିତ କଣ୍ଠରେ ମାନପତ୍ର ପାଠ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପରେ ପରେ ହିଁ ସେଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିବାକୁ କହିଲେ ପିତାମହ। ଯାହା ସେ ପିତାମହଙ୍କ ଆଗରେ ବ୍ୟକ୍ତ କରି ନ ପାରି ରହିଥାନ୍ତି ବ୍ୟଥିତ ଅବସ୍ଥାରେ ତାହା ମୋ ପରି ସାନ ପିଲାଟି ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିଦେଇ ଲାଭ କରନ୍ତି ପରିତୃପ୍ତି।

ତେବେ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ତରଫରୁ ପ୍ରଦତ୍ତ ମାନପତ୍ର ପିତାମହଙ୍କ କକ୍ଷର ହିଁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରୁଥିଲା। ମାନପତ୍ରଟି ପ୍ରତି ସେ ତାଙ୍କର ଆନ୍ତରିକ ସମ୍ମାନ ନିବେଦନ କରୁଥିଲେ ବୋଲି ହିଁ ତାହା ସୁସଜ୍ଜିତ ହୋଇ ରହିଥିଲା ତାଙ୍କ ନିକଟରେ।କେବେ କୌଣସି ସମ୍ମାନ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ କେଉଁଠାକୁ ଯାଇ ନଥିବା କବିପୁତ୍ର ଜୀବନରେ ପ୍ରଥମ ଓ ଶେଷ ଥର ପାଇଁ କେବଳ ଥରେ ମାତ୍ର ରାଉରକେଲା ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ଉତ୍କଳ ଦିବସରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବା ବିଷୟ ଏକ ବିରଳ ଉଦାହରଣ ନିଶ୍ଚୟ।

ଆଜିକାଲି ପରି ଶତ ଶତ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ଉତ୍ସବର ଆୟୋଜନ ସେତେବେଳେ ଥିଲା କଳ୍ପନାତୀତ। ଯେତେ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ପ୍ରାଣ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ମଧ୍ୟ କେହି ସମ୍ମାନ ଆଶାୟୀ ନ ଥିଲେ। ନିଜ କୃତିତ୍ୱ କାହା ଆଗରେ କହିବା ତ ବହୁ ଦୂରର କଥା ନିଜକୁ ଜଣେ କୃତୀ ସନ୍ତାନ ବୋଲି ମନେ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ସଂକୋଚ ବୋଧ କରୁଥିଲେ। ଏ ପୃଥିବୀରେ କେତେ ଅସାଧାରଣ ପ୍ରତିଭା-ସମ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତି, କେତେ ମହାନମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମୀ, କେତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମାନବପ୍ରେମୀ,ପ୍ରକୃତିର ସୁଯୋଗ୍ୟ ଉପାସକ , କେତେ ସମର୍ପିତ ଚେତନାର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ନିଜକୁ ଧୂପକାଠି ଭଳି ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ କରି ପାଉଁଶରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ମହତ୍ତର ଅବଦାନ ନିକଟରେ ଆମେ କେତେ ତୁଚ୍ଛ ଏକଥା ନିଜ ଅନ୍ତର୍ଚେତନାରେ ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରୁଥିଲେ ଭଦ୍ର ସମାଜ। ଦେଶ ଆମ ପାଇଁ କଣ କରିବ ତାହା ନ ଭାବି ନିଜେ ସମାଜ, ସ୍ୱଦେଶ,ମାନବ ଜାତି ଆଉ ପୃଥିବୀ ସକାଶେ କଣ କରିପାରିବୁ ଏହା ହିଁ ଥିଲା ନିଜ ପ୍ରତି ନିଜେ ପଚାରୁଥିବା ପ୍ରଶ୍ନ। କବିପୁତ୍ର ଭଗବାନ ମେହେର ସମ୍ମାନିତ ହେବା ପାଇଁ ପ୍ରଗତି ଉତ୍କଳ ସଂଘକୁ ଯାଇ ନଥିଲେ। ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଗତି ନିମନ୍ତେ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧ ଏକ ମହାନ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ବିଗଳିତ ହୋଇ ସେ ଯାଇଥିଲେ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରିବା ପାଇଁ। ୮୫ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଉପନୀତ ଏକ ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତିର କ୍ଷଣିକ ଉପସ୍ଥିତି ଯଦି ଯୁବ ସମାଜକୁ ଉଦବୁଦ୍ଧ କରିଦେଇପାରେ ତେବେ ସେ ଉତ୍ସବରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିବାର ଅନ୍ତଃ ପ୍ରେରଣା ଲାଭ କରି ହିଁ ସୁଦୂର ପଥ ଅତିକ୍ରମ କରି ପହଞ୍ଚି ପାରିଥିଲେ ପିତୃଦତ୍ତ ମନୋବଳ ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ ଉପରେ ଅଖଣ୍ଡ ଭରସା ରଖି। ବରପାଲି ଫେରି ଆସିବା ପରେ ସଜଳ ନୟନରେ ପିତାଙ୍କ ପ୍ରତିଛବି ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିବା ମାତ୍ରକେ ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଣି ପାରିଥିଲେ :

"ମୁଁ କାର ମାତର ମୋର ନୁହେଁ ବୋଲି
କହିବାକୁ ନାହିଁ ବାଟ
ଦୂରୁ ଶ୍ରୀଚରଣେ ଅର୍ପଣ କରୁଛି
ଘେନ ତା ବିଶ୍ୱ ସମ୍ରାଟ।"

ଗଙ୍ଗାଧର-ଶାନ୍ତା-ସଦନ
କଳିଙ୍ଗ ବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ -୯୯୩୭୩୬୫୬୯୮

ମଞ୍ଚ, ମଞ୍ଚାସୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ସମାଜ

ଡକ୍ଟର ଦିଗରାଜ ବ୍ରହ୍ମା

ଅନେକ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ପଢିଥିବା ଗପଟିର ସାରକଥା ଥିଲା ଏହିପରି: ଜଣେ ଉଚ୍ଚପଦାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଚରଣ ତାଙ୍କର ସହକର୍ମୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଏପରି ଉନ୍ନତ ଥିଲା ଯେ, ସେମାନେ ତାଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଓ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ବିଶେଷ ଆକର୍ଷିତ ହେଉଥିଲେ । ତାହା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦାହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲା । ଏହାର ସୁଯୋଗ ନେଇ କେତେକ ଅଧସ୍ତନ କର୍ମଚାରୀ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଶାଳୀନତା ରକ୍ଷା କଲେ ନାହିଁ । କେହି କେହି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ତାଙ୍କୁ ଏପରି ଆଚରଣ କଲେ ଯେ, ତାହା ପ୍ରଶାସନିକ ସ୍ତରରେ ଆଦୌ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା । ଏପରି ସ୍ଥିତି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଥରେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, 'ଭଦ୍ରତା କ'ଣ ଏକ ଦୁର୍ବଳତା ? କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ତୁମେ ତୁମର ଅଧସ୍ତନ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି କେତେ କଦର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଉନାହିଁ, ସେମାନେ ତୁମ ପ୍ରତି ବିରକ୍ତି ଭାବ ପ୍ରକାଶ କଲେ ମଧ୍ୟ ହସି ହସି ସବୁ ସହିଯାଉଛ ।'

ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଏପରି ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ମନ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣି ସେ ଯାହା ବୁଝିଲେ ତାହା ହେଉଛି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ପ୍ରତି ଏକ ଆହ୍ୱାନ । ସର୍ବୋପରି ମଣିଷ ଚରିତ୍ର ପରିପ୍ରକାଶର ଏକ ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ । ସେ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଆଗରେ ତାଙ୍କ ପିଲାବେଳର ସ୍ମୃତିଚାରଣ ପୂର୍ବକ କହିଲେ, 'ମୋ ବାପା କୌଣସି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଛୋଟକାଟିଆ ଚାକିରିଟିଏ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଅଳ୍ପ ରୋଜଗାର ମଧ୍ୟରେ ମୁଁ ମୋର ସାନଭାଇ, ଭଉଣୀ, ପୁଅଝିଅ ଓ ମାଆ କଷ୍ଟେମଷ୍ଟେ ଚଳିଯାଉଥିଲୁ । ସେଥିରେ ଆମର ମାନସିକ ଶାନ୍ତି ମଧ୍ୟ ରହିଥିଲା । ମାତ୍ର କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲି ବାପା ଖୁସି ମନରେ ପ୍ରତିଦିନ ଅଫିସ୍‌କୁ ଗଲେ ମଧ୍ୟ ଫେରିଲାବେଳେ ଅତି ବିଷଣ୍ଣ ମନରେ ଘରକୁ ଫେରୁଥିଲେ । କାହାକୁ କିଛି କହୁନଥିଲେ । ମାଆ ଯାହା ଟିକିଏ ବାଢିଦେଉଥିଲେ, ସେତକ ଖାଇ ଶୋଇ ଯାଉଥିଲେ । ପୁଣି ପର ଦିନ ଖୁସି ମନରେ ଅଫିସ୍‌କୁ ଯାଉଥିଲେ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳକୁ ଫେରିଲା ବେଳେ ସେ ଏମିତି ମାନସିକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ନେଇ ଫେରୁଥିଲେ ଯେ, ତାଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳରୁ ମୁଁ ବେଶ୍ ବାରି ପାରୁଥିଲି ।'

'ସେତେବେଳେ ମୁଁ ମାଧ୍ୟମିକସ୍ତରରେ ପାଠ ପଢୁଥିଲି । ମୋ ମନରେ ମଧ୍ୟ ବୟସ ବଢିବା ସହିତ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବେ ଚିନ୍ତା କରିବାର ଶକ୍ତିର କ୍ରମଶଃ ଅଭ୍ୟୁଦୟ ଘଟୁଥିଲା । ଦିନେ ବାପାଙ୍କ ଏପରି ମାନସିକ ସ୍ଥିତିର କାରଣ ଜାଣିବା ପାଇଁ ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କଲି । ସାହସର ସହିତ ପଚାରିଲି, 'ବାପା ! ତୁମର କ'ଣ ହୋଇଛି ? ତୁମେ ଅଫିସ୍‌ରୁ ଫେରିଲା ସମୟରେ ପୂର୍ବଭଳି ଆମ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁନାହଁ ?'

ମୋ କଥା ଶୁଣି ବାପା ଟିକିଏ ନିରବ ରହିଲେ । ମନର ଦୁଃଖକୁ ମନରେ ଚାପି ରଖି କହିଲେ, 'ପୁଅରେ, ତୋତେ କ'ଣ କହିବି ? ତୁ ପିଲାଲୋକ । ତଥାପି ଯେହେତୁ ପ୍ରଶ୍ନଟିଏ ପଚାରିଛୁ, ତୋତେ ନକହି ରହି ପାରୁନାହିଁ । ପ୍ରତିଦିନ ଘରୁସିନା ହସି ହସି ଚାଲିଯାଏ, ମାତ୍ର ଆମ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ନିକଟରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବା ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରୀ ଜଣକ ମୋତେ ସବୁଦିନେ ଖରାପ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । କେବଳ ଛୋଟ ଚାକିରିଟିଏ କରିଛି ବୋଲି ତାଙ୍କର କଦର୍ଯ୍ୟ ଗାଳିକୁ ସହିଯାଏ ।' ଏହା କହି ବାପା ନିରବ ରହିଲେ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସବୁକଥା ବୁଝିପାରିଲି । ଆଉ ସେଇଦିନ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ପୂର୍ବକ କହିଲି, 'ହେ ପ୍ରଭୁ ! ମୁଁ ଜାଣେନା ମୋ ଜୀବନରେ ମୁଁ କ'ଣ ହେବି ! ମାତ୍ର ଆପଣଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦରେ ମୁଁ ବାପାଙ୍କ ଅଫିସରଙ୍କ ଭଳି ଯଦି ଭବିଷ୍ୟତରେ ଉଚ୍ଚ ପଦ ପଦବୀରେ ଥାଏ; ତେବେ ମୋତେ ଏପରି ଶକ୍ତି ଦେବେ ଯେ, ଯେମିତି ମୁଁ ମୋର ଅଧସ୍ତନ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଖରାପ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବି ନାହିଁ ।' ଏକଥା ସତ ଯେ, ଗଳ୍ପଟିରେ ଏକ ସର୍ବବୃହତ୍ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରର କତିପୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବହାର ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖକ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ସହିତ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମାନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଦିଗକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ ନାହିଁ, ବରଂ ଖରାପ ଆଚରଣର ଶରବ୍ୟ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ସାମଗ୍ରିକ ପରିବାର, ତା'ର ପିଲାଛୁଆଙ୍କ ଉପରେ ପଡେ ତାହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପ୍ରଶାସନିକ ବିଧିବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ କେହି ବଡ ଅଧିକାରୀ ନୁହନ୍ତି କିମ୍ବା କେହି ଛୋଟ କର୍ମଚାରୀ ନୁହଁନ୍ତି ।

ସମସ୍ତେ ସମାନ । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଅର୍ଥରେ ପରିପାଳିତ । ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଯେଉଁ ଆଚରଣ କରିବେ, ଯେଉଁ ନୀତି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବେ ଦଳମତ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଅର୍ଥାତ୍ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ମଙ୍ଗଳଦାୟକ ହେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ।

ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ସମ୍ପ୍ରତି ଆମ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶାସନିକ ମଞ୍ଚରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କତିପୟ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଆଚରଣ ଓ ଉଚ୍ଚାରଣ ଏପରି ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଉଅଛି ଯେ, ତାହା ଏହି ସର୍ବବୃହତ୍ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଚିନ୍ତାଶୀଳ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଓ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀମାନଙ୍କୁ ଦିନକୁଦିନ ବ୍ୟସ୍ତବିବ୍ରତ କରୁଅଛି । ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଛନ୍ତି ଜନପ୍ରତିନିଧି, ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରୀ ଯେଉଁମାନେ ଆମ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତରରେ ପ୍ରାୟତଃ କାର୍ଯ୍ୟକରନ୍ତି । ଜନପ୍ରତିନିଧିଗଣ ଦେଶର ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନକାରୀ ଗୃହରେ ବସି ଦେଶ ଓ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନ କରନ୍ତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟପାଳିକାର ପ୍ରତିନିଧି ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଶାସନିକ ଅଧିକାରୀମାନେ ସେ ସବୁକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ଯାହା କରନ୍ତି, ତାହା ସମ୍ବିଧାନ ସମ୍ମତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ନ୍ୟାୟପାଳିକା ଦେଖିଥାନ୍ତି । ଯଦି ବିଧିସମ୍ମତ ହୋଇନଥାଏ, ତେବେ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଧାରାକୁ ବାତିଲ କରି ସମ୍ବିଧାନ ସମ୍ମତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସେମାନଙ୍କ ରାୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥାନ୍ତି ।

ସମ୍ପ୍ରତି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମୂହରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କର ଆଚରଣ ଓ ଉଚ୍ଚାରଣ କେତେ ଦୂର ଗ୍ରହଣୀୟ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ବଂଶଧରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଦର୍ଶ ତାହା ସେମାନେ ହିଁ ବିଚାର କରିବାର ଅବକାଶ ଆସିଛି । ସେମାନେ ଯେଉଁ ପଦପଦବୀ ଅଳଂକୃତ କରୁଛନ୍ତି ସେ ପଦପଦବୀ ପାଇଁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ନିମନ୍ତେ ଊଣା ଅଧିକେ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଖରେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ । ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବାର, ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଆଦାୟ କରିବାର ଅଧିକାର ମଧ୍ୟ ରହିଅଛି ।

ସମ୍ପ୍ରତି ଆମ ସମାଜର ବିଭିନ୍ନ ମଞ୍ଚରେ ମଞ୍ଚାସୀନ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ନିଜେ ନିଜକୁ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି । କାରଣ ସମାଜ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ହେଉଛନ୍ତି ଜଣେ ଜଣେ ସମ୍ମାନସ୍ପଦ ବ୍ୟକ୍ତି । ମାନ୍ୟରେ ବଡ ହୋଇଥିବା ହେତୁ ସେମାନେ ମାନ୍ୟଗଣ । ଜଣେ ଜଣେ ମାନ୍ୟବର । ଜଣେ ମାନ୍ୟବର ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ନିଜ ମର୍ଜିରେ ଚଳାଇ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଘୃଣା କରିବେ, ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ହେୟଜ୍ଞାନ କରି ନ୍ୟାୟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ନାହିଁ, ରାଜ୍ୟ ଓ ଦେଶର ପବିତ୍ର ଅନୁଷ୍ଠାନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଞ୍ଚାଳନ ସମୟରେ ବାଧାସୃଷ୍ଟି କରିବେ, ସାମ୍ବିଧାନିକ ପଦପଦବୀରେ ଥାଇ ଦିନ ଦିପହରେ ରାଜରାସ୍ତାରେ ଗୁଣ୍ଡାରାଜ ଚଳେଇବେ, ତେବେ ସେମାନଙ୍କର ଏତାଦୃଶ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କିପରି ଆମ ସମାଜ ଗ୍ରହଣ କରିବ ?

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ମାନ୍ୟଗଣ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଆଚରଣ ଅନେକ ସମୟରେ, ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ଆଲୋଚନା ପରିସର ମଧ୍ୟକୁ ଆସିଥାଏ । ଏପରିକି ଦେଶର, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଅଦାଲତ ଉଚ୍ଚତମ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଇଅଛି । କିଛି ବର୍ଷ ତଳେ ଭାରତର ଉଚ୍ଚତମ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ନିଜର ନ୍ୟାୟ ଶୁଣାଇବାକୁ ଯାଇ କହିଥିଲେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପଦପଦବୀ ଓ ମଞ୍ଚ ଯେତେ ବଡ ହେବ, ତାଙ୍କର ଆଚରଣ ମଧ୍ୟ ସେତେ ଉନ୍ନତ ଓ ସଂଭ୍ରମ ହେବା ବିଧେୟ । ତାହା ନହେଲେ ସମାଜର ପ୍ରଚଳିତ ବିଧିବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅବକ୍ଷୟ ଘଟି ସମାଜର ଯାହା କ୍ଷତି ଘଟିବ ତାହା ଭବିଷ୍ୟତରେ ଭରଣାକରିବା ଦେଶ ପକ୍ଷରେ କଷ୍ଟକର ହେବ ।

ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ସମୟ ଆସିଛି ଭାରତର ପବିତ୍ର ଗଣତନ୍ତ୍ର ଓ ଏହାର ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ପୀଠଗୁଡିକର ମାନମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା ଦିଗରେ ମଞ୍ଚାସୀନ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଯତ୍ନବାନ ହେବେ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ବଂଶଧରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିରନ୍ତର ଉଦାହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ।

ବ୍ରହ୍ମ ନିବାସ,
ମହାବୀର ବିହାର, କଳାରାହାଙ୍ଗ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୨୪
ମୋ.ନଂ: ୯୪୩୭୭୮୪୫୯୨

ଆଧୁନିକ ସାବିତ୍ରୀଙ୍କୁ ଆଧୁନିକ ସତ୍ୟବାନଙ୍କ ମିନତି

ବିରଞ୍ଚି ମିଶ୍ର

ହେ ମୋର ପ୍ରିୟ ସାବିତ୍ରୀ,

"ମୋର ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ତମେ ସବୁବର୍ଷ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ବ୍ରତ କର, ପଡୋଶୀ ମାନଙ୍କ ସହ ମିଶି ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଅ । ସେଇଥି ପାଇଁ ମୁଁ ବଞ୍ଚିଛି | ଏ ବର୍ଷ କିନ୍ତୁ ତମେ ଯାଅନି । ଯାହା କରିବା କଥା ଘରେ କର । ପଡୋଶୀ ମାନଙ୍କୁ ବି ସେୟା କରିବାକୁ କହ ।

କରୋନା ବୋଲି ଗୋଟିଏ ଭୁତ ଚାରିଆଡେ ବୁଲୁଛି ବୋଲି ଜାଣିଛ ପରା । ଗହଳି ଦେଖି ମାଡି ବସୁଛି । ପାଟି, ନାକ ବାଟେ ଦେହ ଭିତରକୁ ପଶି ଯାଉଛି । ତମେ ଯମକୁ ସିନା ଭୁଟେଇ ଦେଇ ମୋ ପ୍ରାଣ ବଞ୍ଚେଇ ପାରୁଛ, ହେଲେ ଏ ଭୁତ ଆଗକୁ ଗଲେ ପାରିବନି । ସେ ମୋତେ ଛାଡି ତମକୁ ମାଡି ବସିବ । ତମକୁ ସେ ନେଇଗଲେ ମୁଁ ଅନାଥ ହୋଇଯିବି । ମତେ ଆଉ କିଏ ବଞ୍ଚେଇବ ?

ଶୁଣିଛି, ଯମ ତମକୁ ପାରିଲାନି ବୋଲି, ଏମିତି ଏକ ନୂଆ ଭୁତକୁ ପଠେଇଛି । ତାକୁ ଠକିବାର ଏକମାତ୍ର ବାଟ ହେଉଛି, ତା ପାଖକୁ ନ ଯିବା । ତମେ ମାନିବ ନା ମୋ କଥା ? ତମ ପ୍ରାଣଟା ରହିଲେ ସିନା ମୋ ପ୍ରାଣ ରଖିବ ।"

ମୋ ସାବିତ୍ରୀ କହିଲେ, "ଠିକ୍ ଅଛି । ତମେ ଯେମିତି କହୁଛ ମୁଁ ସେମିତି କରିବି । ତେବେ, ଏଥର ଦୁଇଟା ଶାଢୀ ଦେବ ? ଗୋଟିଏ ସମ୍ବଲପୁରୀ ପାଟ, ଆଉ ଗୋଟେ ଖଣ୍ଡୁଆ ପାଟ ।"

ମୁଁ କହିଲି, "ଦୁଇଟା କାହିଁକି ତିନିଟା ଦେବି । ଦୋକାନ ବଜାର ଖୋଲୁ ।"

ସିଏ ପୁଣି କହିଲେ, "ତା ସହିତ ହଳେ କାନ ଫୁଲ ଆଉ ଗୋଟେ ମେକ୍ ଅପ୍ ବାକ୍ସ ବି ଦେବ" ।

"ତମେ ଯାହା କହିବ, ସବୁ ଦେବି । ହେଲେ ତମେ ଘରୁ ବାହାରକୁ ଯିବନି ।"

"ଓ କେ, ମାଇଁ ଡିଅର୍ ସତ୍ୟବାନ୍ ।"

ଭୁବନେଶ୍ୱର

କଳା ଚଷମା

ଛନ୍ଦା ମିଶ୍ର

କଥାରେ ଅଛି, ପାଞ୍ଚ ମନ ପଚିଶ ପ୍ରକୃତି। ଆଉ ପ୍ରକୃତି କି ସହଜେ ମଣିଷ ଛାଡେ! ତେଣୁ କାହାକୁ ପାଣି ବୋତଲ ଟି ଅଧା ପାଣି ଥିବାର ଦିଶେ ଓ ଆଉ କାହାକୁ ଅଧା ଖାଲି। ଏଇ ଯେମିତି ଆମ ଦାଶରଥି ମଉସାଙ୍କ କଥା।

ମଉସା, ଅବସର ନେବାର ହୋଲାଣି ଦଶ ବର୍ଷ। ଗାଁ ରେ ରହିବେ ବୋଲି ଏକା ଜିଗର ଲଗେଇ ଥିଲେ। ହେଲେ ମାଉସୀ, ଓ ପୁଅ ବୋହୂ ଙ୍କ ଜିଦ୍ ଆଗରେ ମୁଣ୍ଡ ନୋଇଁବାକୁ ହେଲେ ବାଧ୍। ଜୀରା ରୁ ଶିରା କାଢ଼ିବା ମଉସା ଙ୍କର ଅଭ୍ୟାସ। ଆଗେ ଚାକିରି ଯୋଗୁ ବେଶି ସମୟ ବାହାରେ ରହୁଥିଲେ, ମାତ୍ର ଏବେ ଚବିଶି ଘଣ୍ଟା ଘରେ। ଛୋଟ ଛୋଟ କଥା ରେ ଖିଅ ବାହାର କରି ବିରକ୍ତ ହେବା ସହ ଘର ଟାକୁ ଅଶାନ୍ତି କରୁଛନ୍ତି। ମାଉସୀଙ୍କର ଭାରି ସହିବାଶକ୍ତି। କିନ୍ତୁ ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କ ଚିଡ଼ ଚିଡ଼ ତାଙ୍କ କାନ ରେ ବାଜିଲାଣି। କେତେ ଥର ମଉସା ଙ୍କୁ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା ବି କଲେଣି। ହେଲେ ମତେ ଯେତେ ମାଠିବୁ ମାଠ୍, ମୁଁ ସେଇ ଦର ପୋଡ଼ା କାଠ୍। ତେଣୁ ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନ ପାଇ ଶେଷରେ ଫୋନ କରି ଦେଢଶୁରଙ୍କୁ କହିଥିଲେ।

ବଡ଼ଭାଇ ଭାଗୀରଥୀଙ୍କୁ ଦାଶରଥି ଖୁବ୍ ମାନନ୍ତି। ବାପାଙ୍କ ପରେ ତାଙ୍କୁ ବାପା ଜ୍ଞାନ କରନ୍ତି। ତାଙ୍କରି ଦୟା ରୁ ତ ସେ ପାଠ ପଢି ମଣିଷ ହେଲେ।ମାନ୍ୟ ରେ, ବୟସ ରେ, ଭାଗୀରଥି ସିନା ବଡ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ହସଖୁସିଆ, ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ସ୍ୱଭାବ ଦେଖିଲେ ଯେ କେହି ତାଙ୍କୁ ସାନ ବୋଲି ଭାବିବେ।

ପରଦିନ ସକାଳୁ ବଡ ଭାଇ ପହଁଚି ଯାଇ କହିଲେ, "ଦାସିଆ, ବାହାରି ପଡ, ଆଜି ଠାରୁ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଆମେ ଚାଲିବାକୁ ଯିବା।"ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ନଥିଲେ ବି ଭାଇଙ୍କ ଆଦେଶ ଅମାନ୍ୟ ନକରି ବାହାରିଲେ ଦାଶରଥି। ଏତିକି ବେଳେ

ବୋହୂ ଆସି ବ୍ୟାଗ୍ ଟିଏ ଧରେଇ ଦେଇ କହିଲା, "ବାପା ଫେରିଲା ବେଳେ ଯଦି ହୁଏ ଶାଗ ଆଉ କଖାରୁ ଫୁଲ ଆଣିବେ...". ।ଚିଡି ଉଠିଲେ ମଉସା, ଏକ୍ ରେ ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଚା କପ୍ ସହ ପେପର ପଢ଼ାର ମଜା ନେଇ ପାରି ନାହାନ୍ତି, ତା ସାଙ୍ଗ କୁ ବୋହୂର ବରାଦ..। ହେଲେ ଭାଇ ଥିବାରୁ ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରି ବ୍ୟାଗ୍ ଟି ଧରିଲେ। କୁଣ୍ଡୁ କୁଣ୍ଡୁ ହେଉ ଥିବା ସାନ ଭାଇଟିକୁ, ପାର୍କ ଭିତରେ ତିନି ଘେରା ବୁଲାଇ ଆଣି, ସେଇ ଜାଗା କୁ ନେଇ ଗଲେ ଯେଉଁଠି, ତାଙ୍କରି ଭଳି ଅନେକ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ବୟସ୍କଙ୍କ ଭିଡ ଜମିଥିଲା। କିଏ ଯୋଗ କରୁଥିଲେ, କିଏ ପୁଣି ପ୍ରାଣାୟାମ, କେହି ଫୋନରେ ଗପ ଜମାଇ ଥିଲେ, ଆଉ କେହି ନିଜ ଭାବନାରେ ନିଜେ ନିମଗ୍ନ ଥିଲେ। କିଛି ସମୟ ପରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ହସ ପର୍ବ ଟିଏ। ସମସ୍ତେ ଉପରକୁ ହାତ ଟେକି ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ। ଦାଶରଥିଙ୍କୁ ସଙ୍କୋଚ ଲାଗୁଥିଲେ ବି ସେ ସେମାନଙ୍କ ସହ ହୋଇଲେ ସାମିଲ। ତାପରେ ବୁଢ଼ା ମାନେ ଗପ ସପ କରିକରି ବାହାରକୁ ଆସିଲେ। କିଏ ନିଜ କଷ୍ଟ ଦେଉଥିବା ଆଣ୍ଠୁ ଗଣ୍ଠି କଥା ବଖାଣୁଥିଲା, ଓ କିଏ କରୁଥିଲା ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେଉଥିବା ପୁଅବୋହୂଙ୍କ ଆଲୋଚନା। କେହି ଦିବଂଗତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ବିଷୟରେ କହି ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡୁଥିଲା ଆଉ କେହି ବେରୋଜଗାରିଆ ପୁଅ ପାଇଁ ନିଜ ଦୁଶ୍ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲା ପ୍ରକାଶ।ପାର୍କ ବାହାରେ ଥିବା ଠେଲା ରୁ ଦୁଇଟି ଗଜା ମୁଗ ବରାଦ କରି, ନିକଟରେ ପଡିଥିବା ବେଞ୍ଚ ଉପରେ ବସିଲେ ଦୁଇ ଭାଇ। ଭାଗୀରଥି ଆରମ୍ଭ କଲେ, "ଦେଖ ଦାସିଆ, ଅସୁବିଧା କାହାର ନାହିଁ କହିଲୁ? ତେବେ ଅସୁବିଧା ରୁ" ଅ" ଟି କାଟି ଦେଲେ ବାକି ସବୁ ହେଉଛି ସୁବିଧା। ବାସ୍ ଏତିକି ତତେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିବାର ଅଛି। ଅସୁବିଧାର ଏହି "ଅ" ଟି ରହିଚି ଆମ ଦୃଷ୍ଟି ଭଙ୍ଗୀ ରେ। ତୁ ନିଜେ ଦେଖିଲୁ, କାହାର ସ୍ତ୍ରୀ ନାହିଁ ତ କାହାର ପୁଅ ବେକାର, କାହାର ଦେହ ଭଲ ନାହିଁ ତ କିଏ ପୁଅ ବୋହୂଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହଉଚି ହଇରାଣ। ତୋର୍ ତ ଏସବୁ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ। ମାତ୍ର ତୁ ନିଜେ ହିଁ ସବୁ ସୁବିଧା ଭିତରେ ଅସୁବିଧା ଟିକୁ ଖୋଜି ନେଉଛୁ। ଆରେ ବୋହୂ ଟା ଯଦି ପରିବା ଟିକେ ଆଣିବାକୁ କହିଲା.. " ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ କଥା ଛଡାଇ ଆଣି ଦାଶରଥି କହିଲେ," ନା ଭାଇ, ଖାଲି ଏଇ ଗୋଟିଏ କଥା ନୁହଁ, ଆଜି ସିନା ରବିବାର ବୋଲି ନହେଲେ, ନାତି ନାତୁଣୀଙ୍କୁ ନେଇ ସ୍କୁଲରେ ଛାଡିବା ହଉଚି ମୋର ସକାଳର କାମ ପରା.. ବାପା ଟିକେ ଫୁଲ ତୋଳି ଦିଅନ୍ତୁ, ବାପା, ବଣ୍ଟିର ଟ୍ୟୁସନ ଟାଇମ ହେଲାଣି.. ଆରେ ମୁଁ କଣ ତମ ଚାକର..।"

ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ ଭାଇ। ଭାଇଙ୍କ ହାତକୁ ଧରି ପକାଇ, ଦାଶରଥି କହିଲେ, ଭାଇ ଖାଲି ଏତିକି ନୁହଁ ମ.. ଆହୁରି ଅଛି.. ତୁମ ଭାଇବୋହୁ ପୁଣି ଟିକିଏ କଥାରେ ମତେ ଶିଖାଉଥିବ, ତମେ ଏମିତି କାହିଁ କହୁଛ, ସେମିତି କାହିଁ କରୁଛ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି..ଯୋଉଟା ଖାଇବାକୁ ଇଛା ଥିବ ତା ନଦେଇ ଯୋଉଟା ଇଛା ନଥିବ ତାକୁ କହିବ ଖା ବୋଲି। ଛାଡ ଭାଇ ମୋ ଦୁଃଖ କହିଲେ ସରିବନି। ପ୍ରାୟ ବର୍ଷେ ଦେଢ ବର୍ଷ ହୋଇଗଲାଣି ମତେ ଆଉ ଆଗଭଳି କାନକୁ ଶୁଭୁନି, ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ଦାନ୍ତ ହଲିଲାଣି, ଅନେକ୍ ସମୟରେ ଆଣ୍ଠୁ କଟ୍ କଟ୍ କରୁଛି.. ଏକଥା ମୁଁ କାହାକୁ କହିନି, ଆଜି ତମ ଆଗରେ କହୁଚି। "ଏତେ ଗୁଡା କଥା କହି ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଛାଡିଲେ ଦାଶରଥି। ସବୁ ଶୁଣି ଭାଇ ନିରବ ରହିବା ଦେଖି ଭାଇଙ୍କୁ ଚାହିଁଲେ। ଭାଇଙ୍କ ଆଖିରେ ଥିଲା ଲୁହ । ନିଜ କଥା କହିବାରେ ଏତେ ମସଗୁଲ ହୋଇ ଯାଇ ଥିଲେ ଯେ, ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ, ଭାଇ ନିଃସନ୍ତାନ ଓ ଭାଉଜ, ଆର ପାରିକୁ ଗଲେଣି ଅନେକ୍ ବର୍ଷ ତଳୁ ବୋଲି। ନିଜକୁ ଭାରି ଦୋଷୀ ଦୋଷୀ

ଲାଗିଲା। "ଭାଇ ମୋର ଭୁଲ ହେଇ ଗଲା । "

ଭାଇ ଚଷମା ଖୋଲି ମୁହଁ ପୋଛି କହିଲେ, "ନା ରେ.. ତୁ କେତେ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ବୁଝି ପାରୁଛୁ, ତୋର୍ ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ତୋର୍ ପରିବାର ଅଛି। ଆଜି ନାତି ନାତୁଣୀ ଓ ପୁଅ ବୋହୂ ତତେ ତାଙ୍କ କାମ ପାଇଁ ଲୋଡୁଛନ୍ତି, ଏହା କଣ କମ କଥା? ନ ହେଲେ, ପ୍ରାୟ ଘରେ ବୁଢ଼ା ବୁଢୀ ପରା ଅଲୋଡା।ପୁଣି ବୁଢ଼ା ବୁଢୀ ହଳକ ରୁ ଜଣେ ଯଦି ଚାଲି ଗଲା, ଜୀବନ ହୋଇ ଯାଏ ଦୁର୍ବିଶହ। ଆଉ କାନ କୁ ଶୁଭୁନି.. ତା କଣ ଗୋଟେ ସମସ୍ୟା, ତା ତ ଆଶୀର୍ବାଦ। ଇଶ୍ୱର କହୁଛନ୍ତି, ଜୀବନ ସାରା ବାହାର ଲୋକ ଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଲୁ, ଏଥର ଟିକେ ଭିତରେ ବସିଥିବା ଲୋକ ଟାର କଥା ଶୁଣ। ଦାନ୍ତ ପଡିଗଲା, ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଶରୀର ଆଉ ଗରିଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟ ଚାହୁଁନି, ଆଣ୍ଠୁ କାଟୁଛି, ମାନେ ତୁ ତାର ଯତ୍ନ ନେଉନୁ, ଏବେ ସେ ଟିକେ ସେବା ଚାହୁଁଚି..

ମୋ କଥା ଶୁଣି ତୁ ଭାବୁଥିବୁ, ଭାଇ ମୋର ସବୁ କଥା କଣ କାଟି ଦେଉଛନ୍ତି ଯେ.. ଶୁଣ ଦାସିଆ, ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଖରାରେ ଘରୁ ବାହାରକୁ ବାହାରିଲା ବେଳେ କଳା ଚଷମାଟିଏ ଖୁବ୍ ଜରୁରୀ ହୋଇପଡେ। ଆଖିକୁ ଆରାମ ଦେବା ସହ ଖରା ଦାଉ ଏତେ ବାଧେ ନାହିଁ। ମାତ୍ର ସେହି କଳା ଚଷମା, ଘର ମଧ୍ୟରେ ପିନ୍ଧି ବୁଲିଲେ, ତାହା ଆମକୁ ଅସୁବିଧାରେ ପକାଏ। ଠିକ୍ ସେମିତି ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁସାରେ ଯେବେ ଆମ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ବଦଳି ଯାଏ, ଗ୍ରୀଷ୍ମର ପ୍ରକୋପ ଆମକୁ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ କରିପାରେନା। ବରଂ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ପାଚିଲା ଆମ୍ବ, ପଣସ, ତରଭୁଜ ଆଦିର ସୁମିଷ୍ଟ ରସାଳ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଉଦରସ୍ଥ କରି, ମଲ୍ଲୀ, ଜୁଇ, ଜାଇ, ରଜନୀଗନ୍ଧାର ସୁଗନ୍ଧ ଆଘ୍ରାଣ କରି ଆମେ ହୋଇ ଉଠୁ ଉଲ୍ଲାସିତ। ତେବେ ବୁଝିବାକୁ ହେବ କେବେ କଳା ଚଷମା ପିନ୍ଧିବା ଓ କେବେ ଖୋଲିବା। କୁହଯାଏ, ଏ ପୃଥିବୀ ହେଉଛି ରଙ୍ଗ ମଂଚ, ଆମେ ସବୁ ଅଭିନେତା। ଭଲ ଅଭିନୟ କଲେ ତାଳି ମାଡ ନହେଲେ ଗାଳି ମାଡ। ନିର୍ଣ୍ଣୟ ତୁ କରିବୁ। ଅଭିନୟ ଟିକେ କରିବାରେ ପଇସା ତ ପଡିବନି ଓଲଟା ଅନ୍ୟ ମାନେ ଖୁସି ହେବେ ଓ ତୁ ସୁଖୀ।ଯେତେବେଳେ ଯାହା ମିଳୁଛି ତାକୁ ଆଦର ରେ ଗ୍ରହଣ କଲେ ଜୀବନ ହେବ ଆନନ୍ଦ ମୟ ।"

ଏତିକି ବେଳେ ଗଜା ମୁଗ ଆଣି ଦେଲା ପିଲା ଟିଏ। ତା ହାତ କୁ ଟଙ୍କା ବଢେଇ ଦେଇ, ଦାଶରଥି କହିଲେ ଭାଇ, ଏତେ କଥା ମୁଁ ଭାବି ନଥିଲି, ପ୍ରକୃତି କଣ ଏତେ ସହଜେ ଛାଡି ପାରିବି ହେଲେ ଆଜିଠୁ ତମ କଥା ଅନୁସାରେ ଚେଷ୍ଟା ନିଶ୍ଚେ କରିବି... ଦେଖାଯାଉ ।" ଭାଗୀରଥୀ ହସି ହସି ସାନ ଭାଇର ପିଠି ଥାପୁଡ଼ାଇ ଦେଲେ।

କଳିଙ୍ଗ ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ-୯୪୩୭୪ ୫୩୭୧୦

କଥାରେ କଥାରେ - ୨୦

ମନୋରମା ମିଶ୍ର

ସ୍ତ୍ରୀ - ଆହେ ଶୁଣୁଛ ! ନିଲୁ ଫୋନ୍ କରିଥିଲା। କହିଲା,କାଲି ତା'ସ୍ତ୍ରୀକୁ ନେଇ ବାଙ୍ଗାଲୋର ରୁ ଏଠିକୁ ଆସିବ।

ସ୍ୱା- ଦେଖ ! ମୁଁ ସଫା ସଫା କହିଦେଉଛି- ନିଲୁ ତା'ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଅଜାତିରେ ବାହାହେଲା ହେଉ।କିନ୍ତୁ ମୋ'ଘରେ ସେ'ଝିଅ ପଶିପାରିବନି।

ସ୍ତ୍ରୀ- କାହିଁ ଘର କ'ଣ ଏକା ତୁମର? ତୁମେ ତ ଆଦ୍ୟରୁ ଚାକିରି କରି ବାହାରେ ବୁଲୁଛ । ମୁଁ ବରଂ ବାହାହୋଇ ଆସିଲାଦିନରୁ ଏ ଘରେ ପଡିରହି ଘରପିଛା ଲାଗିଛି।

ସ୍ୱା- ଆହେ ! ତୁମ ଘର ଭାବୁଥିଲେ ସେ'ଝିଅକୁ ଆମ ଏ ନୈଷ୍ଠିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରକୁ ଆଣି ତା'ହାତରେ ରାନ୍ଧିବାଢି ଖାଇବାକୁ ରାଜି ହୁଅନ୍ତ?

ସ୍ତ୍ରୀ- ତା'ନହେଲେ ତ ପୁଅଟିକୁ ହରେଇବାକୁ ପଡିବ। ସେ'କ'ଣ ତୁମଭଳି ହୋଇଛି କି ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଛାଡି ଚାଲିଆସିବ? ବୋହୂକୁ ଆସିବାକୁ ମନାକଲେ ସେ'ମଧ ଆସିବନି।

ସ୍ୱା- ଯାହା ବି ହେଉ ସେ'ଝିଅ ଆସି ଘରେ ପଶି ରୋଷେଇ କଲେ ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଖାଇବିନି।

ସ୍ତ୍ରୀ- ଖାଇବନି ! କେଉଁ ହିସାବରେ ? କିହୋ ! ମୁଁ ସିନା ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ ବରଗଛ ଭଳି ଏଇ ଘରେ ପଡିରହିଛି,ବାହାରକୁ ଯାଇନି କି ବାହାରେ ଖାଇନି।ହେଲେ ତୁମେ ପରା ଚାକିରି ଜୀବନଯାକ ବାହାରେ ରହି ହୋଟେଲରେ ଖାଇ କଟେଇଦେଇ ଆସିଲ। ସେଠି କ'ଣ ତୁମକୁ ତୁମ ଜାତିଭାଇ ରାନ୍ଧିକି ଦେଉଥିଲେ ନା ପରଷୁଥିଲେ ମ। କହିଲେ କ'ଣ ନା ତା'ହାତରେ ଖାଇବିନି। ମୋ ପୁଅବୋହୂ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବେ।କେହି ତାଙ୍କୁ ମନା କରିପାରିବେନି।

ସ୍ୱା- ଆଚ୍ଛା ହଉ। ଅକାଟ୍ୟ ଯୁକ୍ତିଟିଏ ତ ବାଢି ଦେଲଣି। ଆଉ କ'ଣ କହିବି ? ଆସନ୍ତୁ ସେମାନେ।

ନୀଳାଦ୍ରି ବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୨୧
ମୋ : ୯୮୬୧୫୬୮୫୩୨

ପଥର ଆଖିରେ ଲୁହ

ବିନୋଦିନୀ ଗଉଡ଼

ରାଜଧାନୀର ଏକ ସରକାରୀ ହସ୍ପିଟାଲର ଚିତ୍ର, ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଚଳଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ପଡିଛି ଏସ୍.ଏନ୍.ସି.ୟୁର ପରିବେଶ। (ଅଠେଇଶି ଦିନ ଭିତରେ ଜନ୍ମିତ ଶିଶୁର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଜନିତ ସମସ୍ୟା ହେଲେ ଏସ୍.ଏନ୍.ସି.ୟୁ ରେ ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଏ। SNCU:- Special Newborn Care Unit)। ପାଖାପାଖି ଅଢ଼େଇ ମାସର ଚିକିତ୍ସା ପରେ ମୁନା ଆଜି ଡିସଚାର୍ଜ ହେଉଛି ହସ୍ପିଟାଲରୁ। ସାଧାରଣତଃ ପିଲାମାନେ ସଙ୍କଟାପନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରୁ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ଡିସଚାର୍ଜ ହେବା ଦିନ ବାପା, ମାଆ କୁନି ଛୁଆକୁ କୋଳେଇ ନେଇ ଖୁସିରେ ବିଦାୟ ନିଅନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ମୁନାର କାହାଣୀ ଥିଲା ନିଆରା, ତାକୁ କୋଳେଇ ନେବା ପାଇଁ ତା' ବାପା ,ମାଆ କିମ୍ବା କେହି ସମ୍ପର୍କୀୟ ଆସି ନାହାଁନ୍ତି। ଡିସଚାର୍ଜ ପରେ -, ତାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯିବ ଅନାଥ, ଅବାଞ୍ଛିତ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ନେଉଥିବା ଏକ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ। କାଗଜପତ୍ର କାମ ସବୁ ସରି ଯାଇଛି, ଡାକ୍ତର ଚନ୍ଦନଙ୍କ ଆନ୍ତରିକ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଯୋଗୁଁ ଏହି ହସ୍ତାନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ ସଫଳ ହେବାକୁ ଯାଉଛି।

ମୁନାକୁ ଏସ୍.ଏନ୍.ସି.ୟୁ ରୁ ଆଣିବା ବେଳେ ଦିଦିମାନେ ଭାବପ୍ରବଣ ହୋଇ ପଡୁଥିଲେ, ଦୁଇ ମାସରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହେଲାଣି ସିଏ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା ସବୁ ଦିଦିଙ୍କ ଆଖିର ତାରା। ଡାକ୍ତର ଚନ୍ଦନ ମୁନାକୁ ଆଦରରେ କୋଳେଇ ନେଇ, ଥରେ ବିହଙ୍ଗମ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରିଥିଲେ ସମବେତ ଦିଦି ମାନଙ୍କ ଉପରେ। ଖୋଜୁଥିଲେ ସେଇ ପରିଚିତ ମୁହଁଟିକୁ ଆଗ୍ରହ ସହକାରେ, ଯିଏ ମାଆ ନ ହୋଇ ବି ମାଆ ପରି ସ୍ନେହ,ମମତା ଦେଇ ସେବା କରିଛନ୍ତି ମୁନାର। ତେଲ ମାଲିସ୍ କରିବା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି କ୍ଷିର ପିଆଇବା ,ଗାଧୋଇ ଦେବା, ମେଡ଼ିସିନ୍ ଦେବା ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ଆନନ୍ଦ ମନରେ।

ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତୀ, କର୍ମ ତତ୍ପର,ଦକ୍ଷ ନେତ୍ରୀ ଭାବେ ସୁପରିଚିତା ଶ୍ରୀମତୀ ଦିଦିଙ୍କ ସଦା ଗାମ୍ଭିର୍ଯ୍ୟ ଚେହେରା ଭିତରେ ଏକ କୋମଳ ମାଆଟିଏ ଲୁଚି ରହିଥିବା ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୁଅନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଦିଦିମାନେ।

ଶେଫାଳି ଦିଦି ଯେମିତି ପଢି ପାରୁଥିଲେ ସାର୍ ଙ୍କ ଖୋଜିଲା ଆଖିର ଭାଷାକୁ। ନିମ୍ନ ଗଳାରେ କହି ଉଠିଲେ - ଶ୍ରୀମତି ଦିଦି କେତେବେଳୁ ଚାଲି ଗଲେଣି ସାର୍...ମୁନାକୁ ଡିସଚାର୍ଜ୍ ହେବା ଦେଖି ପାରିବେନି କହିଲେ, ସେଥିପାଇଁ ଏଇ ନୂଆଁ ଡ୍ରେସ୍ ଏବଂ ବେବୀ କିଟ୍ ଦେଇ ଫେରି ଯାଇଛନ୍ତି।

ଅଢ଼େଇ ମାସ ତଳେ ବାରଶହ ଗ୍ରାମ୍ ଓଜନର ନବଜାତ ଶିଶୁଟି ସଙ୍କଟାପନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ଏସ୍.ଏନ୍.ସି.ୟୁ ରେ ଜରୁରୀ କାଳୀନ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ। ଡାକ୍ତର ଆଉ ନର୍ସ ଦିଦି ମାନଙ୍କ ଆପ୍ରାଣ ଚେଷ୍ଟା ଫଳରେ ବଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲା ପିଲାଟି। ଛୁଆକୁ କ୍ଷୀର ଦେବା ପାଇଁ ମାଆକୁ ଖୋଜିବା ବେଳେ, ଭଗ୍ନ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଥିବା ମହିଳା ଜଣେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା ସେଠାରେ। ପରିଚୟରେ କହିଥିଲା - ସ୍ୱାମୀ, ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁହେଁ ସୁଦୂର କଲିକତାରୁ ଇଟାଭାଟିରେ କାମ କରିବା ପାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି ଏଠାକୁ। ସେମାନଙ୍କର ତିନି ବର୍ଷର ଆଉ ଗୋଟିଏ ଛୁଆ ବି ଅଛି। ଦିନ ସାରା କୁଲି,ମଜୁରୀ କରି ପେଟ ପୋଷୁଛନ୍ତି ସେମାନେ । କିଛିଦିନ ଆସିବା ପରେ ମାଆଟି ହଠାତ୍ ଦିନେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲା କାହାକୁ କିଛି ନଜଣାଇ। ସେତେବେଳେ ପିଲାଟି ମଧ୍ୟ ସିରିୟସ୍ ହୋଇ ପଡିଲା ନିମୋନିଆ ଯୋଗୁଁ। ତାକୁ ଦୁଇ ବୋତଲ ରକ୍ତ ଦେବାପରେ ଟିକେ ସୁସ୍ଥ ହେଉଥିଲା ପିଲାଟି। ସେ ଭିତରେ ବାପା, ମାଆ ଦୁହେଁ କଲିକତାରୁ ଫେରି ପୁଅକୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ଜିଦ୍ କଲେ। ତାର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟବସ୍ଥା ପୁରାପୁରି ସୁଧୁରି ନଥିବାରୁ ଡାକ୍ତର ଆଉ ଦୁଇ ଦିନ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ କହିଲେ। ସେତେବେଳେ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ନିର୍ବାଚନର ମାହୋଲ୍। ଭୋଟ ଦେବାପାଇଁ ପାର୍ଥି ମାନେ ଟଙ୍କାର ଲୋଭ ଦେଖାଉ ଥାନ୍ତି ନୀରିହ ଭୋଟର୍ ମାନଙ୍କୁ। ସେଇ ଟଙ୍କା ଲୋଭରେ

ମୁନାର ବାପା, ମାଆ ବି ଗଲେ ଯେ ଆଉ ଫେରି ଆସିଲେନି। ପିଲାଟିର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଅବସ୍ଥା ସୁଧୁରି ଆସିଲାଣି, ପୋଲିସ ମାଧ୍ୟମରେ ବାପା,ମାଆ ଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ କୁହାଗଲା। ଯେଉଁ ବସ୍ତିର ଠିକଣା ଦେଇଥିଲେ, ସେଠି ତାଲା ଝୁଲୁଛି। ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କେହି କିଛି କହି ପାରିଲେନି। ସରକାରୀ ନିୟମାନୁସାରେ ପିଲାଟିକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ପଡିଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନସ୍ଥ ସଂସ୍ଥାକୁ।

ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଜଣେ ଆୟା ଆସି ଦିଦି ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପିଲାଟିର ଖାଇବା,ପିଇବା,ଯତ୍ନ ନେବା,ଔଷଧ ଦେବା ଆଦି ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବୁଝାବୁଝି କରିବା ପରେ ପିଲାଟିକୁ ନେଇ ଗାଡ଼ିରେ ବସିଲେଣି।

ଏଇ ଅନାଥ ପିଲାଟି ପ୍ରତି ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ଏବଂ ସ୍ନେହ ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ଶ୍ରୀମତି ଦିଦି। ସେଥିପାଇଁ ତ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ କାନ୍ଥ ଆଢୁଆଳରେ ରହି ମୁନାର ବିଦାୟ କାଳିନ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଲୁହ ପୋଛୁଥିଲେ ରୁମାଲ୍ ରେ। ଗାଡି ଷ୍ଟାର୍ଟ ହେବା ଶବ୍ଦରେ ପିଲାଟା ଚମକି ପଡି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା ଅତି ଜୋର୍ ରେ। ଶ୍ରୀମତି ଦିଦିଙ୍କ ଆଖିରୁ ଝରି ଯାଉଥିଲା ଲୁହ ଅଣାୟତ୍ତ ଭାବେ। ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ଦୌଡି ଯାଇ ମୁନାକୁ ଭିଡ଼ି ଆଣନ୍ତେ ନିଜ କୋଳକୁ, କିନ୍ତୁ ନାଃ! ତାହା ଆଉ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ଏବେ..ମୁନାର

ଗାଡ଼ି ଧିରେଧିରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ଆଖି ଆଗରୁ। ଲୁହ ପୋଛି ନିଜକୁ ଦୃଢ଼ କରୁଥିଲେ ଶ୍ରୀମତି ଦିଦି, ମନେମନେ ସ୍ୱଗଃତୋକ୍ତି କରୁଥିଲେ - "କାହିଁକି ମାୟା ବନ୍ଧନରେ ପକାଉଛ ମାୟାଧର, ଏଇ ଜଞ୍ଜାଳରେ ପଡିବିନି ବୋଲି ତ ସାରା ଜୀବନ ଅବିବାହିତା ରହିଗଲି ... ତଥାପି, ଏ ଲୀଳା କାହିଁକି ମହାପ୍ରଭୁ...?"

ପଛପଟୁ କାନ୍ଧ ଉପରେ କାହା କୋମଳ ହାତର ସ୍ପର୍ଶ ପାଇ ଚମକି ପଡ଼ିଲେ ଶ୍ରୀମତି ଦିଦି।

-ଏଇ କଠୋର ହୃଦୟକୁ ତରଳାଇ ଦେଲା ମାତ୍ର ଅଢେଇ ମାସର ଛୁଆଟିଏ ...ପଥର ଆଖିରୁ ଝରିଗଲା, ମମତାର ଅଶ୍ରୁ ..। ଶେଫାଳି ଦିଦିଙ୍କ କଥାଶୁଣି ଲୁହ ପୋଛି ଶୂନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲେ ଶ୍ରୀମତି ଦିଦି।

କ୍ୱାଟର୍ ନଂ – ସି,୧-୧ / ୧,
ନ୍ୟୁ-ଗଭରନ୍‌ମେଣ୍ଟ କଲୋନୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଫୋନ୍ ନଂ – ୯୪୩୭୩ ୩୭୯୫୫

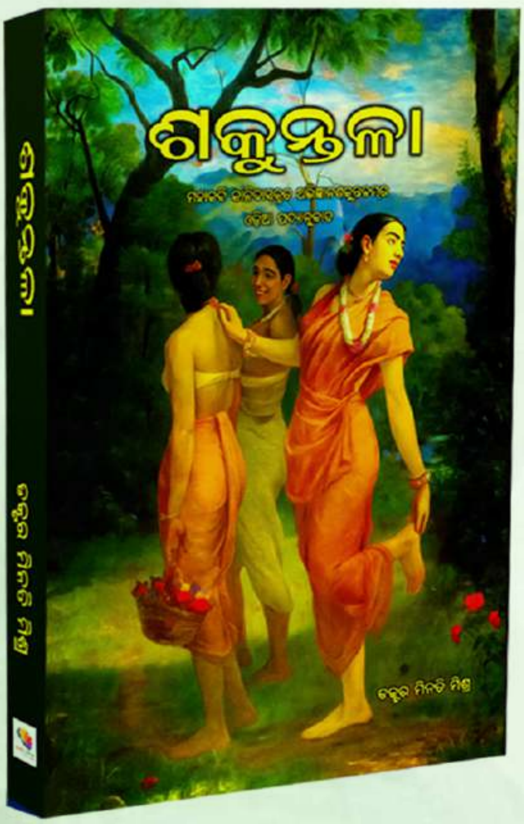

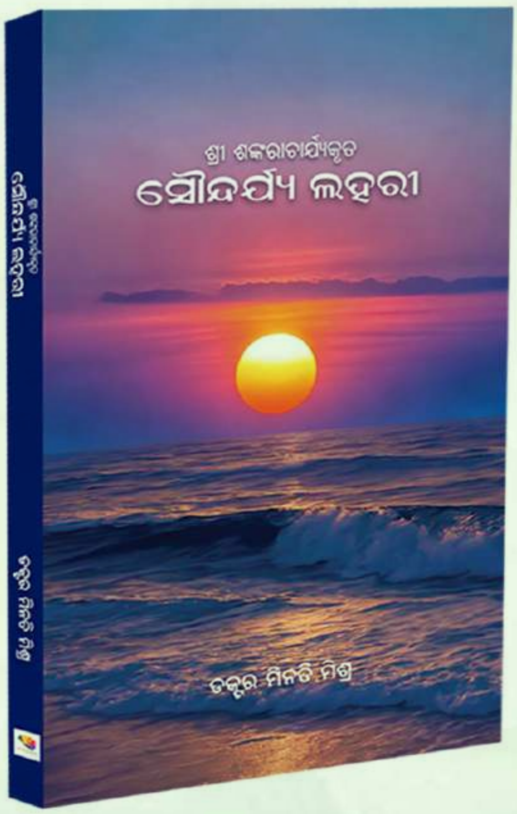

ହୃଦୟର ନୀରବତା

ଶମ୍ଭୁନାଥ ରାଉଳ

ଉମା ରଘୁରାମଙ୍କ ଘରେ ହାଉସ୍ ହେଲ୍ପ ଭାବରେ ପ୍ରାୟ ଦଶ ବର୍ଷ ହେଲା କାମ କରି ଆସୁଛି। ସେଇ ହାଉସିଂ ସୋସାଇଟିରେ ଆହୁରି ଅନେକଙ୍କ ଘରେ ସେ ସେଇ କାମ କରେ। ଉମା ଦେଖିବାକୁ ଗୋରା, ଉଚ୍ଚତା ପାଞ୍ଚ ଫୁଟ ହିଁ ହେବ। କାମରେ ତାକୁ କେବେ ଫୁସ୍‌ରତ ନଥାଏ। ଖୁବ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ପାଦ ପକାଇ ଚାଲେ। ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଅନୁସାରେ ଅଲଗା ଅଲଗା ଘରେ ପହଁଞ୍ଚି କାମ ସାରିବାକୁ ପଡ଼େ।

ରଘୁରାମଙ୍କ ଘରେ କାମ କରିବା ଠାରୁ ସେ ଦେଖି ଆସୁଛି ଉମା ଚେହେରାରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରାୟ ଆସିନାହିଁ। ମୁହଁର ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ ଏକା ପ୍ରକାର। ଜାଣି ହୁଏନା ସେ ଖୁସି ଅଛି ବା ଦୁଃଖିତ। ସୁଖ ଓ ଦୁଃଖ ସବୁ ସମୟରେ ତା'ର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସମାନ। ବେଶ୍ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ, କମ୍ କଥା କୁହେ। କାହାରି ଘର କଥା କାହାରି ପାଖରେ ପ୍ରକାଶ କରେ ନାହିଁ। କାହାରି ଘରୁ କୌଣସି ଜିନିଷ ହାତ ଉଠାଇ ନିଏ ନାହିଁ। ତାର ଏକ ସୁନାମ ଅଛି ସେଇଥି ପାଇଁ। ସେ କିନ୍ତୁ ସହଜରେ କାମ କରିବା ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇଯାଏ ନାହିଁ। ଏ ବିଷୟରେ ତା'ର ଅଭିଜ୍ଞତା ଅଧିକ। ଦେଖିଚାହିଁ କାମ ଧରେ। କାହାରି କଥା ସହେ ନାହିଁ କିମ୍ବା କାହାକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରେ ନାହିଁ।

କାମ ଧରିଲା ବେଳେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ କାମ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥାଏ ସେ ସେତିକି ହିଁ କରେ, ତା' ଠାରୁ ଗୋଟିଏ ବିନ୍ଦୁ ବି ଅଧିକ କରିନଥାଏ। ପୂଜା ପାର୍ବଣରେ ତା'କୁ ଶାଢ଼ି ଦିଅନ୍ତି ସମସ୍ତେ କେହି କେହି ସମାନ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ। ଉମାକୁ ରଙ୍ଗୀନ ଶାଢ଼ି ଭଲ ଲାଗେ। ନାଲି, ନୀଳ, ଗୋଲାପି। ସାୟା, ବ୍ଲାଉଜ୍ ସବୁ ମ୍ୟାଚ କରି ପିନ୍ଧେ। ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ସବୁବେଳେ ସାଇଜ କରି କୁଣ୍ଡାଇ ଥାଏ। ଯେମିତି ଏବେ ଏବେ ଗାଧେଇ କରି ମୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡାଇଛି। କହିବାକୁ ଗଲେ ଉମାକୁ ଏକ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଘରୋଇ ସହାୟିକା ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ପାରେ। ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ ସେ ସୋସାଇଟିରେ ତା' ଅଞ୍ଚଳରୁ ଅନେକ ତା' ଭଳି ମହିଳାଙ୍କୁ ଆଣି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହର ପନ୍ଥା ଦେଖାଇଛି। ତା' କଥାରେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ଘର ମାଲିକମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ କାମ ଦେଇଥାନ୍ତି।

ଉମା ବୟସ କେତେ କେହି କେବେ ତା'କୁ ସାହସ କରି ପଚାରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ। ତା'ର ପିଲାମାନେ ପେଟ ପାଟଣା ପାଇଁ ବାହାରେ କାମ କରନ୍ତି ବୋଲି ଉମା କହିଥାଏ। କେହି କିନ୍ତୁ କେବେ ଉମା ପାଖକୁ ଆସିବାର ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ। ଯାହା ଶୁଣାଯାଏ ଉମା ଦୁଇଟା ବିବାହ କରିଥିଲା। ପ୍ରଥମ ପତି ତାକୁ ଅଳ୍ପ କେଇ ବର୍ଷ ପରେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିଲା। ଦ୍ୱିତୀୟ ପତି ସାଙ୍ଗରେ ସେ ଏବେ ବି ରହୁଛି ଏବଂ ପିଲାପିଲି ସବୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ପତି ପକ୍ଷରୁ। ଦ୍ୱିତୀୟ ପତି ସବୁବେଳେ ଅସୁସ୍ଥ। କିଛି କାମ-ଦାମ କରେ ନାହିଁ। ଉମା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ଭର, ଉମା ତା'ର ଯଥା ଶକ୍ତି ଯତ୍ନ ନିଏ। ତା'ର ଯେ ପତି ଜୀବିତ ସେଇଟା ହିଁ ତା'ର ଗର୍ବ ଓ ଗୌରବ। ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ନାରୀ ଭଳି ସେ ସଧବା ରହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରେ। ମୁଣ୍ଡରେ ଗୋଟେ ବଡ଼ ସିନ୍ଦୁର ଟୋପା ତା'କୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ମାନେ ଗୋରା ଏବଂ ଚଉଡ଼ା କପାଳରେ।

ଥରେ ଉମା ପତିର ଦେହ ବହୁତ ଖରାପ ହେଲା। ଉମା ତା'ର ସମସ୍ତ ଅର୍ଥ ଓ ଶକ୍ତି ଲଗାଇ ଉପଚାର କଲା। ବଡ଼ ଡ଼ାକ୍ତରଖାନାରେ କିଛି ଦିନ ଭର୍ତ୍ତି ମଧ୍ୟ କରିଥିଲା। କାମରୁ ଛୁଟି ନେଇ ସେବା କଲା। ଦିନ ରାତି ଏକକାର କରି ଦେଲା ଯତ୍ନ ନେବାରେ। ଲୋକମାନଙ୍କ ଘରେ ଠିକ୍ ଭାବରେ କାମ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ। ବେଶୀ ଦିନ କାମରେ ଯୋଗ ନ ଦେବାରୁ ଲୋକମାନେ ଅନ୍ୟ ସହାୟୀକାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କଲେ। ଉମାକୁ ଆଉ ସହଜରେ ରାସ୍ତାରେ ଚାଲିବାର ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ। ସେ ଯେଉଁ ବସ୍ତିରେ ରହୁଥିଲା ସେଠାରୁ ଯେଉଁମାନେ ଆସନ୍ତି ଉମାର ଖବର ସହଜରେ କେହି ଦେଇ ପାରନ୍ତି ନାହିଁ। ଉମାକୁ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ଲୋକ ଭୁଲିବାକୁ ଲାଗିଲେ। କାହାରି ପାଇଁ କାହାରି କାମ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ ନାହିଁ। ଏ ଦୁନିଆରେ କାହାରି କାର୍ଯ୍ୟ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ। ଆଉ ଉମା ତ ଏକ ଘରର ସହାୟିକା ମାତ୍ର।

ସମୟ ଗଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା। ଉମାକୁ ସମସ୍ତେ ଭୁଲି ଗଲେଣି ସେଇ ଭିତରେ। ହଠାତ୍ ଦିନେ ଉମା ରହିଥିବା ଏକ ବଖରିଆ ଟିଣ ଘରରୁ ଛାତିଫଟା କାନ୍ଦର ଶବ୍ଦ ଭାସିଆସି ସେ ଖଣ୍ଡମଣ୍ଡଳକୁ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ କରୁଥିଲା। ବସ୍ତିର ଲୋକମାନେ ଜମା ହୋଇଥିଲେ। ଉମା ଯାହା ମୁହଁରେ ସୁଖ ଓ ଦୁଃଖର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା କେହି କେବେ ଦେଖିନାହିଁ, ସେ ଛାତିପିଟି ଚିତ୍କାର କରୁଥିଲା। ପାଖରେ ନିଜର କେହି ବି ନଥିଲେ। ବାହାରେ ଯେଉଁ ପୁଅ ଥିଲେ ସେମାନେ ବି ଆସିନଥିଲେ। ହୁଏତ ଉମା ତା' ପତିର ଅସୁସ୍ଥତା ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇନଥିଲା କିମ୍ବା ଜଣାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ମନେ କରିନଥିଲା। କିଛି ସମୟ ପରେ କାନ୍ଦିବାର ଶବ୍ଦ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଉମା ଆଉ ସିନ୍ଥିରେ ସିନ୍ଦୁର ଲଗାଇ ପାରିବନି କି ନାଲି, ନୀଳ ରଙ୍ଗୀନ୍ ଶାଢ଼ୀ ଏବଂ ଶଙ୍ଖା ପିନ୍ଧି ପାରିବନି। ତା' ଜୀବନର ସମସ୍ତ ଧନ କେହି ଯେମିତି ଲୋଟି ନେଲା।

ତା'ପରଠୁ ଉମାକୁ କେହି ବି ରାସ୍ତାରେ ଚାଲି ଚାଲି ଯିବାର ଦେଖି ନାହିଁ। କାହା ଘରେ କାମ କରିବାର ଦେଖି ନାହିଁ। ଉମାର ଖାଲି ସିନ୍ଥି କେହି ଦେଖିପାରି ନାହାନ୍ତି।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ:୯୩୩୮୦୧୧୧୮୩

ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ

ନିବେଦିତା ଭଦ୍ର

ଶାନ୍ତି ଗୁରୁମା ମଟିଆପଡା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଜ୍ଞାନ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀ। ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କୁ ନିଜପିଲା ପରି ସ୍ନେହଁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସହିତ ପାଠ ପଢିବାରେ ଖୁବ୍ ଆଗ୍ରହ ରଖନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାନ ପାଠକୁ ଖୁବ୍ ସହଜ ଓ ସରଳ ଭାବରେ ପଢ଼ାଇ ପିଲାଙ୍କ ମନକୁ ଛୁଇଁ ପାରନ୍ତି।କିଛି ବର୍ଷ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ବେଶ୍ ଖୁସି ରେ ସମୟ ବିତି ଚାଲେ ଶାନ୍ତି ଗୁରୁମାଙ୍କର। ନିଷ୍ପାପ ଶିଶୁ ମାନଙ୍କ ସହିତ ସମୟ ବିତାଇବା,ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଖୁସି କରାଇବା ଓ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ କଥା ହୋଇ ତାଙ୍କର ସୁବିଧା ଅସୁବିଧା ବୁଝିବାରେ କେବେ ହେଳା କରି ନାହାନ୍ତି ଗୁରୁମା। ସତରେ ସିଏ ଗୁରୁ ପୁଣି ମାଆ। ମାଆ ଭଳି ସ୍ନେହ ଆଦର ଯତ୍ନ ସହିତ ଭବିଷ୍ୟତ ଗଢ଼ିବା,ନୀତିଶିକ୍ଷା ଦେଇ ସଂସ୍କାରି କରିବାରେ   ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟିତ ଗୁରୁମା । ଶାନ୍ତି ଗରୁମାଙ୍କ ଶାନ୍ତ ,ମଧୁର, କଅଁଳ କଥା ଶୁଣିଲେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ। ଛୋଟ ବଡ ସବୁ ପିଲାଙ୍କର ସ୍ନେହ ଆଦରର ଗୁରୁମା ସେ।

ହେଲେ ସମୟ ଚକ୍ରରେ ସବୁ ଓଲଟ ପାଲଟ ହୋଇ ଗଲା। ଗୁରୁମା ଆଜି କର୍କଟ ଭଳି ଭୟଙ୍କର ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ । ଶରୀର ଆଜି ଜରାଜୀର୍ଣ୍ଣ, ଶାନ୍ତ ମଧୁର ସ୍ୱର ଆଜି କ୍ଷୀଣ । ଏଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ ଗୁରୁମାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଶକ୍ତି ଦୃଢ଼। ଶରୀର ଦୁର୍ବଳ,ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ଆଖି ଆଜି ସ୍ଥିର ,ଦୃଷ୍ଟି ଶକ୍ତି ନିଷ୍ପ୍ରଭ, ଅସ୍ଥିର ପାଦ ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଜର୍ଜରିତ ଅବୟବ ।

ଏଭଳିଅବସ୍ଥାରେସାହାଯ୍ୟସହଯୋଗପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଉଚ୍ଚ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ -କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେନାହିଁ। କିନ୍ତୁ ସେହି ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ଜଣେ ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଓ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସାହାଯ୍ୟ, ସହନୁଭୂତି ଓ ସହୃଦୟତା ଓ ପ୍ରୟାସ ଯୋଗୁଁ ବିଳମ୍ବରେ ହେଉ ପଛେ ପରି ଶାନ୍ତି ଗୁରମା ଟିକେ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହୋଇ ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମ ଲଢ଼ିବା ପାଇଁ ସାହସ ପାଇ ପାରନ୍ତି । ଇଶ୍ୱରଙ୍କର ଏହି ପରୀକ୍ଷା ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରି ଦିନ ଦିନ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଜର୍ଜରିତ ଶରୀରକୁ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କରିଦିଅନ୍ତି । ଅଚଳ ଶରୀରକୁ ବିଛଣାରେ ଅଜାଡ଼ି ଦେଇ ନିରାଶ ହତାଶ ଆଖିର ପୁଣି ସ୍ୱପ୍ନ ବୁଣିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତି । ପୁଣି ଥରେ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ମୁଁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯିବି । ଆହେ ଦୟାମୟ

ବିଶ୍ୱ ବିହାରୀ ପ୍ରାର୍ଥନା ପରେ ପରେ ପୁଣି ପାଠ ପଢା ଆରମ୍ଭ କରିବି । ପିଲାମାନଙ୍କ ବୋର୍ଡ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡନ୍ତି ଗୁରୁମା । ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି ପୁଣି ଯାଆନ୍ତି ବିଦ୍ୟାଳୟ । ଗାଡିରୁ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ କଷ୍ଟ ଅନୁଭବ କରୁଥିବା ଗୁରୁମାଙ୍କୁ ଦେଖି ପିଲାମାନେ ଧାଇଁ ଆସନ୍ତି ।ଧରି ଧରି ନେଇ ଯାଆନ୍ତି ଶ୍ରେଣୀ ଗୃହକୁ । ଥର ଥର ହୋଇ ବସି ପଡନ୍ତି ଗୁରୁମା। ଚଗଲାମି କରୁଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ଶାନ୍ତ ସ୍ୱଭାବ ଦେଖି ଦୁଇ ଧାର ଲୁହ ଝରିପଡେ ଗୁରୁମାଙ୍କ ଆଖିରୁ । ପଣତରେ ଲୁହ ପୋଛି ପୁଣି ପାଠ ପଢାନ୍ତି ଗୁରୁମା। ପିଲାମାନଙ୍କର ଆଗ୍ରହ, ସ୍ଥିରତା ଦେଖି ଆତ୍ମ ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରନ୍ତି ଶାନ୍ତି ଗୁରୁମା । ପିଲାମାନେ କହନ୍ତି ଗୁରୁମା ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଭଲ ହୋଇ ଆସନ୍ତୁ ଆମ ପାଖକୁ ଆମେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛୁ । ଦୁଇ ଟୋପା ଉଷୁମ ଲୁହଝରାଇ ପିଲାମାନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି ଦିଅନ୍ତି ଗୁରୁମା । ଏହା ଭିତରେ ସମୟ ନିର୍ଘଣ୍ଟ ଶେଷ ହୋଇଯାଏ ।

- ରାମ ଭାଇ କହିଲେ ଘଣ୍ଟା ବାଜିସାରିଲାଣି ଗୁରୁମା ।

- ପିଲାଙ୍କୁ ଦେଖି ଦେହ ଭଲ ହୋଇଗଲା?

- ଅସୁସ୍ଥତା କଣ ଭୁଲିଗଲେ କି?

ଏବେ ପିଲାମାନଙ୍କ ହାତ ଧରି ଧିରେ ଧିରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ବିଦାୟ ନିଅନ୍ତି ଗୁରୁମା । ହେଲେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା ସମ୍ମାନ ପାଖରେ ଶରୀରର ଅପ୍ରମିତ ଦୁଃଖ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୁଲି ଆତ୍ମ ସନ୍ତୋଷର ଉଷୁମ ଲୁହ ଗଡିଚାଲେ ଗୁରୁମାଙ୍କ ଆଖିରୁ ।

ପାହାଳ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ:୯୯୩୭୧ ୨୩୬୩୪

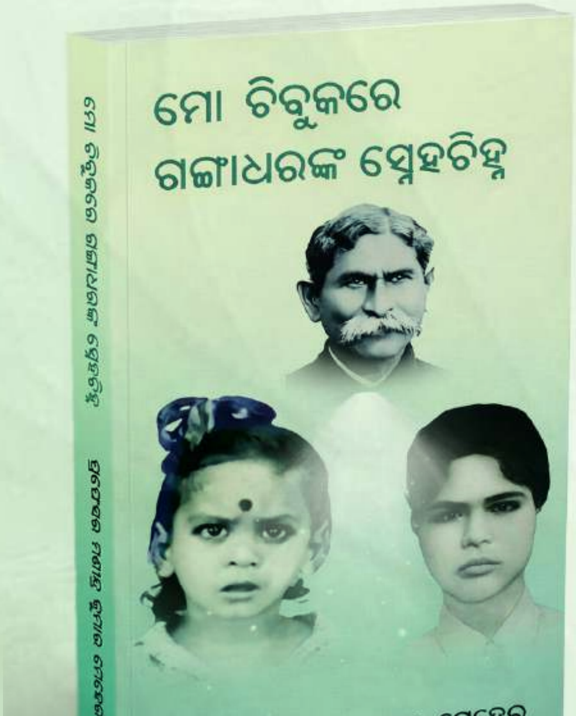

ଅନ୍ୱେଷଣ

ମୌସୁମୀ ମିଶ୍ର

ମାନବୀୟ କ୍ରିୟାର ମୁଖ୍ୟ ଆଦିମୁଖ୍ୟ ହେଉଛି ଖୋଜିବା ଓ ଜାଣିବା। କିଛି ପାଇବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହେଉ କିମ୍ବା ନୂତନ କିଛି ଉଦ୍ଭାବନ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ହେଉ, ଏହି ଧାରା ଅତୀତରୁ ଅବିରତ ଭାବେ ଚାଲିଆସୁଛି। ଏହି ପ୍ରୟାସ ଓ ଅନ୍ୱେଷଣରୁ ନାନାପ୍ରକାର ତତ୍ତ୍ୱ, ଜ୍ଞାନ ଓ ତଥ୍ୟର ଉଦ୍ଭବ ହୋଇଛି।ଜୀବନର ଯେକୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ ଧରାଯାଉ, ସାଧାରଣ ଜୀବିକାର ଖୋଜାଠାରୁ କନ୍ୟାଦେଖା କିମ୍ବା ନୂତନ ପୋଷାକ ପରିଧାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ—ସବୁଠାରେ ମଣିଷ ଉନ୍ନତରୁ ଉନ୍ନତତମ ଆଶାରେ ଦୌଡ଼ିଚାଲେ। କିନ୍ତୁ ଏହି ଅବିରତ ପ୍ରୟାସର ଭିତରେ କେବେ ସେ ଭଙ୍ଗା ସୁରେଇରୁ ପାଣି ଝରିଯିବା ପରି ନିଜକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ମାଟିରେ ବିଲୀନ କରିଦେଉଛି, ସେଥିପାଇଁ ସେ ନିଜେ ଅନେକ ସମୟ ଅଜ୍ଞାତ ରହିଯାଏ। କିନ୍ତୁ ସେ ଭୁଲିଯାଏ ଯେ, କ୍ଷୀଣଭଙ୍ଗୁର ଜୀବନରେ ଏପରି ଉନ୍ମତ୍ତ ପ୍ରାୟ ଘୁରିବାଠାରୁ କେଉଁଠାରେ ସ୍ଥିର ହୋଇପାରିଲେ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ସୁଖକୁ ଅନୁଭବ କରି ଶାନ୍ତିର ପଥକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇହେବ।ପରମେଶ୍ୱର ମଣିଷକୁ ଅନେକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଓ ଚୟନର ବିକଳ୍ପ ଦେଇଥାନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ସେହିମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ବିକଳ୍ପକୁ ଚୟନ କରିବାର ଗୁରୁଦାୟିତ୍ୱ ଆମ ଉପରେ ହିଁ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥାନ୍ତି। ଏବଂ ଠିକ୍ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ପ୍ରକୃତ ଅନ୍ୱେଷଣ।କିନ୍ତୁ କିଛି ମଣିଷ ସବୁକିଛିକୁ ନିୟତି ଓ ନିୟନ୍ତାଙ୍କ ହାତରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ, ନିଜର ଅପାରଗତା ସହ ସାଲିସ କରି ବସିଯାନ୍ତି। "ଶୁଣ" ବୋଲି ଯାହା ବାହାରୁ ଶୁଣନ୍ତି ଏବଂ "ଦେଖ" ବୋଲି ଯାହା ବାହ୍ୟଚକ୍ଷୁ ଦେଖେ, ତାହାକୁ ହିଁ ସାର ମାନି ଚାଲନ୍ତି। ପ୍ରତିଦିନ ସେମାନେ ନିଜକୁ ନିଜେ ଲୁଚାନ୍ତି; ଗବାକ୍ଷଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଦ କରି ଗୃହମଧ୍ୟରେ "ଅନ୍ଧାର, ଅନ୍ଧାର" ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେହି ଗବାକ୍ଷ ଖୋଲି ଜ୍ଞାନରୂପକ ପ୍ରଦୀପ ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ କରିବାର ସାହସ ସଂଚୟ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ।ନିଜର ନିଳୟରୁ ବାହାରି ଯାଇ ଯାଯାବର ପ୍ରାୟ ଘୁରିଘୁରି ସେମାନେ ନିରାଶ ହୁଅନ୍ତି, କିନ୍ତୁ କେବେ ଘରଭିତରେ ଟଙ୍ଗାଯାଇଥିବା କାନ୍ଥଘଣ୍ଟାଟିର ଧୀମା "ଟିକ୍-ଟିକ୍" କ୍ଷୀଣସ୍ୱର ତାଙ୍କ ଚେତନାରୂପୀ କାନରେ ପ୍ରତିଧ୍ୱନିତ ହୁଏ ନାହିଁ। ସେହି ସ୍ୱର ମନେମନେ କୁହେ - "ମୁଁ ତୋ'ଠାରୁ ଅଧିକ ଅନବରତ ଭାବେ ଅତୀତରୁ ଆଦ୍ୟାବଧି ଚାଲିଆସୁଛି।"ତେଣୁ ସ୍ୱୟଂକୁ ବନ୍ଧନମୁକ୍ତ କରି, ନିଜ ଭିତରର ସୂକ୍ଷ୍ମ ସ୍ୱରକୁ ଶୁଣି, ଆତ୍ମବିଚାର, ଅନ୍ତର୍ରୂପାନ୍ତରଣ, ଆତ୍ମବିବେଚନ ଓ ମସ୍ତିଷ୍କ-ଶୋଧନ ଆଦି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଆମେ ନିଜକୁ ପ୍ରକୃତ ଅନ୍ୱେଷଣର ଯୋଗ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ତାଲିମ ଦେବା,ଚିନ୍ତନଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ନିଜର ବୁଦ୍ଧିଗତ ବିକାଶ ଏବଂ ମନନଶକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ନିଜର ଭାବାତ୍ମକ ପରିପକ୍ୱତା ସାଧନ କରି, ବିବେକରୂପୀ ଚାବୁକର ପ୍ରହାରରେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଜିତ ହୋଇ ଅନ୍ତଃମୁଖୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ। ଏବଂ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ହିଁ ପ୍ରକୃତରେ ଆତ୍ମଅନ୍ୱେଷଣ ବ୍ୟତୀତ ଭିର୍ଣ୍ଣ କିଛି ନୁହେଁ।

ଏ. ଏସ୍. ଡି. କଲେଜ୍, ଟିର୍ତ୍ତୋଲ
ମୋ: ୭୮୯୪୬ ୦୫୯୭୧

ଅନୁସ୍ୱାର
ମାସିକ ଇ-ପତ୍ରିକା

ମ୍ୟାଜିକ୍ ବୋତଲ

ସୁନନ୍ଦା ମହାନ୍ତି

ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ପାଖରେ ନିଶ୍ଚୟ ଗୋଟେ ମ୍ୟାଜିକ ବୋତଲ ଥିଲା ବୋଲି ସ୍ୱାମୀ ଆଦିକନ୍ଦ ବାବୁ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କୁ ବେଳେ ବେଳେ ଈର୍ଷା କରୁଥିଲେ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ। ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ନିଜ ଯଶ, ଖ୍ୟାତି ତଥା ସୁଖ୍ୟାତିର ଶ୍ରେୟ ସେ କେବେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦେଇନାଁହାନ୍ତି ସତ କିନ୍ତୁ ଆଦିକନ୍ଦ ବାବୁଙ୍କ ସାହଚର୍ଯ୍ୟ ବିନା କିଛି କରିବାକୁ କେବେ ବି ସାହାସ କରିନାଁହାଁନ୍ତି। ଏମିତିକି ତାଙ୍କ ହାତ ତିଆରି ବଗିଚାରେ ଥିବା ପ୍ରତିଟି ଫୁଲଗଛରେ ଆଦିକନ୍ଦ ଙ୍କ ହାତ। ପ୍ରତିଟି ଗଛ ମଧ୍ୟ ଆଦିକନ୍ଦଙ୍କ ସୁନିର୍ବାଚିତ ଚାରା କିନ୍ତୁ ବଗିଚା ସବୁ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ନାମ ଜପୁଥାଆନ୍ତି। ଗଛରେ ବସୁଥିବା ଛୋଟ ଓ ବଡ଼ ପକ୍ଷୀ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ନାମ ଘୋଷୁଥାଆନ୍ତି। କାକାଳୀରେ ସତେ ଯେମିତି ସୁଭଦ୍ରା ବୋଲି ଡାକୁଥାଆନ୍ତି। ଘରକୁ ଯିଏ ଆସିଲେ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂଶା କରନ୍ତି। ଆଦିକନ୍ଦ ଭାବନ୍ତି ପ୍ରତିଟି ଗଛ ଚାରା ଓ ଫୁଲ ଗଛ ଚାରା ମଧ୍ୟ ସେ ଆଣିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଘରକୁ ଯିଏ ଆସିଲେ ସେ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଗୁଣଗାନ କରୁଥାନ୍ତି। ଆଦିକନ୍ଦଙ୍କ ଜ୍ଞାନ ଗୁଣ ଓ ପରୋପକାର ଭୁଲି ଲୋକେ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା କରୁଥାନ୍ତି ଓ ଆଦିକନ୍ଦ ବେଳେ ବେଳେ ବିଚଳିତ ହୋଇପଡିଲେ ମଧ୍ୟ ଭାବନ୍ତି ପ୍ରକୃତରେ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ଗଳ୍ପ, ଉପନ୍ୟାସ, କବିତା, ଶିଶୁଗଳ୍ପ, ଶିଶୁ କବିତା ତଥା ପ୍ରବନ୍ଧର ଗୋଟେ ନିଆରା ଧାରା ଅଛି। ପତ୍ରିକା ଓ ପେପର ସବୁରେ ବାହାରୁଥିବା ଲେଖା ପଢି ପ୍ରସଂଶକମାନଙ୍କ ସୁଅ ଛୁଟେ। ଆଉ ଏବେ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଆବର୍ତ୍ତମାନ ପରେ ଖାଲି ପ୍ରସଂଶକ ନୁହଁନ୍ତି ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଶେଷ ଲେଖା ସବୁକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ଭିଡ଼ ଜମିଯାଏ ଘରେ ତ ଆଦିକନ୍ଦ ବାବୁ କାହାକୁ କହନ୍ତି ଖୋଜୁଛି ପାଇନି ପାଇଲେ ଜଣେଇବି। କାହାକୁ କହନ୍ତି ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ଏତେ ଅପ୍ରକାଶିତ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ସବୁ ଭିତରେ ଶେଷ

ଲେଖା ସବୁ କୋଉ ଗୁଡିକ କେମିତି ଜାଣିବି। ପୁଣି କାହାକୁ କହନ୍ତି ବୋଧହୁଏ କୋଉଠି ଫାଇଲ କରି ରଖିଛନ୍ତି ମିଳିନି।

ଗୋଟେ କଥା ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଥିଲା ଯେ ମୃତ୍ୟୁର କିଛି ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ପୁଅ ପାଖକୁ କଲିକତା ବୁଲି ଆସିଥିଲେ ସୁଭଦ୍ରା ଓ ସ୍ୱାମୀ ଆଦିକନ୍ଦ। ସେଠାରେ ଥିଲାବେଳେ ଅନେକ ଲେଖା ସେ ଲେଖିଥିଲେ ମ୍ୟାଜିକ ବୋତଲ ଉପରେ। କବିତା, ଗଳ୍ପ ଗୁଡିକ ଏକାଠି କରି ଟିକି ନାତି ବାବାକୁ ଆଖିରେ ରଖି, ତା ମନସ୍ତତ୍ୱ କୁ ନେଇ ତଥା ତା ସହ ଇକୋ ପାର୍କକୁ ଯାଇ ପୃଥିବୀ ର ସପ୍ତାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ସେଠାରେ ଦେଖିବା ସହ ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କ ସ୍ନେହ, ସରଳତାକୁ ନେଇ ଅନେକ ଗଳ୍ପ ଓ କବିତା ଲେଖି ସୁଭଦ୍ରା ଭାବିଥିଲେ ଓଡିଶା ଫେରିଲେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ବହିଟିଏ। ସେହି ବହିର ନାମ କଣ ମ୍ୟାଜିକ ବୋତଲ ରଖିବ ନା କଣ ବୋଲି ପଚାରିଥିଲେ ଆଦିକନ୍ଦ ତ ସୁଭଦ୍ରା କହିଥିଲେ ନା ବହିଟିର ନାମ ରଖିବି କଚଟତପ ବା ଖଛଠଥଫ ବା ଗଜଡ଼ଦବ ବା ଘଝଢଧଵ ବା ଙଂଣନମ। ତୁମ ଲେଖା ସବୁ ତ ମ୍ୟାଜିକ ବୋତଲ ପରି ତେବେ ମ୍ୟାଜିକ ବୋତଲ କାହିଁକି ନୁହଁ ବୋଲି ପଚାରିଥିଲେ ଆଦିକନ୍ଦ ତ ସୁଭଦ୍ରାଙ୍କ ସେମିତି ପୂର୍ବ ଭଳି ଉତ୍ତର ଥିଲା ଯେ ମୋ ବାପା ଙ୍କ ଠାରୁ ଯାହା ଶିଖିଛି ତାହା ସରିବା ପରେ ତମଠୁ ବୁଦ୍ଧି ନେବି। ଏବେ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଆବର୍ତ୍ତମାନ ପରେ ସେହି ଅପ୍ରକାଶିତ ଲେଖା ସବୁକୁ ସ୍ମୃତିଗୁଚ୍ଛ କରି ଛାତିରେ ଚାପି ଧରି ଆଦିକନ୍ଦ କିଛି ଆଘ୍ରାଣ କରନ୍ତି। ସେ ଯେତିକି ଦୂରେଇ ଗଲେ ବି ସୁଭଦ୍ରା ତାଙ୍କୁ ହରେଇ ଦେଇ ବିଜୟିନୀ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି ଏକଥା ଆଜି ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ସେହି ଶେଷଲେଖା ସବୁକୁ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା ପତ୍ନୀଙ୍କ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଲାଗୁଥିଲା ଆଦିକନ୍ଦଙ୍କୁ। ନଥିଲା ମାନ କି ଅଭିମାନ। ପ୍ରକାଶକ ମାନେ କିଏ କଣ ଭାବୁଥିଲେ। ଭାବ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗଳ୍ପ ଓ କବିତା ତଥା ଶିଶୁଗଳ୍ପ ଗୁଡିକ ନପାଇ ଅବିଶ୍ୱାସ ଆଖିରେ ଆଦିକନ୍ଦବାବୁଙ୍କୁ ଦେଖୁଥିଲେ ହେଲେ ପୁଅ ସେସବୁର କପି ରଖି କଲିକତାରୁ ପ୍ରକାଶିତ କରିଆଣିଥିଲା ପୁସ୍ତକ କେଇଟି ଯାହାର ନାମ ଥିଲା ମ୍ୟାଜିକ ବୋତଲ।

ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳ, ପୁରୀ
ମୋ: ୯୦୪୦୯୭୭୩୨୭

ପଳାତକ

ଅଜୟ କୁମାର ମହାନ୍ତି

ପଦ୍ମ ପତ୍ର ରେ ଢ଼ଳ ଢଳ ଜୀବନ।
ହଁ, ସାତ ସୁର ରେ ବନ୍ଧା ଜୀବନ।

ଏଇ ଜୀବନ ଟା ଯା ହା ଆମେ ଭୋଗୁଛେ ତାହା ପ୍ରଥମ ନୁହେଁ,ପାରମିତା।ଅନନ୍ତ କାଳରୁ ତୁମେ ଅଛ,ମୁଁ ଅଛି, ସାରା ସଂସାର ର ସବୁ ଜୀବ ଅଛନ୍ତି।ଜନ୍ମ ପରେ ଜନ୍ମ ଗଡି ଚାଲିଛି ,ନୂତନ କଳେବର ଯାହା।

ମୋ ସାଙ୍ଗରେ କଥା ହେଇ ନୂଆ ଗପର ମୂଳଦୁଆ ବୋଧ ହୁଏ ତିଆରି କରୁଛ,ଗୌର।

ପାରମିତା,ତୁମେ ଅଧ୍ୟାପିକା ,ତୁମର ଜ୍ଞାନର ପରିସର ବ୍ୟାପକ।ମୁଁ ତ ସରକାରଙ୍କର ଜଣେ ବେତନ ଭୋଗୀ କର୍ମଚାରୀ।ହେଲେ ମୁଁ ଏକ ଉଡ଼ନ୍ତା ପକ୍ଷୀ। ନୀଳ ଆକାଶ କୁ ଭଲ ପାଏ।ମହା ଶୂନ୍ୟର ଗଭୀରତା ମାପିବାକୁ ସୁଖ ପାଏ।ପକ୍ଷୀ ର କାକଳୀ ଶୁଣିବାକୁ ଭଲ ଲାଗେ।ଚନ୍ଦ୍ରମାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ବିମୋହିତ ହୁଏ।ଆକାଶ ଦରିଆ ର ବୋଇତରେ ମୋତେ ଭାସିବାକୁ ସୁଖ ଲାଗେ। ମୃଦୁ ହିଲ୍ଲୋଳରେ ଆନମନା ହୁଏ।ମୁଁ ନିର୍ଭେଜାଳ ଆନନ୍ଦର ଅନ୍ୱେଷଣ ରେ ଥାଏ।ମନେରଖ ଆମ ସମସ୍ତ ଙ୍କର ଆନନ୍ଦ ସାଗର ରୁ ଜନ୍ମ।

ତୁମକୁ ଆକାଶ ଭଲ ଲାଗେ।ମୋ ହୃଦୟ ଆକାଶ ତୁମ ପାଇଁ ସଦା ଉନ୍ମୁକ୍ତ।ତୁମେ ଇଝାରି ଭିତରେ ରୁହ।।ମନ ଭରି ଉଡ଼।ଆଉ କାହାରି ଆକାଶ କୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ିବି ନାହିଁ।

ମୁଁ ସ୍ୱାଧୀନା।ମୋ ଆକାଶ ତୁମ ଆକାଶ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ପାର।

ତୁମେ ମୋ ଠାରୁ କଣ ଚାହଁ?

ମୁଁ ଚାହେଁ ତୁମ ସଙ୍ଗେ ସାରା ଜୀବନର ବନ୍ଧନ।ତୁମେ ମୋ ନାରୀ ଜୀବନର ସମସ୍ତ ଆଶା, ଆକାଂକ୍ଷା ଓ ସ୍ୱପ୍ନ କୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ସାରିଛ।ଏତେ ସବୁ ପରେ ବି ଆମ ସମ୍ପର୍କ ଅଧୁରା।ଏଠାରେ ଆମର ସମ୍ପର୍କ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ।ସମାଜ ଆଗରେ କେତେ ଦିନ ମିଛ ପରିଚୟ ଦେଇ ତିଷ୍ଠି ରହି ପାରିବା।ଦେହ ସୁଖ ତ କ୍ଷଣିକ।କାଲି ସକାଳେ ତୁମେ ଯଦି ବାପା ହେବ,ମୁଁ ହେବି ମା, ତା ହେଲେ ନବ ଜାତକର ପରିଚୟ କଣ ହେବ?

ସେ ସବୁ ସମସ୍ୟା ତୁମର। କାରଣ ସମ୍ପର୍କ ବାନ୍ଧିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମର ଚୁକ୍ତି ଏହିପରି ଥିଲା। ସେଥିରେ ଥିଲା ତୁମର ଶତ ପ୍ରତିଶତ ସମ୍ମତି।

ପାରମିତା ଆଖିରେ ଲୁହ ର ଶ୍ରାବଣୀ। ଗୌର ,ତୁମେ ସ୍ରଷ୍ଟା ହେଲେ ମୁଁ ସୃଷ୍ଟି। ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମ ପରି ସର୍ଜନଶୀଳ ମଣିଷ କୁ ବାନ୍ଧି ରଖିବା ସହଜ ନୁହେଁ।ହେଲେ ମୁଁ ନାରୀ ଟିଏ। ପୁରୁଷର ଆଶ୍ରା ଲୋଡ଼ା।ନାରୀ ଯେତେ ସଶକ୍ତ ହେଲେବି ପୁରୁଷ ର ଛାତି ତାର ଶେଷ ଆଶ୍ରୟ।

- ମୋ ଆକାଶ ତୁମ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ପାର।
- କେଉଁ ଆକାଶ କଥା ତୁମେ କହୁଛ?
- ବୌଦ୍ଧିକତା ର ଆକାଶ।
- ତୁମ ଆକାଶ ରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ମୋର ପକ୍ଷ କଣ ଏତେ ଦୁର୍ବଳ?
- ଜାଣେନା। ତୁମ ସଙ୍ଗେ ମୋର ସମ୍ପର୍କ କଣ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ,ଗୌର?

ଜିଦ୍ କରନା ପାର।ତୁମେ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତା। ତୁମ ପାଇଁ ଅନେକ ବିକଳ୍ପ ଅଛି।ଯେ କେହି ସୁପୁରୁଷ ତୁମର ହାତ ଧରିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସିବ। ତୁମେ ବୁଦ୍ଧିମତୀ।

ତୁମ ପରି ସର୍ଜନଶୀଳ ମଣିଷ ଆଗରେ ମୋର ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ ର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଡିଗ୍ରୀ ନିଷ୍ପ୍ରଭ ପରି ଲାଗୁଛି।ମୋତେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ଗୌର।ତୁମ ବିନା ମୁଁ ରହି ପାରିବି ନାହିଁ।

ଏ ସବୁ କଥା ପରେ।ମୁଁ ଅତୀତକୁ ନେଇ ଦୁଃଖ କରେନା,ଭବିଷ୍ୟତ କୁ ନେଇ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେନା,ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ରେ ଜିଏଁ।ଗୌର ବେଡ୍ ସ୍ୱିଚ ଅଫ କରିଦେଲେ। ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ତୁଳିପ ଶେଯର ଆମନ୍ତ୍ରଣ କଣ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ ପାରମିତା?

- ପାଖ କୁ ଲାଗି ଆସିଲେ ପାର।

ସତରେ ତୁମେ ମୋର ପ୍ରେମର ଦେବତା ଇରୋସ୍।ତୁମ ଛାତି ରେ ମଥା ରଖି ଅୟୁତ ଅୟୁତ ଯୁଗ ବିତି ଯାଆନ୍ତା କି!

ସକାଳ ର ସୁନେଲି କିରଣ ବିଛାଡି ହୋଇ ପଡ଼ି ଥିଲା ଅଗଣା ସାରା।ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର କୂଜନରେ ଆହ୍ଲାଦିତ ହେଉଥିଲା ପ୍ରାଣ।ଆଖି ବୁଜି ପୂର୍ବ ରାତି ର ସୁଖଦ ସ୍ମୃତି କୁ ସାଇତି ରଖିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ପାରମିତା। ଆଗରୁ ଗୌର ଉଠି ବାରଣ୍ଡା ବସି ହଜି ଯାଏ ଥିଲେ କେଉଁ ଏକ ଅତିନ୍ଦ୍ରୀୟ ରାଇଜ ରେ।ଦୁଇ କପ୍ ଚା ଆଣି ପାଖ ରେ ଲାଗି ହୋଇ ବସିଲେ ପାର।ପ୍ରିୟତମ ପାଖରେ ବସି ଚା ପିଇ ବାର ସ୍ୱାଦ ନିଆରା। କିଏ ଜାଣେ ଏହି ପରି ସୁଯୋଗ ଆଉଥରେ ଜୀବନ ରେ ଆସିବ କି ନାହିଁ। ଗୌରଙ୍କ ଆଖି ପାଖ ରେ ହାତ ହଲେଇଲେ।ସ୍ୱପ୍ନ ରାଇଜରୁ ଫେରି ଆସିଲେ ଗୌର। ପାର କହିଲେ, ଗାଳ୍ପିକ ମହାଶୟ ତାଙ୍କ ଚରିତ୍ର ମଧ୍ୟ ରେ ବୋଧହୁଏ କାୟା ପ୍ରବେଶ କରି ସାରିଛନ୍ତି। ଚା' ଥଣ୍ଡା ହୋଇ ଗଲାଣି ଯେ!ଗୌର ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହେଲେ।

ଗୌର, ତୁମେ ମୋ ପାଇଁ ଗୋଟେ କାଳ ଜୟୀ ଗଳ୍ପ ଲେଖି ଦିଅନା, ଅଳି କଲେ ପାର। ଗୌର କିଛି କ୍ଷଣ ନୀରବ ରହିଲେ।

ପାର,ଇଚ୍ଛା କଲେ କାଳଜୟୀ ଗଳ୍ପ ବା କବିତାର ଚନା କରା ଯାଇ ପାରେନା। କେଉଁ ଏକ ମହାର୍ଘ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶବ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମ ମାନେ ଓହ୍ଲାଇ ଆସନ୍ତି ଲେଖକ ର କଲମ ମୁନକୁ ତାର ପାତ୍ରତା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ। ଯେବେ ଭାବ, ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟ ପାଠକୀୟ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରେ ଓ କାଳ କାଳ ପାଇଁ ଏହା ପାଠକ ର ହୃଦୟ ସିଂହାସନରେ ବିରାଜମାନ କରେ ତାହା ହୁଏ କାଳଜୟୀ।ଯେ କୌଣସି ସମୟ ରେ ପାଠକ ଟିଏ ପଢ଼ି ସାରିଲା ପରେ କହେ, ବାଃ ବଢିଆ ତ! ଏ ତ ମୋ କଥା,ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ର କଥା। ସାଧାରଣ ରଚନା ଗୁଡ଼ିକ କାଳର କରାଳ ଗର୍ଭରେ ଲୁଚି ଯାଆନ୍ତି।ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ତୁମ ପାଇଁ ଭଲ ଗଳ୍ପଟିଏ ଲେଖିବା ପାଇଁ। କିନ୍ତୁ କାଳଜୟୀ ହେବ କି ନାହିଁ ତାହା ସମୟ କହିବ।

ପାରମିତା କଲେଜରୁ ଫେରି ଆସିଲା ପରେ ଦେଖିଲେ ଶୂନ୍ୟ ଗୃହ। ଚିଠିଟିଏ ରଖା ଯାଇଥିଲା ତାଙ୍କ ପାଇଁ।ସବୁ ମମତା ବନ୍ଧନକୁ ଛିନ୍ନ କରି ଗୌର ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ନୂତନର ସନ୍ଧାନରେ।

କଳିଙ୍ଗ ବିହାର, ରାଉରକେଲା
ମୋ:୭୯୭୮୫୬୫୦୭୦

ଅନୁସ୍ୱାର
ମାସିକ ଇ-ପତ୍ରିକା

ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ

ମାନଗୋବିନ୍ଦ ବାରିକ୍

" ଶେଫାଳି,
କେଉଁ ଦୂର ତରୁବରେ ଫୁଟିଅଛୁ ଗୋପନେ,
ଭୁରୁଭୁରୁ ଗନ୍ଧ ତୋର ଭାସି ଆସେ ପବନେ।"

ଉତ୍କଳ ସାରସ୍ୱତ ଗଗନର ଅମ୍ଳାନ ତାରକା,ବାଣୀ ଭାରତୀର ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ ମଣି ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ ସାବତ ଥିଲେ ଉତ୍କଳ ମାତାର ସୁଯୋଗ୍ୟା ସନ୍ତାନ। ତାଙ୍କର ମହାର୍ଘ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ କୃତି ଶେଫାଳୀର ମହକ ପରି ଉତ୍କଳ ବାଣୀ ଭଣ୍ଡାରରେ ଚିର ବାସ୍ନାୟିତ। ତ୍ୟାଗ ତପସ୍ୟାର ସାରସ୍ୱତ ସାଧନାର ସିଦ୍ଧି ତପସ୍ୱିନୀ କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀଙ୍କୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆସନରେ ଆସୀନ କରି ପାରିଥିଲା । ସେ ଥିଲେ ଓଡିଶାର ଅଗଣିତ ଜନ ମାନସରେ ସରୋଜିନୀ ନାଇଡୁ ।

କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ ଥିଲେ ଏକଧାରାରେ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ ମହିଳା ଡାକ୍ତର, କବୀ, ଲେଖିକା, ଔପନ୍ୟାସିକା,ସମ୍ପାଦିକା ତଥା ସମାଜ ସଂସ୍କାରିକା ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ। ବାଲ୍ୟ ବିବାହ,ଜାତିପ୍ରଥା, ଅସ୍ପୃଶ୍ୟତା, ପରଦା ପ୍ରଥା ପରି କୁସଂସ୍କାର ତଥା ନାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା, ଲିଙ୍ଗଗତ ବୈସମ୍ୟ, ବିଧବା ବିବାହ, ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ଆଦି ବହୁ ସାମାଜିକ ସଂସ୍କାରଧର୍ମୀ ଗଣ ଚେତନାର ସକାରାତ୍ମକ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଥିଲେ ସଂସ୍କାରିକା କୁନ୍ତଳା । ଓଡ଼ିଆ,ବଙ୍ଗଳା, ହିନ୍ଦି ଓ ଇଂରାଜୀ ଆଦି ବହୁ ଭାଷାରେ ଥିଲା ତାଙ୍କର ଅଗାଧ ପାରଦର୍ଶୀତା ।

ପିତା ଦାନୀଏଲ୍ ଓ ମାତା ମନିକା ସାବତଙ୍କ ସୁଯୋଗ୍ୟା କନ୍ୟା କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ ତା: ୮- ୦୨- ୧୯୦୧ ମସିହାରେ ବସ୍ତର ରାଜ୍ୟର ଜଗଦଳ ପୁରରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । କଟକର ରେଭେନ୍ସା ବାଳିକା ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରେ କଟକ ମେଡିକାଲ ସ୍କୁଲରୁ ଡାକ୍ତରୀ ଶିକ୍ଷା ସମାପ୍ତ କରି ଚିକିତ୍ସା ସେବାରେ ନିଜକୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ ।

ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ନିମନ୍ତେ ୧ ୯ ୨ ୧ ମସିହାରେ ସେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପଦକ ହାସଲ କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ରେଡକ୍ରସ ସୋସାଇଟିରେ ଉଚ୍ଚ ପଦବୀରେ କାର୍ଯ୍ୟକରି (୧୯୨୧ ରୁ ୧୯୨୮) ମାତ୍ର ଆଠବର୍ଷ ପରେ ବୃତ୍ତି ଜୀବନରୁ ବ୍ୟାହତି ନେଇ ନିଜକୁ ସାମାଜିକ ସଂସ୍କାର ଓ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ ।

କ୍ଷଣଜନ୍ମା କୁନ୍ତଳାଙ୍କର କାଳଜୟୀ ସର୍ଜନାର ପଟ୍ଟାନ୍ତର ନାହିଁ । ସେ ଥିଲେ ଅନନ୍ୟା, ଅତୁଳନୀୟା । ତାଙ୍କ ରଚିତ ଜୀବନ ଧର୍ମୀ ସର୍ଜନା "ଶେଫାଳି ପ୍ରତି" କାବ୍ୟ ସାରଣୀରେ ଏକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ବତୀଖୁଣ୍ଟ । ଉତ୍କଳ ଭାରତୀଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ କୃତି ଓ ସ୍ୱୀକୃତିର ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସୂଚୀ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ କରୁଛି ।

କବିତା ପୁସ୍ତକ :

ଅ ଞ୍ଜ ଳି , ଉ ଚ୍ଛ୍ୱା ସ , ଅ ର୍ଚ୍ଚ ନା , ସ୍ଫୁ ଲି ଙ୍ଗ , ପ୍ରେମ ଚିନ୍ତାମଣି, ଆହ୍ୱାନ, ଗଡଜାତ କୃଷକ, ଓଡ଼ିଆଙ୍କ କାନ୍ଦଣା,ତାରା ପ୍ରିତୀ, ବରମାଳା,ବନଫୁଲ, ଶେଫାଳି ପ୍ରତି, କୋଟି କୋଟି କଣ୍ଠେ, ଅବହେଳିତ ଦେଶ,ପୂଜା, ଅଭିଶପ୍ତର ଅଭିମାନ, ମଣି କାଞ୍ଚନ, ଉଦ୍ୟାନ କସ୍ତୁରୀ ।

ଉପନ୍ୟାସ :

ଭ୍ରାନ୍ତି, ନଅ ତୁଣ୍ଡୀ,କାଳି ବୋହୂ,ରଘୁ ଅରକ୍ଷିତ, ପରଶମଣି, ଚିତ୍ରପଟ ।

ଏତଦ୍ ଭିନ୍ନ ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀ ଦିଲ୍ଲୀରେ "ଭାରତୀ ତପୋବନ ସଙ୍ଘ" ଗଠନ କରିବା ସହିତ ହିନ୍ଦି ଭାଷାରେ "ମହାବୀର ଜୀବନୀ" ଓ "ନାରୀ ଭାରତୀ" ପତ୍ରିକାର ସମ୍ପାଦନା କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବହୁ ସାହିତ୍ୟ କୃତି ହିନ୍ଦି ଓ ଇଂରାଜୀ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦ ହୋଇ ପ୍ରଭୂତ ପାଠକୀୟ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରିଛି ।

ମହୀୟସୀ କୁନ୍ତଳାଙ୍କର ମହନୀୟ କୃତିର ସ୍ୱୀକୃତି ସ୍ୱରୂପ ପୁରୀ ମହିଳାବନ୍ଧୁ ସମିତି ପକ୍ଷରୁ "ଉତ୍କଳ ଭାରତୀ" ସମ୍ମାନ, ଅଖିଳ ଭାରତୀୟ ଆର୍ଯ୍ୟ ସମାଜ ପକ୍ଷରୁ "ଭାରତୀ ଭୂଷଣ" ସମ୍ମାନରେ ମହିମାମଣ୍ଡିତ ହୋଇଥିଲେ ।

କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାର କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଦାସଙ୍କ ପତ୍ନୀ ତଥା ଦୁଇ କନ୍ୟା ଓ ଦୁଇ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନର ଜନନୀ କ୍ଷଣଜନ୍ମା ତପସ୍ୱିନୀ କୁନ୍ତଳା କୁମାରୀଙ୍କର ତା: ୨୩-୦୮- ୧୯୩୮ ମସିହାରେ ମାତ୍ର ସଇଁତିରିଶି ବର୍ଷ ବୟସରେ ହର୍ଷ ବିଷାଦର ପୁଷ୍ପିତ ତଥା କଣ୍ଟକିତ ଜୀବନ ଯାତ୍ରାର ଅକାଳରେ ଅବସାନ ଘଟିଲା । "ଶେଫାଳି ପ୍ରତି" ର ସ୍ରଷ୍ଟାଙ୍କ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଅନ୍ତଃସ୍ୱର ଆଜି ବି କୁନ୍ତଳା ପ୍ରେମୀଙ୍କ ପ୍ରାଣରେ ଗୁଞ୍ଜରଣ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି ।

"ତୋହ ପରି କ୍ଷୁଦ୍ର ମୁହିଁ ତୋହ ପରି କ୍ଷଣିକ,
ହସେ,ବାସେ,ରସେ ମାତ୍ର ଫୁଟିଅଛି ଘଡିକ । "

"ମୁଁ କି କେଉଁ କାଳେ ମୋର ନହୁଅଇ ବିଶ୍ୱାସ,
ଫୁଟିବି ମୁଁ ଚିରଦିନ ନହେବ ମୋ ବିନାଶ ।"

ବାସ- ଶ୍ରେୟା,
ଏମ୍. ଆଇ. ଜି -୭୫, ବି. ଡ.ଏ କଲୋନୀ, ଫେଜ୍ -୧,
ପୋଖରୀପୁଟ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର -୭୫୧୦୨୦
ମୋ :୯୪୩୭୨ ୬୬୭୩୫

ମଉଳା ଆଶା

ସ୍ନିଗ୍ଧା ଜି. ମହାପାତ୍ର

ମିଶ୍ର ବାବୁଙ୍କ ଛୋଟ ପରିବାର । ପୁଅ ଝିଅ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ମାଆଙ୍କୁ ନେଇ ସେ ବେଶ ଶାନ୍ତିରେ ରହନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଖୁସିର ରହସ୍ୟ ସେ କାହାଠାରୁ କିଛି ଆଶା କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ସଦା ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ଏତିକି ସକ୍ଷମ କରିଥାଅ ସର୍ବଦା ଅନ୍ୟକୁ ମୁଁ ଦିଏ କିନ୍ତୁ କାହା ଆଗରେ ହାତ ନ ପତାଏ । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ କହନ୍ତି ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ତମେ ହାତ ପତେଇବ ଯେତେବେଳେ ପୁଅ ପାଇଁ ଝିଅ ଟିଏ ଆଣିବ । ମିଶ୍ର ବାବୁ କହନ୍ତି ହଉ ଦେଖିବା ।

ପୁଅବଡ଼ହୋଇଗଲାଣି।ନୂଆନୂଆଫ୍ଲାଟଟିଏ ସେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ରେ କିଣି ଛନ୍ତି । ପୁଅ ସେଠାରେ ରହୁଛି । ପଢା ସରିଛି ଚାକିରୀ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ସେ ଭଲ ଛାତ୍ର ଥିବାରୁ ତା ଉପରେ ଭରସା ଥିଲା ଯୋଉଠି ହେଲେ ସେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଯିବ । ବେଳେ ବେଳେ ସେ ଯାନ୍ତି ତା ପାଖକୁ । ଥରେ ତା ପାଖକୁ ଯାଇ ଥାନ୍ତି ଏକ ଝିଅ ସହ ସେ ପରିଚିତ କରାଇଲା, ତା ଠାରୁ ଜୁନିଅର,କହିଲା ବାପା ଏ ଝିଅଟିକୁ. ମୁଁ ପସନ୍ଦ କରେ.. ମିଶ୍ର ବାବୁ ହସିଲେ ଝିଅ ଟି ବୋଧହୁଏ ସଂକୋଚ ବୋଧ କରୁଥିଲା, ମିଶ୍ର ବାବୁ ତାକୁ ସହଜ କରିବାକୁ ଯାଇ କହିଲେ କଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ତମର? ଭଲ କି ପଢୁଥିବ ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ପରେ ଯାହା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବ . ଝିଅଟି ଆଜ୍ଞା ଅଙ୍କଲ କହିଲା । ମିଶ୍ର ବାବୁ ଝିଅଟିକୁ ଦେଖି ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ଆଉ ପୁଅର ପସନ୍ଦକୁ ମନେ ମନେ ତାରିଫ କରଥିଲେ ।

ମିଶ୍ର ବାବୁ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ସ୍ନେହାଙ୍କୁ କହିଲେ ତୁମ ପୁଅ ବଡ଼ ହୋଇ ଗଲାଣି ଏଯୁଗରେ ବୋହୂ ଟିଏ ଖୋଜିବା କେତେ କଷ୍ଟ ମୋ ସାଙ୍ଗ ସାଥୀଙ୍କ ଠାରୁ ଶୁଣିଛି ସେ କିନ୍ତୁ ସେ କାମଟି କରି ଦେଇଛି । ପୁଣି ବେଶ ଭଲ ଝିଅଟି । ବୁଦ୍ଧିମତୀ, ଭଲ ଛାତ୍ରୀଟିଏ ମଧ୍ୟ । ସ୍ନେହା କହିଲେ ଭଗବାନ ତାହାଲେ ତୁମକୁ ଆଉ ହାତ ପତାଇବାକୁ ଦେଲେ ନାହିଁ । ସ୍ନେହା

କିନ୍ତୁ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ ସେ ଝିଅଟି ମୋ ପୁଅ ସହ ଖେଳୁ ନାହିଁ ତ ? ଆଜି କାଲି ଭଲପାଇବା ହୃଦୟ ଭାଙ୍ଗିବା ଠିକ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ କାହା ସହ ବିବାହ କରିବା ଏସବୁ ଝିଅ ମାନଙ୍କ ଏକ ପ୍ରକାର ସଉକ । କାରଣ ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ ସେ ଜାଣିଛନ୍ତି ହୁଏତ ସିଙ୍ଗଲ ରହି ଯିବ କିନ୍ତୁ ଆଉ ସମ୍ପର୍କ ନ ଯୋଡି ପାରେ ।

ସ୍ନେହା ଯେବେ ସେ ଝିଅକୁ ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କ ସନ୍ଦେହ ଦୂର ହୋଇ ଗଲା । ତାଙ୍କ ପୁଅକୁ ସେ ଭଲ ପାଇବା ଦେଖି ଖୁସି ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ପ୍ରକୃତରେ ଯାହାକୁ କହନ୍ତି ଗଭୀର ଭଲ ପାଇବା । ପ୍ରେମରେବହୁତ ଶକ୍ତି । ସକାଳୁ ରାତି ଯାଏ ସେ ପୁଅ ସହ ଯୋଗାଯୋଗରେ ଥାଏ । ସ୍ନେହା ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଗଲେ ଆସି ଦେଖାକରେ । ତାଙ୍କ ଝିଅଟିକୁ ସେମଧ ସାନ ଭଉଣୀ ପରି ଭଲ ପାଏ । ସ୍ନେହା ଶୁଣିଥିଲେ ପୁଅର ପ୍ରେମିକାର ସାଙ୍ଗ ଏମିତି ନିବିଡ଼ତା ବଢାଇ ତାଙ୍କ ପୁତୁରାକୁ ଦଗା ଦେଇଥିଲା କଥା ଛଳରେ ପଚାରି ଥିଲେ ତୁମେ ଏମିତି କରିବନି ତ? କହିଥିଲା ନା ଆଣ୍ଟି. ମୋ ସାଙ୍ଗ ମାନେ କହନ୍ତି ଆର୍ଯ୍ୟନ ପରି ପିଲା ଭାଗ୍ୟରେ ଥିଲେ ମିଳେ । ସେ ଯେମିତି କେଆରିଂ ସେମିତି ଇଣ୍ଟେଲିଜେଣ୍ଟ ।

ଏକଦା ସେ ଝିଅଟି ପାଠ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାଙ୍ଗ ମାନଙ୍କ ସହ ଦିଲ୍ଲୀ ଯାଇଥିଲା । ସେଇଠାରେ ତାର ଦେହ ଖରାପ ହେଲା ପାଟିଲେଟ କମିଗଲା., ପୁଅ ସ୍ନେହାଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁମତି ନେଇ ଦିଲ୍ଲୀ ଗଲା ସେଠାରେ ତାର ସମ୍ପର୍କୀୟ କେହି ନ ଥିଲେ ଏଣୁ ଯେତେବେଳେ ସ୍ନେହା ତାକୁ ଭିଡ଼ିଓ କଲରେ ଦେଖିଲେ ଡରିଗଲେ । ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଝିଅ, ଆଖିତଳ ପୁରା କଳା.. ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ହାନି ଏ କଣ??ଡରି ଗଲେ ସ୍ନେହା.. କିନ୍ତୁ ଝିଅଟି କହିଲା ଭଲ ହୋଇଯିବି ଆଣ୍ଟି.. । ଏତେ କମ ବୟସରୁ କେତେ ସକାରାତ୍ମକ ଭାବନା ମନେ ମନେ ଖୁସି ହେଲେ ମଧ । ସେମିତି ଯେବେ ସେ କହନ୍ତି ଆର୍ଯ୍ୟନ ତ ଏବେ କିଛି କରିନି, ତମେ କାହିଁକି ତାକୁ ପସନ୍ଦ କରୁଛ ଚେହେରାରେ କିଛି ନାହିଁ ଝିଅଟି କହେସେ..ଇଣ୍ଟେଲିଜେଣ୍ଟ,ବହୁତ କିଛି କରିବେ ଆଣ୍ଟି , ଏମିତି କରି ସ୍ନେହା ଓ ମିଶ୍ର ବାବୁଙ୍କ ମନରେ ଗଭୀର ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମାଇ ଥିଲା ଝିଅଟି । ମିଶ୍ର ବାବୁ ଆଉ ତାଙ୍କ ପରିବାର କୁଆଡେ ବୁଲିବାକୁ ଗଲେ ମଧ ସେ ଆସେ ଦେଖା କରେ, ଖୁସି ଥାଏ, ସ୍ନେହା କହନ୍ତି ତୁମେ କେବେ ଆସିବ ଆମ ସହ ସେ କହେ ଯିବି ଆଣ୍ଟି । ପୁଅ ସହ ଯୋଉ ସ୍ଥାନଟି ଭଲ ସେଇଠି ବିବାହ କରିବେ ବେଳେ ବେଳେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତି ସ୍ନେହା ଲୁଚି ଲୁଚି ଶୁଣନ୍ତି, ଆଉ ହସି ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି ମଧ । ସ୍ନେହାଙ୍କ ପରିବାରର ପ୍ରତିଟି ସଦସ୍ୟ ତାକୁ ଜାଣିଥିଲେ ସେ ମଧ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭେଟିଛି ଏଣୁ ସେ ଯେ ତାଙ୍କ ପୁଅର ଜୀବନ ସାଥୀ ହେବ ଏକ ପ୍ରକାର ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ ମିଶ୍ର ବାବୁ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ।

ତାଙ୍କ ଝିଅଟି ବଡ଼ ହୋଗଲାଣି । ତା ଭାଇ ଚାକିରୀ କଲା ପରେ ତାର ଏକ ପ୍ରକାର ସାଙ୍ଗ । ପୁଅ ତାର ସବୁ ଦୁଃଖ ସେୟାର କରେ ତା ସହ । ନଚେତ ପୁଅ ଅନ୍ୟକୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କଥା କହେ ନାହିଁ । ସ୍ନେହା ଦିନେ ତାଙ୍କ ପୁଅର ପ୍ରେମିକାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, କେତେ ଭଲ ଝିଅଟିଏ କହିବା ବେଳେ କହିଲା ମମି ସେମାନଙ୍କର ବ୍ରେକହୋଇ ଯାଇଛି । ସ୍ନେହା ଶୁଣି ସେ ଦିନ ରାତି ୩ଟା ଯାଏ ଶୋଇ ପାରି ନ ଥିଲେ । ସେ ତାଙ୍କ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବାନ୍ଧବୀଙ୍କୁ କହନ୍ତି ଦେଖ,ଆର୍ଯ୍ୟନ ଯଦି ତାକୁ ଦଗା ଦିଏ ତାହା କ୍ଷମଣୀୟ ନୁହେଁ,,କିନ୍ତୁ ଝିଅଟି କେବେ ଦେଇ ପାରିବନି..ମୁଁ ଜାଣେ,ଏ ଯୁଗରେ ଏତେ ଭଲ ଝିଅ । ସ୍ନେହାର କଥା କାଟି ତାଙ୍କ ବାନ୍ଧବୀ କହନ୍ତି ଆର୍ଯ୍ୟନ ସେମିତି ନୁହେଁ.. ସେ ଝିଅ ଯଦି ଦଗା ଦିଏ ତାହା ମଧ କ୍ଷମଣୀୟ ନୁହେଁ । ପ୍ରକୃତରେ ଯେତେବେଳେ

ମିଶ୍ର ବାବୁ ଆଉ ସ୍ନେହା ଶୁଣିଲେ ଝିଅଟି ଆଉ କାହାକୁ ପ୍ରେମ କରୁଛି ସେଦିନ ଏ ଯୁଗର ପିଲାଙ୍କ ପ୍ରେମଉପରୁ ବିଶ୍ୱାସ ତୁଟି ଯାଇଥିଲା ।

ପ୍ରେମ କଣ ଏତେ ଶସ୍ତା, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜଣଙ୍କୁ ଛାଡି ଆଉ ଜଣଙ୍କୁ ପ୍ରେମ କରା ଯାଇ ପାରେ.. ନା ଆଜି କାଲିର ପିଲାମାନେ ବହୁତ ଉଚ୍ଚମନା, ମିଶ୍ର ବାବୁ ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥାନ୍ତି ।

ସେ ଝିଅକୁ ତଥାପି ସ୍ନେହା ପଚାରିଲେ, ଆର୍ଯ୍ୟନ କିଛି ଭୁଲ କରିଛି କି? ଝିଅଟି କହିଲା ନା ଆଣ୍ଟି ସେ ବହୁତ ଭଲ... ସରି,ଆମେ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ଆମ ପ୍ରେମକୁ ବଞ୍ଚାଇ ପାରିଲୁନି ।

ସ୍ନେହୀ ସରଳ ମଣିଷ ମିଶ୍ର ବାବୁ ଆଉ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ.. ତାଙ୍କ ମନରେ ଥିବା ଆଶା ଫୁଲଟି ଏମିତି ମଉଳି ଯିବ ସେ କଥା ସେମାନେ କଳ୍ପନାରେ ଭାବି ନ ଥିଲେ.. ଯୁଗ ବଦଳିଲାଣି, ପ୍ରେମ ମଧ୍ୟ ବଦଳିଲାଣି, ବିବାହିତ ପୁରୁଷ, ବିବାହିତା ନାରୀ, ମାଆ ବି ପିଲାଙ୍କୁ ଛାଡି ଅନ୍ୟକୁ ପ୍ରେମ କରି ସଂସାର ନଷ୍ଟ କରୁଛି.. ତା ତୁଳନାରେ ଏ ଦୁଃଖ କମ ଭାବି ମିଶ୍ର ବାବୁ ଓ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ମନକୁ ବୁଝାଇ ଦେଲେଣି । ଏବେ ସେ ଆଶାର ମଉଳା ଫୁଲକୁ କାଢି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲେଣି ।

ବାରିପଦା
ମୋ: ୯୪୩୭୬ ୧୫୨୨୧

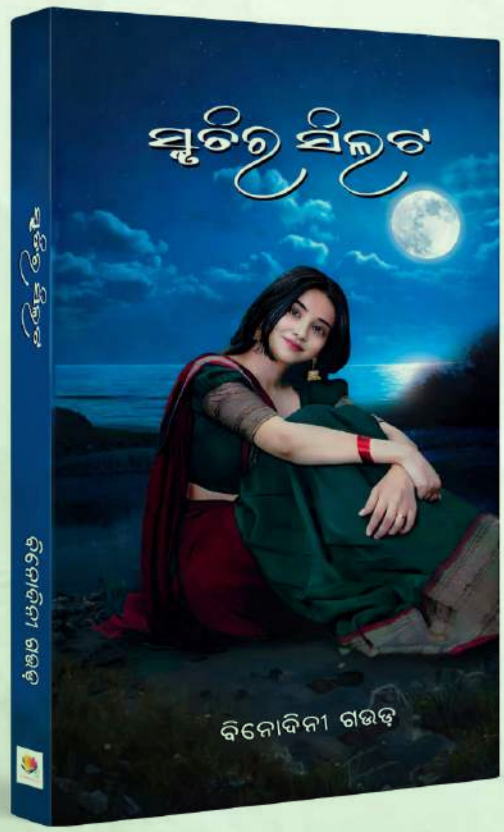

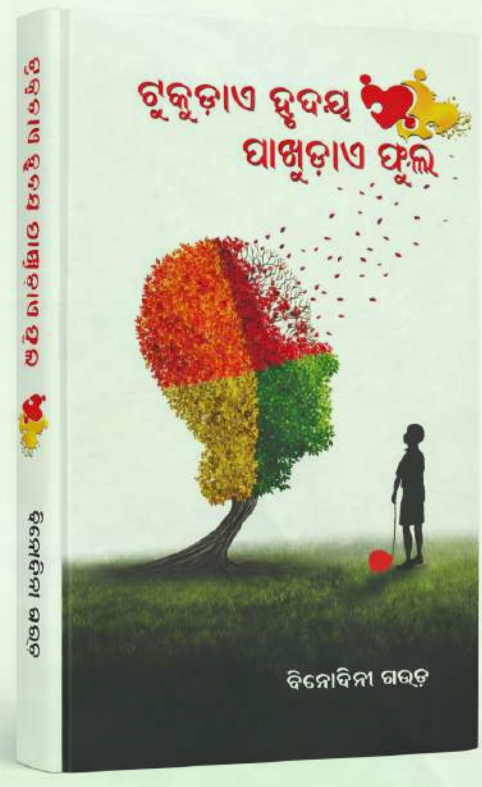

ଶ୍ରାବଣୀର ପଣତକାନୀ

ଯଶୋବନ୍ତୀ ସା

ବିବାହକୁ ମାତ୍ର ଦୁଇ ମାସ ହୋଇଥିଲା । ବିବାହର ରଙ୍ଗ ଆଉ ସ୍ୱାମୀ ସରାଗର ସଙ୍ଗ ମନରୁ ଯାଇନଥିଲା । ଶ୍ରାବଣୀ ସକାଳେ ଉଠି ସିନ୍ଦୂର ଲଗାଇ ଆଇନା ଆଗରେ ନିଜକୁ ଦେଖୁଥିଲା, ଆଉ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥିଲା "ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଜୀବନ ମୋର ହେବ ବୋଲି କେବେ ଭାବିନଥିଲି ।"

ହେଲେ ସବୁ ଫିକା ପଡ଼ିଗଲା ଯେବେ ସମୁଦ୍ର ମଝିରେ ଥିବା ଜାହାଜକୁ ତା ସ୍ୱାମୀ ଅର୍ଣ୍ଣବର ହଠାତ୍ ବଦଳି ହେଇଗଲା । ତା ସ୍ୱାମୀ ନେଭିରେ କାମ କରେ । ହୃଷ୍ଟପୃଷ୍ଟ ଶରୀର, ହସୁଥିବା ମୁହଁ, ଦୃଢ଼ କଥା ଓ ଭଲପାଇବାରେ ଭରା ହୃଦୟ । ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଥମେ ପାଖ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ହୋଇଥିଲା ।

ଯିବା ଦିନ ଶ୍ରାବଣୀର ଆଖି ଲୁହ । ସୁକୁସୁକୁ ହେଇ ଅନେକ ସମୟ ଅର୍ଣ୍ଣବକୁ ଜାବୋଡି ଧରି କାନ୍ଦୁଛି ।

ଅର୍ଣ୍ଣବ ବିଦେଈ ଦୁଃଖକୁ ଲୁଚେଇ ହସକୁରା ମୁହଁରେ କହିଲା "କାନ୍ଦନି ଶ୍ରୀ... ମୁଁ ଶୀଘ୍ର ଫେରିଆସିବି, ନହେଲେ ତୁମକୁ ନେଇକି ଯିବାର କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବି ।"

ଯେବେଠୁ ଅର୍ଣ୍ଣବର ବାପା ମାଆ ଚାଲିଗଲା ସେ ଏକା ହେଇଯାଇଥିଲା, ତା ଘରଟା ପୂରା ଶ୍ରୀହୀନ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରାବଣୀ ଆସିବା ପରଠୁ ସବୁ ସୁନ୍ଦର ଲାଗିଲା ତେଣୁ ସେ ତାକୁ "ଶ୍ରୀ"ବୋଲି ଡାକେ ।

ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଘର ଦୁଆର ପାଖରେ ତାଙ୍କ ପୋଷା ବିଲେଇ "ମିଠୁ" ବସିଥିଲା । ଧଳା ଲୋମ ଭିତରେ କଳା ଛୋଟ ଛୋଟ ଦାଗ । ଅର୍ଣ୍ଣବ ତାକୁ କୋଳକୁ ନେଇ ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଉଁସି ଆଉଁସି କହିଥିଲା, "ମିଠୁ... ମୁଁ ନଥିବା ବେଳେ ଶ୍ରାବଣୀ ପାଖେ ପାଖେ ରହିବୁ ।"

ଏହି କଥା ଶ୍ରାବଣୀ ଶୁଣିନଥିଲା ।

ଅର୍ଣ୍ଣବ ଯିବା ପରେ ଘରଟା ହଠାତ୍ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଗଲା । କାନ୍ଥର ଘଣ୍ଟାର ଟିକ୍ ଟିକ୍ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟ ଏକାକୀପଣର ଗୀତ ପରି ଲାଗୁଥିଲା । ଶ୍ରାବଣୀ ଗୁମ୍ ମାରି ବସିଥାଏ । ଖାଇବା ପିଇବା କୌଣସି ତାର ଖିୟାଲ୍ ନାହିଁ ।

ସେହି ଶୂନ୍ୟତା ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଜୀବ ସବୁବେଳେ ତା ପଛେ ପଛେ ଘୁରୁଥିଲା -ମିଠୁ ।

ସେ ଯେଉଁଠି କି ଯାଏ, ରନ୍ଧାଘରକୁ ଯାଉଥିଲେ, ସେ ପଛେ । ଅଗଣାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ସେ ପଛେ । ରାତିରେ ଶୋଇବାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ସେ ଖଟିଆ ତଳେ ।

ସବୁଠାରୁ ଅଜବ କଥା - ସେ ବିଲେଇଟା ସେ ନ ଖାଇଲେ ତା ପଣତକାନିକୁ ବାରମ୍ବାର ଟାଣୁଥିଲା । କେବେ ହାଲୁକା କରି, କେବେ ଜୋରରେ । ପ୍ରଥମେ ଶ୍ରାବଣୀ ହସି ଦେଉଥିଲା । ପରେ ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲା । "ଏଇ ବିଲେଇଟା ପାଗଳ ନା କ'ଣ ! ସବୁବେଳେ ମୋ କାନି ଟାଣୁଛି !"

ଯେଉଁ ଦିନ ମିଠୁ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଥର ଶ୍ରାବଣୀର ପଣତକାନିକୁ ଟାଣିଲା ସେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ମିଠୁକୁ ହାଲୁକା ଧକ୍କା ଦେଇ ତଡ଼ି ଦେଲା । କିଛି ଗୋଟିଏ ଭାଙ୍ଗିବାର ଶବ୍ଦ ବି ହେଲା, ଅଥଚ ବୁଲିଚାହିଁଲା ନାହିଁ । ବିଲେଇଟା ଚୁପ୍ ହୋଇ ଦୂରକୁ ଯାଇ ବସିଗଲା । ସେ ଆଖିଦୁଇଟି କାନ୍ଦ୍ କାନ୍ଦ ଜଣାପଡୁଥିଲା, ଯେପରି କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ।

ସେହି ରାତିରେ ଝଡ଼ ବର୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ବିଜୁଳିର ଆଲୋକରେ ଘରଟା ଥରେ ଥରେ ଚମକୁଥିଲା । ଶ୍ରାବଣୀ ଶୋଇପାରୁନଥିଲା । ହଠାତ୍ ସେ ଦେଖିଲା, ମିଠୁ ଆସି ଧୀରେ ତା ପଣତକାନିକୁ ପୁଣି ଟାଣୁଛି ।

"ଆରେ ଆଉ ଥରେ ଆରମ୍ଭ କଲୁ !"

ସେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲା । କିନ୍ତୁ ମିଠୁ ଏଥର ଛାଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ଟାଣି ଟାଣି ତାକୁ ରନ୍ଧାଘର ପାଖକୁ ନେଇଗଲା ।

ଶ୍ରାବଣୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଦେଖିଲା, ଗ୍ୟାସ୍ ଚୁଲିର ନବ୍ ଖୋଲା ରହିଯାଇଛି । ସମଗ୍ର ଘର ଗ୍ୟାସ୍ ଗନ୍ଧରେ ଭରିଯାଇଛି ।

ତା ହୃଦୟ ଧକ୍ କରି ଉଠିଲା ।

ଯଦି ସେ ଶୋଇ ରହିଥାନ୍ତା... ଯଦି ସ୍ୱିଚ୍ ଅନ୍ କରିଦେଇଥାନ୍ତା...ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସବୁ ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତା ।

ଶ୍ରାବଣୀ କମ୍ପୁଥିବା ହାତରେ ଗ୍ୟାସ୍ ବନ୍ଦ କଲା । ପରେ ଓଲଟି ଦେଖିଲା ମିଠୁକୁ । ମିଠୁ ଚୁପ୍ ହୋଇ ତା ପାଦ ପାଖରେ ବସିଥିଲା । ତା ଦେହରୁ ଝରି ପଡୁଥିଲା ରକ୍ତ । ଆଉ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଭଙ୍ଗା କାଚ ଗ୍ଲାସ । ଯେଉଁଟା ସେ କେଇ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ପାଣି ପି, ଅସହଜ ଭାବରେ ରଖି ଦେଇଥିଲା ।

ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶ୍ରାବଣୀର ମନେ ପଡ଼ିଲା, ଯିବା ଦିନ ଅର୍ଣ୍ଣବ ମିଠୁର କାନ ପାଖରେ କିଛି କହିଥିଲେ...ବୋଧେ..?

ଲରମ୍ଭା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଲରମ୍ଭା
ମୋ: ୯୧୭୮୩୮୫୨୯୮

ବିଜ୍ଞାପନ ପାଇଁ
ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।
ମୋ. ନଂ.- ୯୯୩୭୧୨୮୪୫୭

ପଦ୍ୟ ବିଭାଗ

ନାଇଁ ହୁଏ କିଛି ନୂଆଁ

କୋଶଲୀ କବିତା

ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କୁମାର ତ୍ରିପାଠୀ

ପାଠକ୍‌କେ ରୋଜ୍ ଉପଦେଶ୍ ଦେବାର୍ ଅଭ୍ୟାସ୍
ଭାଷା, ସାହିତ୍ୟକେ କର୍‌ସି କଲେଁ କଲେଁ ନାଶ୍
ଏଭର୍ ସମିଆ ଲାଗି କାଣା ଦର୍‌କାର୍
ନାଇଁବୁଝି ଲେଖ୍‌ଲେଁ ରୋଜ୍ ଚାଏର୍ ଧାଡ଼ି
ସବୁ କିଛି ହେସି ବେକାର୍ ।

ଜୁନ୍‌ହାଁ ଢଂଗେ କାମ୍ କର୍‌ମା ଯେତେ
ଭାଷାର୍ ମହତ୍ କମ୍ ହଉଥିବା ସେତେ ।

ପଢ଼୍‌ଲା ପାଠ୍‌କେ ଫେର୍ ଲେଖ୍‌ଲେଁ
ଶୁନ୍‌ଲା କଥାକେ ଫେର୍ କହେଲେଁ
ନାଇଁହୁଏ କିଛି ନୂଆଁ
ଇନ୍‌ତା ବୁତା ଯେତେ କଲେ ଭିଲ୍
ରଁଚେ ନାଇଁବଦ୍‌ଲେ ଦୁନିଆଁ ।

ରୟାଲ ଲାଗୁନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

କାନଫୁଲ

ପ୍ରଫେସର ବୀଣାପାଣି ତ୍ରିପାଠୀ

ମାଆ ବରାଦ କରିଥିଲା କାନଫୁଲ ହଳେ ମୋ କାନ ପାଇଁ
ସ୍କୁଲରୁ ଫେରିବାପରେ ପଚାରି ବସୁଥିଲି ତା କଥା
କେବେ ଆସିବ ସେ
ଆତୁରରେ ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିଲା ମୋର ପିଲାମନ
ଦିନେ ଗୋଲାପୀ କାଗଜରେ ଗୁଡା ହୋଇ
ପହଁଚିଲା ସେ ଇପ୍ସିତ
କାଗଜରୁ କାଢ଼ି ମାଆ ଧରିଥିଲା
ମୋ ଆଖି ପରି ଚିକମିକ କରୁଥିବା ସେ ହଳକୁ
ନାନୀର କାନଫୁଲ କଣ ଭାଙ୍ଗିବାର ଥିଲା ସେ ବେଳରେ
ଅତଏବ ସେ ହଳକ ତାରା ପରି ଫୁଟିଲା
ମୋ ନାନୀ କାନରେ
ମୋର ପ୍ୟୁପାରୁ ପ୍ରଜାପତି ହେବା ବୟସରେ
ଗୋଲାପୀ କାଗଜରେ ଭାଙ୍ଗିଭୁଙ୍ଗି ରହିଗଲା
ମୋର କିଛି ପ୍ରତୀକ୍ଷା,କିଛି ସ୍ୱପ୍ନ
ମୋର ସେଇ ଗୋଲାପୀ କାଗଜକୁ ଭୟ
ଯେଉଁଥିରେ ମାଡ଼ିଦେବାକୁ ହୁଏ
ଅନେକ ଉଡାଣଖୋର ଇଚ୍ଛା
ଯେଉଁଠି କୁଚୁମୁଚା ହୋଇ ପଡିରହେ
ଭଙ୍ଗା ଡେଣା ହଳେ
ଏମିତି ଜୀବନ ଟେ ପାହିଯାଏ
କାଗଜରୁ ଖୋଲା ହୋଇ କାନକୁ ଆସିବା ଭିତରେ
ଅଟକି ଯାଏ ସମୟ
ଦୁଇ ଆଙ୍ଗୁଳି ବ୍ୟବଧାନରେ
ଝୁଲି ରୁହନ୍ତି ତମାମ ଆଶା ସ୍ୱପ୍ନ ଆଉ ପ୍ରେମ
ଅପହଞ୍ଚ ରହିଯାଏ ଫୁଲର ବଗିଚା ଆଉ ବଗିଚାର ଫୁଲ
ଯେମିତି ଆସୁ ଆସୁ ଅପହଞ୍ଚ ରହିଗଲା
ସେଇ ମୋର ପ୍ରଥମ ହଳ
କାନଫୁଲ !!!

ମଧୁବନ, ଢେଙ୍କାନାଳ

ଝିଅ

ଡକ୍ଟର ରଶ୍ମି ଦାସ

ଝିଅ ଟିଏ ହେବା ଜମା ସହଜ ନୁହେଁ,
ଝିଅ ଗୋଟିଏ ଲିଙ୍ଗ ନୁହେଁ
ସହିଷ୍ଣୁ ପଣର ଶେଷ ଆଧାରଟିଏ,
ଝିଅଟିଏ, ସେ ବିଚ୍ଛୁରିତ ହୁଏ ସେ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୁଏ,
ତଥାପି ଓଠ ତଳେ ଝଲକାଏ ହସ,
ଜନ୍ମରେ ଅନେକ ବାଧକ,
ଜୀବନରେ ସହସ୍ର ଯନ୍ତ୍ରଣା,
ହାଣ୍ଡିରେ ଟକ୍ ଟକ୍ ଫୁଟୁଥିବା ଭାତ ପରି
ମୂହୁର୍ତ୍ତଗୁଡିକ ଯେମିତି ତା'ର।
ତା'ର ପାଠ୍ୟ ଖସଡ଼ା କିଛି ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥାଏ,
ଅପଠିତ ଦସ୍ତାବିଜକୁ ସଜାଡି ସଜାଡି
ପରୀକ୍ଷା ପରେ ପରୀ କ୍ଷା ଦେଇ ଚାଲିଥାଏ ସେ,
ଆଖିର ଉତୁରା ପାଣି ସବୁ
ଧୀର୍ କରି ଓଠ ତଳେ ,
ହୃଦୟରେ ନିର୍ବାପିତ ହୁଏ,

ଝିଅଟିଏ ,ଘରର ପରୀଟିଏ,
ସତେ ଅବା କାଚ ସିନ୍ଦୁକର ଖେଳନା ସିଏ
ସଜାଡି ଦିଆଯାଏ, ଅନେକ ଭାବ ଭଙ୍ଗୀ ଶିଖାଇ।
ପର ଘରେ ତାକୁ ଚଳିବାକୁ ଅଛି,
ପରେ, ପରଘରେ ତାକୁ ବୁଝିବାକୁ ପଡେ
ପର ଝିଅ ଟା , କିଛି ଜାଣିନି,
ତାକୁ ବହୁତ କିଛି ଶିଖିବାକୁ ଅଛି।
ଝିଅ ବୋଲି,ଶିଖୁ ଶିଖୁ ଜୀବନ ଶୁଖିଯାଏ,
ଆଉ ପରେ ସରିଯାଏ।

ଶ୍ରୀ ବିହାର,
ପଟିଆ,ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମାଟିର ମହାସ୍ରଷ୍ଟା

ସରୋଜ କୁମାର ଶତପଥୀ

କଲମେ ଆଣିଲ ତୁମେ ନୂତନ ଝଙ୍କାର,
ଭାଙ୍ଗିଲ ସାହିତ୍ୟ ସବୁ ରୀତିର ପ୍ରାଚୀର ।

ହେ ମହାନ କବି ତୁମେ ଅଟ ଅନୁପମ,
ମାଟିର ହେ ମହାସ୍ରଷ୍ଟା ତୁମକୁ ପ୍ରଣାମ ।

'ପଲ୍ଲୀଶ୍ରୀ'ର କୋଳେ ଗଢ଼ି ସୁନ୍ଦର ସପନ,
ଗାଁ ମାଟି ବାସ୍ନା କଲ ଅତି ମନୋରମ ।

'ବାଜିରାଉତ'ର ଗାଇ ମୁକ୍ତିର ସେ ଗୀତ,
ଦେଶପ୍ରେମ ଭାବ କଲ ପ୍ରାଣେ ଗୁଞ୍ଜରିତ ।

ଦଳିତ ଜନର ତୁମେ ସାଜିଲ ଯେ ସ୍ୱର,
କବିତାରେ ଦେଖାଇଲ ଅଗ୍ନିର ପ୍ରଖର ।

ଜ୍ଞାନପୀଠ ସମ୍ମାନରେ ହେଲ ବିଭୂଷିତ,
ଜନ୍ମଭୂମିକୁ ତୁମର କଲ ହେ ବନ୍ଦିତ ।

ନେଇଗଲ ସିନା ତୁମେ ସଂସାରୁ ବିଦାୟ,
ଅମର କୀରତି ତୁମେ ହେବନି ହେ କ୍ଷୟ ।

ଉତ୍କଳ ଆକାଶେ ତୁମେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚିରନ୍ତନ,
ପ୍ରତିଟି ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରାଣେ ତୁମେ ହିଁ ସ୍ପନ୍ଦନ ।

ସୃଷ୍ଟି କରିଗଲ ଯେତେ କାଳଜୟୀ କୃତୀ,
ତୁମ୍ଭ ପାଦତଳେ ଢାଳୁ କୋଟିଏ ପ୍ରଣତି ।

ସମ୍ପାଦକ, ଅନୁସ୍ୱାର
ମୋ : ୯୯୩୭୧୨୮୫୪୭

ଇଚ୍ଛା

ଯୋଗେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମିଶ୍ର

ଏମିତି କରି ଦିଅନ୍ତନି
ସବୁ ଉଦ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ଇଚ୍ଛାମାନଙ୍କର
ମୃତ୍ୟୁ ହେଇ ଯାଆନ୍ତା
ପାଶୋରି ଯାଇଥିବା
ସବୁତକ ସ୍ମୃତି
ହଠାତ୍ ମନେ ପଡି ଯାଆନ୍ତା
ମୋ' ନାଁ, ଗାଁ, ଘର ଓ ଠିକଣା
ଫେରି ପାଇ ଯିବାର ଖୁସିରେ
ମୁଁ ବିଭୋର ହୋଇଯାଆନ୍ତି
ବିକ୍ଷିପ୍ତ ମୁଠାଏ ଶୋକ
ସାଉଁଟି ନେଉଥିବ
ସବୁ ଦୁଃଖର ଦିନ
ଚିରୁଡେ ବିଶ୍ୱାସ
ଆଉ ଫୁଲର ପ୍ରତ୍ୟୟ ନେଇ
ମୁଁ ଲୋଟି ପଡ଼ିଥିବି ଛିତିପଦରେ
ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାତର ଯାଏଁ ।

ସର୍ଗିଗୁଡ଼ା, ଟିଟିଲାଗଡ଼
ମୋ : ୯୭୭୭୩୭୦୧୨୩

ରଙ୍ଗ ପୀରତି - ୨୦

ବିଦ୍ୟାଧର ଗୁରୁ

ନ ପାଏ ପ୍ରଶଂସା ସ୍ୱାର୍ଥରେ ମନଟି
ଥାଏ ନିରନ୍ତର ଯହିଁ
ସଂସାର ଜାଣଇ କିଏ ଭଲ ଭେଲ
ଡିଣ୍ଡିମଟି ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ।
ପିଟିବୁ ନାହିଁଟି ନିଜର ଡିଣ୍ଡିମ
ନିଜ କଥା ନିଜେ କହି
ସାଧୁ ଗୁଣୀ ଜନେ ନ ଘେନନ୍ତି ଜେଣୁ
ଚାଟୁକଥା ଦେଲେ କହି।
ଚାଟୁ କଥାରେ ତୁ ଦେବୁ ନାହିଁ ଧ୍ୟାନ
ସମ୍ଭାଳିବୁ ନିଜ ବାଟ
କାଳସର୍ପ ପ୍ରାୟ ଲୁଚି ରହିଥାଏ
ଦେବାପାଇଁ ବିଷଚୋଟ।
ଦେବୁନାହିଁ ବିଷ ବିଶ୍ୱାସରେ କା'ର
ବିଶ୍ୱାସେ ମିଳଇ ହରି
ହରି ହରିନେବେ ବେଦନା ଯାତନା
ପାରିହେବୁ ଭବତରୀ।
ପାରିହେବୁ ନାହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ରେଖା
ଚାଲୁଥିବୁ ନିୟମରେ
ଜାଣୁତ ସଜନୀ ଏ ସଂସାର ରଥ
ଚାଲିଥାଏ ଶୃଙ୍ଖଳାରେ।
ଶୃଙ୍ଖଳାଟି କେବେ ନ ଭାଙ୍ଗିବୁ ଗୋରୀ
ହେବୁନାହିଁ ଲଣ୍ଡଭଣ୍ଡ
ଶୃଙ୍ଖଳ ଜୀବନ ପାଏଟି ସମ୍ମାନ
ବିଶୃଙ୍ଖଳ ପାଏ ଦଣ୍ଡ।

ହରିପୁର ଶାସନ,ଖୋର୍ଦ୍ଧା
ମୋ : ୯୦୪୦୧୨୨୩୫୦

କେତେ ଝରିଥିଲା ଲହୁ

ବସନ୍ତ କୁମାର ଦାସ

ଚାହିଁଛୁ ଦେଖିବୁ ମୋ ମନର ଦାଗ
କେତେ ଝରିଥିଲା ଲହୁ
ମୋ ହୃଦୟ ବନେ କେତେ ଯେ ଫଗୁଣ
ଗଣୁଥିଲା ଉହୁ ଉହୁ ।।

ଓଟ କଣ୍ଟା ଖାଏ ନିଜ ଲହୁ ପିଏ
ଶୁଣେ ନାହିଁ କାହା ଆହାଃ
ଯାଯାବର ଚାଲେ ଅଜଣା ଅଚିହ୍ନା
ନ ପଚାରି ନିଜ ରାହା ।
ପାନ୍ଥଶାଳା କି ଅଧିର ବିଧୁର
ଯାଚିଦେବ ସ୍ମୃତି ମହୁ ,
ଦେଖିବୁ ଚାହିଁଛୁ ମୋ ମନର ଦାଗ
କେତେ ଝରିଥିଲା ଲହୁ ।।

ଜହ୍ନ ଦେଖାଏନି ପଛରେ ତାହାର
କଳଙ୍କ କେତେ ଯେ ଅଛି
ଚାହିଁନାହିଁ କେହି ଆପଣାର ଆସୁ
ପଣତେ ନେବାକୁ ପୋଛି ।
ହଁ ମୁଁ କହିଲେ ତୁ କେତେ ସହିବୁ !
କଥା ପଛେ ଲୁଚି ରହୁ ,
ମାଗନା ଦେଖିବୁ ମୋ ମନର ଦାଗ
କେତେ ଝରିଥିଲା ଲହୁ ।।

ବରମୁଣ୍ଡା ଗ୍ରାମ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ: ୭୦୦୮୬୯୩୯୦୩

ଓଢ଼ଣୀ

ସଚି ବେହେରା

କୁଆଁରୀ ଓଢ଼ଣୀ ତଳେ
ପୂର୍ଣ୍ଣମୀର ଜହ୍ନ ଲାଗେ
ଦେଖିବାକୁ ରୂପ ତାର
ନୟନେ ପିପାସା ଜାଗେ ।

ଓଢ଼ଣୀରେ ଲେଖା ଅଛି
ସ୍ମୃତିର ପହିଲି ଗାଥା
ପଢ଼ିଦେଲେ ଦୂରେ ଯାଏ
ମୋ ମନ ତଳର ବ୍ୟଥା ।

ଫଗୁଣ ରଙ୍ଗାଏ ଯେବେ
କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା ରଙ୍ଗ ବୋଳି
ମୋ ହୃଦୟେ ଶରତର
କାବ୍ୟ କାଶତଣ୍ଡୀ ଦୋଳି ।

ଭାଙ୍ଗିଗଲା ନିଦ ମୋର
ସ୍ୱପ୍ନ କ୍ଷୀ ଗଲା ଉଡ଼ି
ଓଢ଼ଣୀ ସାଇତା ଏବେ
ସାତ ସିନ୍ଧୁକର ପେଡ଼ି ।

ଯୁଗ୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଟ୍ରେଜେରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ
ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ-୯୦୯୦୧ ୭୫୨୭୦

ଯାଯାବର

ଅପରାଜିତା

ପାନ୍ଥଶାଳାର କାନ୍ଥରେ ତୁମେ
ଦେଖିଛ କି ଯଦି କୁହ
ପ୍ରତାରିତ ସେ କାହାର ବୁକୁ
ନିତି ଝରାଏ ଲୁହ ।

ନିର୍ଲିପ୍ତ ଭାବ ଶୂନ୍ୟ ଆବେଗ
ନିଃସଙ୍ଗତାର ଗୀତି
ବିରହ ରାଗେ ଶୁଣାଏ କେହି
ମିଛ ସେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ।

ଆସିଛି ଯିଏ ଫେରିବ ସିଏ
ରିକ୍ତ ରଜନୀ ଶେଷେ
ଉଜୁଡ଼ା ଆଶା ରଖିଛି ବାନ୍ଧି
ହୃଦୟ କାରାବାସେ ।

ଜୀବନ ପଥ ନୁହେଁ ସହଜ
ଜାଣେ ସେ ଯାଯାବର
ମଧୁଶାଳାରେ ପାନ୍ଥଶାଳାରେ
ଲେଖା କାହାଣୀ ଯା'ର ।

ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ,
ଟ୍ରେଜେରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଫୋନ୍ ନଂ –୮୦୧୮୫୬୪୯୨୭

ପ୍ରୀତିପଦ୍ମ

ଡକ୍ଟର ପ୍ରତିମାରାଣୀ ମିଶ୍ର ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ସଭିଏଁ ଡାକନ୍ତି 'ତୁମେ' 'ତୁମେ' ବୋଲି
ସେ 'ତୁମେ'ର ମାନେ ନାହିଁ
'ତୁମେ' ଯଦି ଥରେ 'ତୁମେ' ବୋଲି ଡାକ
ଶିହରଣ କାହିଁ ପାଇଁ ?

'ତୁମେ' ଅକ୍ଷରରୁ ପ୍ରେମ ହେଲା ସତେ
ସେ ଦୁଇ ଅକ୍ଷର ଥିଲା
ଏବେ ପୁଣି ସେଇ ଦୁଇଟି ଅକ୍ଷରେ
ଅନୁରାଗ ଭରିଗଲା ।

ଯେତେ ଦୂରେ ଥାଇ 'ତୁମେ' କହିଦେଲେ
ଖେଳେ ମୋ ମନେ ବିଜୁଳି
କୋମଳ ଅଂଗରୁ ପ୍ରଣୟର ଫୁଲ
ଚୁମି ଚୁମି ଯାଏ ଅଳି ।

ତୁମେ ଯେବେ ଦେଲ ପ୍ରଥମ ପରଶ
ତୁମର ସେ ମଧୁଛୁଆଁ
ସେଇଦିନ ମୋର ଜୀବନ ଆକାଶେ
ସୂରୁଜ ଉଇଁଲେ ନୂଆ ।

ତନୁଲତା ମୋର ହେଲା ପୁଲକିତ
ସେ ନୂଆ କିରଣ ପାଇ
ସରସୀର କଇଁ ହୋଇ ଫୁଟିଲି ମୁଁ
ତୁମରି ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇ ॥

ବରମୁଣ୍ଡା ହା. ବୋ. କଲୋନୀ
ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ - ୯୪୩୭୨୭୯୧୬୨

ଆଗୋ ମଣିଷ ଈଶ୍ୱର

ଡକ୍ଟର ବୀଣାଦତ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଏଇ ସେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବି
ମନେ ହେଉଥିଲା
ବୋଧେ ସବୁ ଠିକ ହୋଇଯିବ
ମୁଠା ମୁଠା ଅନ୍ଧକାର
କାକର କାଖେଇ
ସକାଳ କୁ ଫୁଲ ପାଲଟିବ
ଘର ସାମ୍ନା ବାଡ଼ି ଓ ବଗିଚା
ଦେଖା ଯିବ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପରି
ପ୍ରଭାତର ମୁହଁ ସବୁ
ସଫା ଆଉ ଫର୍ଚ୍ଚା ।

କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଚାଲି ଗଲା ପରେ
ପୃଥିବୀର ପ୍ରତିଟି ଗର୍ତ୍ତ
କି ପର୍ବତ ଶିଖର
ହାରଜିତ ଖେଳରେ
ବା ସମୟର ଅପେକ୍ଷାରେ
ନୀରବ - ମୁଖର !!

ଦିଗର ସାମର୍ଥ୍ୟ ନାଇଁ ଫାଟିବ
ହୃଦୟର ସାମର୍ଥ୍ୟ ନାଇଁ ଫୁଟିବ
ଆକାଶର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନାଇଁ ଲୋଟିବ
ଆଗୋ ମଣିଷର ଈଶ୍ୱର !
ତମେ ଆଉ ମୁଁ -
ମୋ ବଂଶର ଦାୟାଦ ମାନେ
ସତେ କ'ଣ ନାଚାର???

ଉମା ବିହାର, ପଟିଆ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ - ୯୪୩୭୬ ୯୨୫୯୫

ବଞ୍ଚିବି କିପରି ଜୀବନ

କମଳିନୀ ଦେବୀ

ଆସିଲା ଗ୍ରୀଷମ ଲାଗିଲା ବିଷମ
ବଞ୍ଚିବା ଏ ଧରା ପରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ତପ୍ତ ରଶ୍ମି ପ୍ରଭାବରେ
ସାରା ବିଶ୍ୱ ଆଜି ଥରେ ।
ସବୁଜ ବନାନୀ ହେଲା ବୃକ୍ଷ ଶୂନ୍ୟ
ମାନବ ବୁଦ୍ଧିରେ ଆଜି
ନିର୍ବିକାରେ ସିଏ କାଟି ଚାଲେ ତରୁ
ସୃଷ୍ଟିରେ ଦାନବ ସାଜି ।
ନିଜ ହାତେ ସିଏ ଧ୍ୱଂସ ର ଲୀଳା
ରଚୁଅଛି ମହୀ ତଳେ
ଅସାଧ ସାଧନ କରୁଅଛି ଭାବେ
ବିଜ୍ଞାନ ର କଉଶଳେ ।
ଘଞ୍ଚ କାନନ ପଦା କରିଦେଲା
ପୁଣି ରାସ୍ତା କଡ଼ର ବୃକ୍ଷ
ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ନର ସଭିଏଁ ବିକଳ
ସର୍ବେ ଭୋଗୁଛନ୍ତି ଦୁଃଖ ।
ପକ୍କାଘର ସବୁ ତିଆରି କରୁଛି
କେତେ କଳକାରଖାନା
ପ୍ରକୃତି କୁ ଧ୍ୱଂସ କରି ଚାଲିଛି ସେ
ମାନୁନାହିଁ କାହା ମନା ।
ବନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀ ଯେତେ ପଶିଲେ ଗାଆଁ ରେ
ଖେଳାଉଛନ୍ତି ଆତଙ୍କ
କଳକାରଖାନା ର ଦୂଷିତ ଧୂଆଁ ରେ
ଆଜି ସର୍ବେ ରୋଗ ଗ୍ରସ୍ତ ।
କଂକ୍ରିଟ ଚଟାଣ ଛାତ ରୁ ବାହାରେ
ଉଷ୍ଣ ଉତ୍ତପ୍ତ ପବନ
ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ଶୋଷି ଥିଲା ସିଏ
ପରେ କରେ ବିକିରଣ ।
ବୃକ୍ଷର ଅଭାବେ ଛାଇ ଟିକେ ନାହିଁ
ମିଳିବକି ଅମ୍ଳଜାନ ?
ପରିବେଶ ପରିସ୍ଥିତି ବିଷମୟ
କିପରି ବଞ୍ଚିବ ଜୀବନ ?

ସମ୍ପାଦିକା
ସ୍ୱୟଂପ୍ରଭା ଲେଖିକା ସଂସଦ, ବରଗଡ଼
ମୋ - ୮୨୪୯୮୭୧୭୩୨

ଲୁଚକାଳି

ନିହାରିକା ରାୟବରାଳ

ଏଇଠି ଅଛି
ଏଇଠି ନାହିଁ
ଯେମିତି ଖରା ସାଙ୍ଗେ ଛାଇ
ଯେମିତି ଲୁହ ସାଙ୍ଗେ ନଈ
ଯେମିତି ଫୁଲ ସାଙ୍ଗେ ଫଗୁଣ
ସେମିତି ତମ ସାଙ୍ଗେ ଚାଲିଥିବା
ମୋ ବିପନ୍ନ ବୈଶାଖ କି
ଅଭିଶପ୍ତ ଉପବନ ।

ଯୁଆଡେ ଯାଉଚ ଯାଅ
ଫେରିବ ତ ଏଇଠିକୁ
ଏଠି ପବନ ରେ / ପାଣିରେ
ନିଃଶ୍ୱାସରେ / ନିଆଁରେ
ଭରିଛି ପରିଚୟର ପଲ୍ଲବୀ
ତାକୁ ସ୍ୱୀକରିବାକୁ ପଡିବ ତମକୁ ।

ଯେମିତି ଆସୁଚ ଆସ
ଯାହା ଦଉଚ ଦିଅ
କିନ୍ତୁ ଏତିକି ମନେରଖ
ତମ ଦେବା ଓ ମୋ ନେବା ଭିତରେ
ଏତିକି ମାତ୍ର ଫରକ
ଯେତିକି ଆତ୍ମାରୁ ଶରୀର
ବିଷରୁ ବିଶ୍ୱାସ ତ
ପାପରୁ ପ୍ରୟଶ୍ଚିତ ।

ଅନୁରାଗ
ବି/୧୦, ପ୍ରତିଭା ଏନ୍‌କ୍ଲେଭ,
ବିଜେବି ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ - ୯୪୩୭୧୨୩୨୪୮

ତୁମେ ଲାବଣ୍ୟବତୀର ନାୟକ

ଶରତ କୁମାରୀ ମିଶ୍ର

ତୁମେ ଲାବଣ୍ୟବତୀର ନାୟକ
ମୁଁ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁର ନାୟିକା
ତୁମେ ମେଘଦୂତର ଗାୟକ
ମୁଁ ରସକଲ୍ଲୋଳର ଗାୟିକା।

ତୁମେ ନିରୁତା ପ୍ରେମର ତାଜମହଲ
ମୁଁ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରିକାସ୍ନାତ ରଜନୀ
ତୁମେ ଯମୁନାର ନୀଳ ସଲୀଳ
ମୁଁ ଗୋ କେଳିକଦମ୍ବର ସଜନୀ।

ତୁମେ ପ୍ରୀତିର ମହ୍ଲାର ସୁରଟିଏ
ମୁଁ ଯେ ପ୍ରୀତିଗୀତିମୟୀ ରାଧିକା
ତୁମେ ବଂଶୀର ମଧୁର ମୂର୍ଚ୍ଛନା
ମୁଁ ଯେ ମଧୁମତୀ ଗୋପ ବାଳିକା।

ତୁମେ ସହସ୍ର ତାରାର ଆଲୋକ
ମୁଁ ଗୋ ବାସ୍ନାୟିତ ପୁଷ୍ପ ମଲ୍ଲୀକା
ତୁମେ ପ୍ରେମର ସୁନୀଳ ସାଗର
ମୁଁ ନିଛକ ପ୍ରୀତିର ସ୍ମୃତିରେଖା।

ତୁମେ ମନ ଉପବନେ ସୁରଭି
କେତେ ଦେଇଛ ଯେ ଭରି ଅଚିରେ
ମୋର ମାନସପଟରେ ସେ ସବୁ
ଆଙ୍କି ହୋଇ ରହିଅଛି ସଧୀରେ।

ଆଇ. ଆର୍. ସି. ଭିଲେଜ୍,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ନୀଳ ନୟନା

ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରତିମା ମିଶ୍ର

ନୀଳ ନୟନା ତୁ ମୋ ଆଖିରେ ରହିଲୁ
ହୃଦ ପୋଖରୀରେ ସ୍ନାନ
ଚେତନାରେ ଯେବେ ନୀଡ ବାନ୍ଧି ଦେଲୁ
ତନୁରେ ଜାଗେ କମ୍ପନ।

ଚନ୍ଦ୍ରମା ସାଥିରେ ଢେଉର ପୀରତି
ରହିଛି ଯୁଗ ଯୁଗରୁ
ପ୍ରେମ ଜୁଡୁବୁଡୁ କୁଆର ଭଙ୍ଗାରେ
ମୁହୂର୍ତ୍ତର ମହାମେରୁ।

ନୀଳ ନୟନା ତୋ ଉଡନ୍ତା ଛାଇକୁ
ଛୁଇଁବାକୁ ମୋର କ୍ଷମତା ନାହିଁ
ତୋତେ ନେଇ ଦିବା ସପନ ଦେଖୁଛି
କାଟିବି ଜୀବନ ତୋ ସାଥେ ସହୀ।

ଦୂର ପରବତ ଆକାଶ କୁସୁମ
ସତେ ତୋତେ ମୁଁ କି ପାଇବି ଆଉ
ଯିଏ ବି ମିଳିବ ତା ଆଖିରେ ତୋତେ
ଦେଖି ଏ ଛାର ଜୀବନ ଯାଉ।

ସୃଷ୍ଟି ନିଳୟ, ଡୁମୁଡୁମା, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଜରାଶ୍ରମ

ସରୋଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ମହାନ୍ତି

ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ଏଇ ବୟସ ଚାପରେ
ବୃଦ୍ଧ ପିତା ମାତା ଖୋଜନ୍ତି ଲାଠି
କାଲି ହାତଧରି ଚାଲି ଶିଖୁଥିଲା
ଆଜି ମୋ ହାତ ଧରିବ ଆସି
କିଏ କହେ ଧନ କାଲି ମୋ ଆସିବ
ଆଜି ସରିଗଲେ ନାତି ପରୀକ୍ଷା
କାଶି କାଶି କିଏ ବେଦମ୍ ହେଲାଣି
ବୋହୂ ନେଇଯିବ ଡାକ୍ତର ଖାନା
ମନ ଖୋଲି କଥା କହି ପାରନ୍ତିନି
ଆପଣାର ଆଉ କିଏବା ଅଛି
ଶିଥିଳ ଦେହ ଓ ଅବଶ ପାଦକୁ
ଘୋଷାରି ନେବାକୁ ଆୟୁଷ ବାକି
ଅତୀତ ସ୍ମୃତିକୁ ନିତି ଭାଳିଭାଳି
ସପନ ଦେଖନ୍ତି ରାତିରେ କେତେ
ସକାଳରୁ ରାତି ରାତିରୁ ସକାଳ
କାହା ପାଦ ଶବ୍ଦ ଅପେକ୍ଷାରେ ଅଟେ
ସାଥିହରା ଏଇ ଏକାନ୍ତ ଜୀବନେ
ହାତ ଖସିଯିବା ଭୟରେ ଆଜି
ଜରାଶ୍ରମକୁ ଆଦରି ନିଅନ୍ତି
ନିରବତାକୁ ସେ କରନ୍ତି ସାଥି
କେବେ ଯାଇ ଥରେ ଦେଖିଆସ ସେଇ
ଅଖୋଜା ଅଲୋଡା ପିତାମାତାଙ୍କୁ
ମିଠା କଥା ପଦେ , ଆଉଁସି ଟିକିଏ
ପୋଛିଦେଖ ତାଙ୍କ ଆଖି ଲୁହ କୁ
ଧନ ଓ ମାନର ଅହଂକାର ତେଜି
ଥରେ ଛୁଅଁ ଯାଇ ତାଙ୍କରି ମନ
ମଣିଷ ପଣିଆ ଉତୁରି ଉଠିବ
ଆତ୍ମଶାନ୍ତି ରେ କଟିବ ଦିନ।

ନନ୍ଦନବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ତୁମେ ଏକା ସତ୍ୟ

ମଧୁସ୍ମିତା ମହାପାତ୍ର

ହସ ବି ତୁମର, ଅଶ୍ରୁ ବି ତୁମର,
କାୟା, ମନ, ବାକ୍ୟ ସବୁ ତ ତୁମର
ଜାଣି ବି ଏ ସତ୍ୟ, ହେ ଚିରସୁନ୍ଦର,
କାହିଁକି ଏ ମନ ମାୟା ଜାଲେ ବାନ୍ଧି
ଜାବୁଡ଼ି ଧରେ ଏହି ମିଥ୍ୟା ସଂସାର?

ଅଯାଚିତ ଦାନେ ଭରିଛ ଜୀବନ,
କୃପାର କଳଶେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଛ ମନ
ପୂର୍ଣ୍ଣକୁମ୍ଭ ପରି ଲାଗେ ଏ ଅସ୍ତିତ୍ୱ,
ତଥାପି କେଉଁଠି ରହିଯାଏ ଏକ ଶୂନ୍ୟତ୍ୱ
ତୁମ ବିନା ପ୍ରଭୁ, ସବୁ କିଛି ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ।

ପ୍ରତି ନିଶ୍ୱାସେ, ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତେ,
ତୁମେ ଶିଖାଇଛ ଏକ ଚିରନ୍ତନ ସତ୍ୟ
ଏ ସଂସାର ମିଥ୍ୟା, ତୁମେ ଏକା ସତ୍ୟ।

ତଥାପି ଏ ଚଞ୍ଚଳ ମନ,
ଯାତନା ଓ ପ୍ରତାରଣାର ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟାରେ
ବାରମ୍ବାର ହୁଏ ବିଚଳିତ,
ତୁମ ପାଦପଦ୍ମେ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ ଏକାଗ୍ରଚିତ୍ତ।
ତୁମ ଦିବ୍ୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ସୁଧାସାଗରେ
ହଜିଯାଏ ମୋର ସମସ୍ତ ସତ୍ତା,
ଭୁଲିଯାଏ ଜୀବନର ଦୁଃଖ, ବେଦନା ଓ ବ୍ୟଥା
ହେ କରୁଣାମୟ, ଏତିକି କୃପା କର
ମୋ ଚିତ୍ତର ଚଞ୍ଚଳ ତରଙ୍ଗକୁ ଶାନ୍ତ କରି,
ତୁମ ଶ୍ରୀଚରଣ କମଳେ
ସଦା ପାଇଁ କରିଦିଅ ଏକାଗ୍ରଚିତ୍ତ।

ତୁମେ ହିଁ ଆରମ୍ଭ, ତୁମେ ହିଁ ଅନ୍ତ,
ତୁମେ ହିଁ ମୋ ଜୀବନର ପରମ ସତ୍ୟ।

ନୀଳାଦ୍ରୀ ବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମାୟାବିନୀ

ସୁବ୍ରତା ମିଶ୍ର

ଚାଲିଗଲା
ପ୍ରିୟ ମୋର
ଅମାବାସ୍ୟାର
ଘନ ଅନ୍ଧାକାରେ -
ଦୁର୍ଗମ ସେ
ଅଙ୍କା ବଙ୍କା
ରାସ୍ତାଟି ଦେଇ...।

ଜହ୍ନକୁ ମାଗିଲି
ଉଧାର
ଚେନାଏ ଚାନ୍ଦିନୀ
ପ୍ରିୟକୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ
ଫିକ୍ କରି ହସିଦେଇ
ହଜିଗଲା କାହିଁ
ବାଦଲ ଉହାଡେ
ସତେ ଯେମିତି ସେ
କିଛି ଶୁଣି ନାହିଁ!

ବଡ ମାୟାବିନୀ ସେ
ଭାରି ଫୁଲେଇ।

ଜୟଦୁର୍ଗା ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ- ୮୨୪୯୮୩୨୦୯୩

ଥରେ ଲେଖିଥିଲି

ଶ୍ୱାତି ମହାନ୍ତି

ଥରେ ଲେଖିଥିଲି
ଆଉ କିଛି କୁହନା
ବୁଝିବା ଯେବେ
ମୂଲ୍ୟହୀନ ହୁଏ
ସେଠି କଥାରେ
କେବେ ଏ ମନ
ମାନେନା।
ଆଉ ସେ ବୟସ କାହିଁ
ଆଉ ସେ ସମୟ କାହିଁ
ଯେତେବେଳେ ରାଗକୁ
ବୁଝାଯାଏ ମିଠାରେ
ଯେତେବେଳେ ଏ ଆଖି
ଭୁଲକୁ କ୍ଷମାକରେ
ଭଲ ପାଇବାରେ।
ଏଠି ଏବେ ଅପେକ୍ଷା
ମୃତ୍ୟୁର ଆସିବାକୁ
ଶୁଣନ୍ତେ କି ଡାକ
ମୋ ଠାକୁରେ।

ଜେଡ୍ ୱାନ୍ ଇଷ୍ଟେଟ୍,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ସ୍ୱପ୍ନ

ଦମୟନ୍ତୀ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ

ସ୍ୱପ୍ନ...
ରାତ୍ରି ରେ ଅବା ଦିବସରେ
ସୁପ୍ତରେ ଅବା ଜାଗ୍ରତ ରେ
ଲୁଚିଛପି ଅବା ଡେଙ୍ଗୁରା ପିଟି
କବଳିତ କରେ ମନ,ହୃଦୟ
ଆଉ ଶରୀରକୁ...
ଅନେକ ଆଶାର ସଂଚାର କରେ
ଠିକ୍ ମୃଗତୃଷ୍ଣା ପରି
ମରୁଭୂମିର ତହ ତହ ତତଲା
ବାଲି ଉପରେ,
ଆଉ କେତେବେଳେ
ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପହିଲି କିରଣର ବାମ୍ପ ଭିତରୁ
ଧୂ ଧୁ ଖରା ବେଳ ମିଳିଯାଏ।
ସ୍ୱପ୍ନ...
ବାସ୍ତବ କି ଅବାସ୍ତବ
ଜାଣି ହୁଏନା,ବୁଝି ହୁଏନା
ସେ ତ ଏକ ମରୀଚିକା
ମନର ମରୁଭୂମିରେ
ବସା ବାନ୍ଧି ଥାଏ
ନା ତାର ରୂପ ଥାଏ ନା ବାମ୍ପ
ଥାଏ ଖାଲି ମେଞ୍ଚେ ଧୂଆଁର ଆବରଣ।

ଅଧ୍ୟାପିକା, ଅନୁଗୋଳ

ଅନନ୍ତ ପଥର ଯାତ୍ରୀ

ଗୀତା ପଟ୍ଟନାୟକ

ମୁଁ ଯେ ଅନନ୍ତ ପଥର ଯାତ୍ରୀ
କେହି ରୋକ ନାହିଁ ମୋର ଗତି,
ବିଭୁ କୃପା ବାରି ପରଶ ପାଇଲେ
ଲଭିବ ଏ ପ୍ରାଣ ଶାନ୍ତି ।

ଚଉଦିଗେ ହଳାହଳ ବିଷ
କାହିଁ ମିଳିବ ଅବା ପିୟୁଷ,
ବିଶ୍ୱ ନିୟନ୍ତାଙ୍କ ଶରଣ ପଶିଲେ
ମନେ ନ ଆସଇ ଭ୍ରାନ୍ତି ।

କାହିଁ ମିଳିବ ବା ଆଉ ସୁଖ
ସର୍ବେ ବିଭୁଙ୍କ ପ୍ରତି ବିମୁଖ,
ମୋହ ମାୟା ବଳେ କବଳିତ ହେଲେ
କାହୁଁ ବା ମିଳିବ ମୁକ୍ତି ।

ଜନମ ମରଣ ଅଟଇ ସତ୍ୟ
ଧନ ଦଉଲତ ଆଦି ଅନିତ୍ୟ,
ଭୋଗ ବିଳାସରେ ମଜ୍ଜି ରହୁଥିଲେ
ମିଳନ୍ତି ନାହିଁ ଶ୍ରୀପତି ।

ଥୋକେ ପାରନ୍ତି ନି ଏହା ଜାଣି
ଧରା ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଭୋଗ ଖଣି,
ସମୟ ଆସିଲେ ଶିରେ କର ଦେଇ
ରୋଦନ କରନ୍ତି ପ୍ରାଣୀ ।

ମୋତେ କୃପା କର କୃପାମୟ
ମାୟା ମୋହ ଠୁ ଦୂରେଇ ଦିଅ,
ଅବିରତ ତୁମ ଚିନ୍ତନରେ ରହି
ଦିନ ଯାଉ ମୋର ବିତି ।

ଆଦର୍ଶ ବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ– ୭୯୭୮୯୦୨୩୭୩

ସେ କାଳ ସେ କଥା ଗଲାଣି

ଜୟନ୍ତୀ ନାୟକ

ସେକାଳ ସେ କଥା ଗଲାଣି,
ବୁଢ଼ୀମା ହାତର ସକାଳ ପାଇଟି।
ବଢ଼ି ଭୋରୁ ଦାଣ୍ଡ ଖରକା,
ପବିତ୍ର ପାଣି ଛିଞ୍ଚା ଗଲାଣି।

କଂସା ଲୋଟାର ଶୀତଳ ପାଣି,
ଦାନ୍ତକାଠିର ସକାଳ ଗଲାଣି।
ମଗା କୁଟା ପୁଞ୍ଜିରେ ନିଆଁ,
ଗାଈ ଦୁହାଁର ବେଳ ଗଲାଣି।

ମାଟିହାଣ୍ଡିରେ କ୍ଷୀର ଆଉଟା,
ମାଟି ପଲହମ ଚକୁଳି ଗଲାଣି।
ଧାନ ଉଁସାର ସେ ଦିନ ସରିଲା,
ବୁଢ଼ୀମା ବୃଦ୍ଧାଶ୍ରମ ପହଞ୍ଚିଲାଣି।

ରଜ ସଜବାଜ, ଟିପି ଚନ୍ଦନ,
ପଟାଦୋଳି, କବାଡ଼ି ଖେଳ।
ପିଠାମିଠା ଓ ପାନର ବାସ,
କନିଆ ଡାକରା ସବୁ ଗଲାଣି।

ଜନ୍ମଦିନର ଖିରି ପିଠା,
ହଳଦୀ ଲଗାଇ ଚନ୍ଦନ ଟିକା।
ପାଦ ଛୁଇଁ ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗ ପ୍ରଣାମ,
ସେଦିନର ରୀତି ଗଲାଣି।

ମାଟି ହାଣ୍ଡିର ରନ୍ଧା ବଢ଼ା,
ମାଟି ମାଠିଆର ଥଣ୍ଡା ପାଣି।
କଂସା ବାସନରେ ଖିଆ ଗଲାଣି,
ଢିଙ୍କି କୁଟା ଚାଉଳର ପିଠାପଣା,
ଆଜି ସବୁ ସାତ ସପନ ହେଲାଣି।

ତ୍ରିଶୁଳିଆ, କଟକ
ମୋ– ୯୮୬୮୫ ୮୦୩୨୫

ମନ ଖୋଜେ ମିତଟିଏ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଲତା ମହାପାତ୍ର

ସମୟଟା ଯେବେ ପରୀକ୍ଷା ନିଏ
ନିଜ ସହ କଥାହେବା ପାଇଁ
ମନ ଖୋଜେ ମନଲାଖି ମିତଟିଏ !
ଅସମୟରେ ସାଥୀ ହେବାପାଇଁ
ଏଇ ଦୁନିଆରେ ନିସ୍ୱାର୍ଥପଣରେ
କାହାକୁ ବା ବେଳ କାହିଁ !

ଦୁଃଖ କହୁକହୁ କାହାର ସୁଖର ସୁଆଦରୁ
କାଳେ ମାଗିନେବି କିଛି ଭାଗ,
ବେଳନାହିଁ କହି ମୁହଁକୁ ମୋଡନ୍ତି
ଶୁଣିବା ଆଗରୁ ଆଗ।
ସମଦୁଃଖୀ କହି ପାଖକୁ ଆସନ୍ତି କେହିକେହି
ବଖାଣନ୍ତି ଆପଣାର କଥା,
ନିରୀହପଣର ସୁଯୋଗକୁ ନେଇ
କିଛି ବାହାନା ଦେଖାଇ
ଆହା ପଦେ କହିବା ବଦଳେ
କଥାରେ କଥାରେ ଗୁମର ଖୋଲନ୍ତି
ନିଜର ଚତୁରତା ବଳରେ।

ବନ ପୋଡିଗଲେ ସଭିଏଁ ଜାଣନ୍ତି
ମନ ଲୁଚିଲୁଚି ଜଳେ,
ଅକୁହା ବେଦନା ଛପିଛପି ରହି
କୋହ ହୁଏ ମନତଳେ।
ଧୋଇବାକୁ ହେବ ମନତଳ କୋହ
ଆପଣା ଦରଦ ନୀରେ,
ସହିବାକୁ ହେବ ଝାଞ୍ଜି,
ଗୁଳୁଗୁଳି ନିରବେ ଦହନ ଧାରେ ।
ଚାଲିବାକୁ ହେବ ମୋତେ ନୂଆ ଏକ ପଥେ,
ଆପଣାର ସୁଖେ- ଦୁଃଖେ ସମୟର ସାଥେ।

ନୀଳାଦ୍ରିବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ– ୯୦୪୦୬ ୮୮୦୧୨

ତୁମ ପାଇଁ ପ୍ରଭୁ

ଶ୍ରୀମତୀ ଗୋପା ଦାସ

କଳାରଙ୍ଗଟିକେ ଦିଅ ଗୋ ସାଆନ୍ତେ
ଦେହରେ ମୁଁ ମାଖି ହେବି,
ତୁମକଳାରଙ୍ଗେ ରଙ୍ଗେଇ ମୁଁ ପରା
ଚନ୍ଦନଚନ୍ଦନ ବାସୁଥିବି ।

ତୁମନିର୍ମାଲ୍ୟ ତୁଳସୀ ଟିକିଏ
ମୋ ତୁଣ୍ଡରେ ଟିକେ ଲାଗିଯାଉ,
ସାତଜନ୍ମ କଣ ଶତଜନ୍ମ ପାଇଁ
ଏ ପାପୀ ଜନ୍ମରୁ ଉଦ୍ଧାର ହେଉ ।

ମୃଦୁମନ୍ଦ ହସ ଅଧରେ ତୁମର
ରତ୍ନସିଂହାସନେ କରିଛ ବିଜେ,
ତୁଳସୀଦୟାଣା ଗଜରାରେ ତୁମେ
ଚନ୍ଦନଲେପ ଟି ତୁମକୁ ସାଜେ ।

ପୁଷ୍ପଅଳଙ୍କାରେ ତୁମେ ସୁନ୍ଦରସୁଶୋଭିତ
ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ନେତ୍ର ଦୁରକୁ ଦିଶେ,
ଗରୁଡ଼ପଛରେ ଭକ୍ତଟି ବ୍ୟାକୁଳ
ଲୁହକୋହ ନେତ୍ରେ ତୁମକୁ ରସେ ।

ଫଗୁଦଶମୀରେ ନାଲିଅବିର ତୁମର
ଛିଟାଟିକେ ମଥାରେ ମୋ ଭରିଯାଉ,
ଶେଷଯାତ୍ରାବେଳେ ସାଥେ ମଥାସିନ୍ଦୁର ମୋ
ଅହିସୁଲକ୍ଷଣୀ ଦାଉଦାଉ ଜଳୁଥାଉ ।

ପ୍ରତିଏକାଦଶୀ ତୁମପାଖେ ବସି
ବିଷ୍ଣୁସହସ୍ର ନାମ ଗହଳିଭିତରେ ପଢୁଥାଏ,
ବ୍ୟାକୁଳିତମନ ଦର୍ପଣରେ ମୁଁ ଯେ
ଏକାଦଶୀଦୀପ ଚୂଡ଼ାକୁ ପ୍ରଣାମ କରେ ।

ଆଲୋକିତଚୂଡ଼ା ଭାଗ୍ୟବଳେ ଭକ୍ତ
ଦର୍ଶନ ଲାଭ ଟି ନିଶ୍ଚିତ ପାଏ,
ଶ୍ରୀଗୀତଗୋବିନ୍ଦ ତୁଣ୍ଡେ ବୋଲୁଥାଏ
ସମର୍ପିତ ଅଶେ କାଳିଆ ତୁମ କରୁଣାପାଏ ।

କଟକ

ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଉପଭୋଗ ?

ଡା. ନୀଳମାଧବ କର

ମରିଯାଉଥିବା ବିବେକ ଆଗରେ
ଠୁଳ ମେଞ୍ଚେ ଦେଖଣାହାରୀଏ
ଅପୁଂସକ, ଭୀରୁ, ଅଶାନ୍ତ ଜୀବସବୁ
ମିଛ ମିଛ ଅସ୍ୱସ୍ତିରେ ଛଟପଟ କିନ୍ତୁ
ପ୍ରତିବାଦ ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ ତ ଦୂରରେ
ସ୍ୱର ବି ତୋଳେନା କେହି
ଏମିତିକି ଦେଖେଇବା ପାଇଁ ।

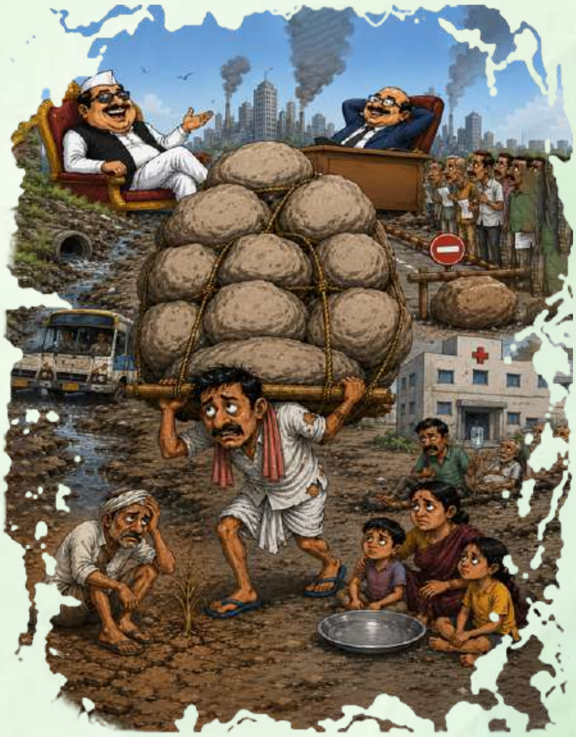

ସମୁଦ୍ରରେ ଛିଡ଼ା ହେଇ
ନିଜକୁ ଲହଡ଼ି ଛୁଇଁବନି ବୋଲି
କେମିତି ଗୋଟେ ଅଜବ ବିଶ୍ୱାସ
ଅନ୍ୟର ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ
ମାଡ଼ିବନି ନିଜର ଦୁଆର ବୋଲି
ଏକ ଆଶ୍ୱସ୍ତିର କୁହୁଡ଼ିରେ
ଭାସୁଥାଏ ଜନମନ ।

କି ବିଚିତ୍ର ମାନସ
ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ଅନ୍ୟ ଜୀବନର ପୀଡ଼ା
ତିଳତିଳ ମରୁଥିବା, ଦହୁଥିବା ଦେହ ଆଉ ମନ
ସରି ଆସୁଥିବା ନିଶ୍ୱାସସବୁକୁ,
ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେସବୁ ଛୁଇଁନି ନିଜକୁ,
ଭୁଲିଯାଇ ସମ୍ବେଦନା, କରୁଣାର ଧାର
ଦେବୋପମ ମଣିଷପଣିଆ ।

ଓଲଭରହମ୍ପଟନ୍, ୟୁକେ

ଖରା

ନୀଳମଣି ଚାନ୍ଦ

ଲାଗେ ସେ ଅତି ଶାନ୍ତ ,ସକାଳରେ
ଆସେ ନେଇ ଜୀବନିକା 'ଘ' କୁ ସାଙ୍ଗରେ,
ଖୁବ୍ ନମ୍ର ଗୋଧୂଳିରେ
ଦିବସକୁ ବିଦାୟ ଦିଏ
ଦେଇ ଅଞ୍ଜଳିରେ,
ଖୁବ୍ ଆମୋଦଦାୟକ ଶୀତରେ
ଯାହାକୁ ଖୋଜୁଥାଏ
'ଖରାମା ଖରେଇ ଦେ 'ର ଗୀତରେ,
ନିଦାଘରେ ସେ ଖୁବ୍ ଚିଡ଼ିଚିଡ଼ା
ଭାଷା କରେ ଟାଣ
ଦିଏ ଦୁଃଖ,ଦିଏ ପୀଡ଼ା,
ତା ପ୍ରତି ନ ଥାଏ
ସାମାନ୍ୟ ବି ଆକର୍ଷଣ,
ତା ପାଇଁ ଜଳ ହୁଏ ଶୂନ୍ୟବାସୀ
ହନ୍ତସନ୍ତ ଧରାବାସୀ
ପୂର୍ଣ୍ଣ କରେ ପ୍ରାବୃଟର ଇଚ୍ଛା
ସିଏ ଖରା ଯା' ଭୂମିକା
ଭୁଲ୍ ହେବ ନ କହିଲେ
ତାକୁ ଥରେ ସଚ୍ଚା ।

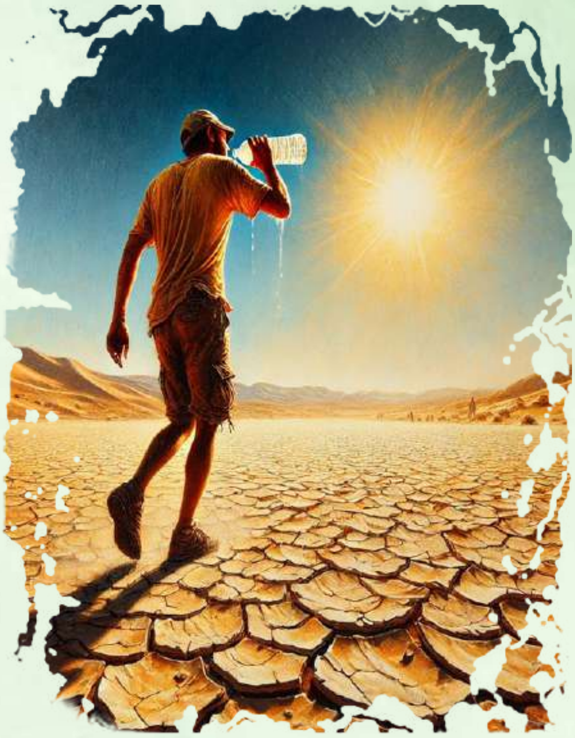

ମନ୍ଦ ମାନୋର୍, ଗୋଠପାଟଣା
ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ : ୯୫୮୩୨୦୨୩୫୭

ତୁମେ

ବୀରେଶ୍ୱର ମହାନ୍ତି

ତୁମ ଅଗଣାରେ ଚାନ୍ଦ ଚମକିଲେ
ଆମ ଅଗଣାକୁ ତୋରା ଦିଶେ
ତୁମ ବଗିଚାରେ ଫୁଲଟେ ଫୁଟିଲେ
ଆମ ଘରପୁର ସାରା ବାସେ ।

ତୁମ ଆକାଶରେ ସୁରୁଜ ଉଇଁଲେ
ସାରା ଦୁନିଆଟା ଏଠି ହସେ
ତୁମରି ପଣତ ମଳୟେ ଝୁମିଲେ
ଏଠି ଚଇତାଳି ମନ ତୋଷେ ।

ତୁମ ଗାଁରେ ଶ୍ରାବଣ ଛୁଟିଲେ
ଆମ ଗାଁରେ ଜୁଆର ଉଠେ
ତୁମ ସରସୀରେ କମଳ ଖେଳିଲେ
ଏଠି ମନଟା ଚହଲି ଉଠେ ।

ତୁମ ଦେବାଳୟ ଶଙ୍ଖର ଶବଦେ
ଏଠି ଧୂପ ଝୁଣାର ସୁଗନ୍ଧ ହୁଏ
ତୁମ ଉପବନେ କୋକିଳର ତାନେ
ଏଠି ମଧୁ ମଳୟ ସଞ୍ଚରି ଯାଏ ।

ତୁମେ ସକାଳର ପ୍ରଥମ କିରଣ
ତୁମେ ଗୋଧୂଳିର ମଧୁ ଶିହରଣ
ତୁମେ ପୂର୍ବାଶାର କମନୀୟ ଶୋଭା
ତୁମେ ପଶ୍ଚିମାର ଅସ୍ତରାଗ ଆଭା ।

ତୁମେ ବସନ୍ତର ମଧୁର ମଳୟ
ତୁମେ ଶରତର ଶିଶିର ଆଳୟ
ତୁମେ ଶ୍ରାବଣର ମଧୁମୟ ଛନ୍ଦ
ତୁମେ ଚମ୍ପକର ସୁବାସିତ ଗନ୍ଧ ।

ସି – ୧୦୫, ଶୁଭମ୍ ରୟାଲ,
ଘାଟିକିଆ, ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ.- ୯୯୩୮୬୧୫୬୭୧

ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମଣିଷ

ଅଜୟ କୁମାର ସେଠୀ

ଭାଗ୍ୟ ଯେବେ ତୁମ ଭଗାରୀ ହୋଇବ
କାହାକୁ ବା ଦୋଷ ଦେବ
ଆପଣା ମଣିଷ ପର ହୋଇଗଲେ
କିଏ ବା ନିଜର ହେବ।

ସମ୍ପର୍କ ଭିତରେ ସନ୍ଦେହ ରହିଲେ
ସବୁ ଲାଗେ ଫିକା ଫିକା
ଜୀବନଟା ସାଜେ କଣ୍ଟାର ଗାଲିଚା
ନିତି ଖାଏ ଏଠି ଧୋକା ।

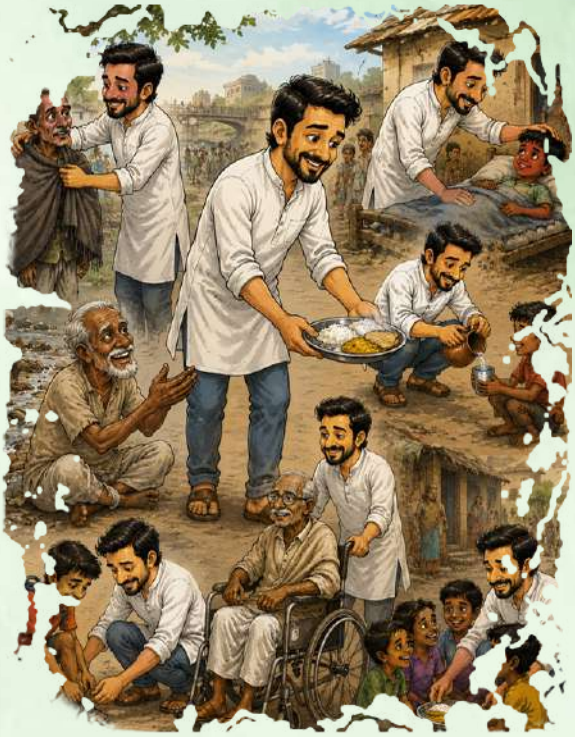

ଆଖିର ଜନମ ବିଶ୍ୱକୁ ଦେଖିବା
ବିଶ୍ୱପରା ମଧୁମୟ
ଭଗବାନଙ୍କର ସୁନ୍ଦର ସୃଷ୍ଟିକୁ
ମଣିଷ କରିଛି ଜୟ ।

କଲା କର୍ମ ଫଳ ଏଜନ୍ମରେ ମିଳେ
ସଭିଏଁ ଆମେ ଜାଣିଛେ
ତଥାପି କାହିଁକି ବିଜ୍ଞ ମଣିଷ ଟା
ନିଜର ଶତ୍ରୁ ସାଜୁଛି ।

ମନେରଖ ଧନ ଏ ମିଛ ଜୀବନ
ଆଜି ଅଛି କାଲି ନାହିଁ
ଯିଏ ପରପାଇଁ ନିଜକୁ ସମର୍ପେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମଣିଷତ ସେହି ।

ଅଙ୍ଗିରା, ଓହ୍ଲାଣ, ପୁରୀ
ମୋ :୯୯୩୭୧ ୯୮୮୭୮

ତମେ

ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିଶି

ତମେ
ଫେରି ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ
ମୁଁ ନଥିଲି ସେଠାରେ
ଯେଉଁଠାରେ ତମେ ମୋତେ
ଏକା କରି ଛାଡି ଚାଲି ଯାଇଥିଲ ।
ଏହା ଭିତରେ କେତେ ପତ୍ରଝଡା
ବର୍ଷା ବୈଶାଖ, ବସନ୍ତ ବିତିଗଲା
ଆଉ ସମୟ ପାଇଲୁନି
କେହି କାହା କଥା ଭାବିବା ପାଇଁ
ସମୟ ପାଇଲେ ନିରୋଳାରେ
ବେଳେ ବେଳେ ତମେ ମନେପଡ଼
ଅତୀତର ସ୍ମୃତି ସବୁ
ସଜାଗ ହୋଇ ଉଠେ
କଦମ୍ବ ଗଛ ତଳେ
ବଂଶୀ ବାଜିଲା ପରି ।

ରେଳବାଇ କଲିନୀ, ଜୟପୁର,
କୋରାପୁଟ
ମୋ : ୭୫୮୭୪୪୫୮୦୩

ପଛକୁ ବୁଡ଼ିବ ଭେଳା

ଯଜ୍ଞଦତ୍ତ ସାମନ୍ତରାୟ

କି କାଳ ହୋଇଲା କି ବେଳ ଆସିଲା
ମଣିଷ ହୋଇଲା ବାଇ,
ଗଛ କାଟି କୁଟି ବଣ ପଦା କରି
କୋଠାବାଡି କରେ ଯାଇ ।
ବଡ ସାନ ଜମା ମାନିଲେନି କିଛି
ସଭିଙ୍କ ହାତରେ ଧନ,
ଧନ ମତ୍ତ ଯୋଗୁଁ ମନ୍ଦ କାମେ ମନ
ଦେଲେ ଯେତେ ସବୁ ଜନ ।
ପଇସା ପଇସା ହୋଇଲା ମଣିଷ
ଚାଉଳେ ମିଶାଇ ଗୋଡି,
ଖାଦ୍ୟଦରବଟି ନକଲି କରିଲା
ଖାଉଟି ହୋଇଲା ମୋଡି ।
ଭଲ କାମ ପାଇଁ ପରଶଂସା ଅଛି
ମନ୍ଦ କାମେ ପରା ନିନ୍ଦା,
ଯାହାର ଯେମିତି କାମ ପାଇଁ ଭାଇ
ଫଳଟି ହୋଇଛି ଛନ୍ଦା ।
କେହି ରହି ନାହିଁ ରହିବେ ନାହିଁଟି
ଏହି ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ଭୂଇଁ ତଳେ,
ଆପଣାର କାମ ସରିଗଲେ ସବୁ
ବାହୁଡିବେ କାଳ ବଳେ ।
ଏଥକୁ ବିଚାରି କରିବଟି ଭଲ
ତିଳେ ନ କରି ହେଳା,
ବେଳ ଥାଉ ଥାଉ ସଜାଗ ନ ହେଲେ
ପଛକୁ ବୁଡିବ ଭେଳା ।

ସମ୍ପାଦକ, ଗୁଞ୍ଜନ
କବିସୂର୍ଯ୍ୟ ନଗର, ଗଞ୍ଜାମ
ମୋ - ୯୩୩୭୪୪୪୯୨୪

ପ୍ରତାରଣା

ଅପରାଜିତା ତ୍ରିପାଠୀ

ତୁମେ କୁହ
ଠକିବାକୁ ଚାହିଁଥିଲେ କି
ଆମେ ପରସ୍ପରକୁ
ନ କହି ବି ବେଶ ଜଣାଥିଲା
ନିଜେ ହିଁ ତ ଠକିଯିବା
ଅନ୍ୟକୁ ଠକିବାର ବୃଥା ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ !
ଆମେ କେବେ କରିନଥିଲେ ଅଙ୍ଗୀକାର
ଅନ୍ତଯାଏ ସାଥିହୋଇ ଚାଲିବାର
ଅବା ଦେଖିଥିବା ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସତ କରିବାର
ଖାଲି ଯାହା ଚାଲୁଥିଲେ ବାଟ
ଏକା ସାଙ୍ଗେ ପାଦ ଥାପି
ଏକା ରଙ୍ଗର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲେ
ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏକେ ଆରେକ ର
ତେବେ ! କାହିଁକି ଏ ଦୋଷାରୋପ, ପ୍ରତ୍ୟାରୋପ
ପ୍ରତାରିତ ହେବାର ଏ ଅବସୋସ ?
ମନେପଡ଼େ
ଆମ ତମାମ୍ ଯୁଗଳବନ୍ଦୀ ଯେବେ
ତୋଳୁଥିଲା ଅପୂର୍ବ ଝଙ୍କାର
ଦୂର ଦିଗ୍‌ବଳୟ ରଚିଥିଲା ଏକ
ଅଲିଖିତ ଦସ୍ତାବିଜ୍ ଆଉ
ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ଲାଲିମାରେ ନେଇଥିଲା
ଆମରି ସ୍ୱାକ୍ଷର ।
ଯଦି ସେ ମହନୀୟ ମୂହୁର୍ତ୍ତମାନ
ଖିଏଖିଏ ହସହୋଇ ଝୁଲିଯା'ନ୍ତି
ଆମ ଅପରାଜିତ ଓଠର କୋଣରେ
ଆଉ ଠକିଯିବାର ଯୁ' ନାହିଁ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ - ୯୪୩୭୪୪୪୮୩୫

ମାଆଟିଏ

ହରପ୍ରିୟା ପଣ୍ଡା

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
ଗର୍ଭ ବେଦନା କୁ ସହି ଯିଏ
ଜଠର ଭିତରେ ସାଇତି ଗଢ଼େ ସେ
ଯାଦୁକରୀ କାରିଗର ଟିଏ ।।

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
ଜୀବନ୍ୟାସ ଦେଇପାରେ ଯିଏ
ଅମୃତ ଝରାଇ ବକ୍ଷରୁ ତାହାର
ସନ୍ତାନର ତୁଣ୍ଡେ ଭରିଦିଏ ।।

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
ଲାଗେ ତ୍ରିନୟନୀ ଦେବୀ ଟିଏ
ନିଜ ସନ୍ତାନର ଅକୁହା ଭାଷା କୁ
ତୃତୀୟ ନୟନେ ପଢ଼ିଦିଏ ।।

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
କ୍ଷୁଧା ନିବାରଣ ପାଇଁ ଯିଏ
ଖରାଦିନ ଟାରେ ଚୁଲିମୁଣ୍ଡେ ଶିଝି
ପେଟକୁ ଆହାର ଦେଇଥାଏ ।।

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
ଅଣ୍ଟ ନିଅଣ୍ଟ କୁ ସାହା ହୁଏ
ଲୁଚାଇଥିବା ତା ଛୋଟିଆ ସଞ୍ଚୟ
ଅସମୟ ବେଳେ କାମ ଦିଏ ।।

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
ସେବାର ମୂରତି ଲାଗେ ଯିଏ
ବେମାର ପଡ଼ିଲେ ସନ୍ତାନ ତାହାର
ରାତିସାରା ଜଗି ବସିଥାଏ ।।

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
ଲାଗେ ଭାରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯିଏ
ହେଲେ ସେ ଲୁଚାଇ ନିଜର ଦୁଃଖକୁ
ଭଲ ଅଭିନୟ କରିଥାଏ ।।

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
ଲାଗେ ତାକୁ କମ୍ ଭୋକ ହୁଏ
ପିଲାଏ ଖାଇଲେ ପୁରେ ତାର ପେଟ
ଭୋକିଲା ଥାଇ ବି ହସିଦିଏ ।।

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
କି ଉପାଦାନରେ ଗଢ଼ା ସିଏ
ସନ୍ତାନ ଉପରେ ବିପତ୍ତି ପଡ଼ିଲେ
ବାଘୁଣୀ ପାଲଟି ଯାଏ ଯିଏ ।।

ମାଆ ଟିଏ ସିଏ ମାଆ ଟିଏ
ସତେ ଅବା ଭିକାରୁଣୀ ଟିଏ
ସନ୍ତାନର ସୁଖ ମାଗୁଥାଏ ନିତି
ଠାକୁରଙ୍କୁ ମଥା ପାତି ଯିଏ ।।

କଟକ

ନିଦାଘ

ରାଧାରାଣୀ ପଟ୍ଟନାୟକ

ପୃଥିବୀ ମାଁର କଅଁଳ କୋଳରୁ
ବିଦାୟ ନେଲା ବସନ୍ତ
ଏ ଧରା ମଧରେ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବେଶିଲା
ହେଲେ ଲୋକେ ହନ୍ତ ସନ୍ତ
ପ୍ରଚଣ୍ଡ କୋପରେ ଭାସ୍କର କୋପିତ
ମାନବ ହେଲେଣି ବ୍ୟସ୍ତ
ସନ୍ଧ୍ୟା ରାଣୀଙ୍କର ଆଗମନ ପରେ
ପୃଥିବୀ ହୁଅଇ ଶାନ୍ତ ।
ସକଳ ଜୀବ ଯେ ଥିଲେ ବନ୍ଦୀ ରୂପେ
ଭାନୁଙ୍କର କୋପା ନଳେ
ରବିଙ୍କର ଅସ୍ତେ ଶୀତଳତା ପାଇ
କାର୍ଯ୍ୟରତ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ
ଗୋଧୂଳି ଲଗନ ଅତି ମନୋରମ
ଚିତ୍ତକୁ ହରାଇ ନିଏ
ମୁକ୍ତ ଆକାଶ ର ସୁନେଲି ବିନ୍ଦୁଟି
ମନ ମୁଗ୍ଧ କରିଦିଏ ।
ନିଦାଘ ଦାଉରେ ପାଦପର ଡାଳେ
ନ ପାରେ ବିଶ୍ରାମି ଖଗ
ତହଳ ବିକଳେ ଖାଦ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣେ
ବୁଲୁଥାଏ ଚଉଦିଗେ ।
ଶୁଷ୍କ ହୋଇ ଯାଏ ସରିତର ଧାର
ଥାଏ କିଛି କିଛି ଜଳ
କାଚ କେନ୍ଦୁ ପରି ଦିଶୁଥାଏ ତାହା
ପିଉ ଥାନ୍ତି ଜୀବ କୂଳ
ମଲ୍ଲୀ ଫୁଲ ର ବାସଟି ଚହଟେ
ସମୀର ଆଣଇ ବୋହି
ନାନା ରଙ୍ଗ ଫୁଲ ଉଦ୍ୟାନେ ଫୁଟଇ
ଉଦ୍ୟାନଟି ହସୁଥାଇ ।
ଗାଁ କୁଳବଧୂ ସଞ୍ଜବତୀ ଜାଳି
ଶୀତଳ ସମୀରେ ବସେ
ନଦୀ କୁଳଯାଇ ସାଥୀ ସାଙ୍ଗ ମେଳେ
କଳସୀ କାଖେଇ ଆସେ
ନିଦାଘ ର କଷ୍ଟ ଭୁଲି ଯାନ୍ତି ଲୋକେ
ମାତି ଥାନ୍ତି ରାମ ଜନ୍ମେ
ପିଲା ଠାରୁ ବୃଦ୍ଧ ସମସ୍ତ ଜନତା
ମାତି ଥାନ୍ତି ଭଜନ କୀର୍ତ୍ତନେ ।।

ଚନ୍ଦନ ନଗର, ବରଗଡ଼
ମୋ -୮୯୧୭୨୩୭୧୩୭

ତଟିନୀ

ଡକ୍ଟର ମନ୍ଦାକିନୀ ପାଢ଼ୀ

ସୁଧାଝର ଝରଟିଏ ବହୁଛି ଆଗକୁ
କେତେ ବାଧା
ଅଟକିନି କେବେ
ପଥର ଖୋପରୁ ମୁକ୍ତି କାହିଁ ?
ଗଛ ଡ଼ାଳରେ ବାନ୍ଧି ହୁଏନି
ଶୁଭ୍ର ଶୁଭ୍ରାଙ୍ଗୀ ଫୁଲଟିଏ
ବାସ ବିତରି ଥାଏ ଦିନରାତି
ସୀମିତ ବଳୟ ଭିତରେ
ବାନ୍ଧି ହୁଏନି
ଝରିଯାଏ କାଳକାଳକୁ
ଆଦରି ନିଏ ତା'ର ଧର୍ମକୁ ।
ବନ୍ଧ ଧାରେ ଧାରେ
ହଜିଯିବାକୁ ପଛାଏନି
କେତେବେଳେ
ପୋତି ହୋଇଯିବା ଭୟରେ
ଧିର ମନ୍ଥର ହୁଏ
ଆଷାଢ଼ର ଆଗମନରେ ଖୁସି ହୁଏ
ଶ୍ରାବଣରେ ଝରିଯାଏ
ବେଗ ହୁଏ ପ୍ରଖର ।
କାଲି ଆଜି ଆସନ୍ତା କାଲିର
ଅନ୍ୱେଷଣରେ
ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼େନି କେବେ
ନିଜକୁ ମଣେ ସଦା ସେ
ପୂର୍ଣ୍ଣଗର୍ଭା ରତ୍ନ ପ୍ରଭା ।

ପଦ୍ମପୁର, ବରଗଡ଼

ମମତା

ଅସୀମା ରାୟ(ଖୁଣ୍ଟିଆ)

ଖୁସିର, ହସର, ସୁଖର ସମୟ
ଅଘଟଣ ଘଟିଲା,
ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଲହରୀ ଯେବେ
ରଚିଲା ତାଣ୍ଡବ ।

ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସଂଘର୍ଷ
ସଂଘର୍ଷରେ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ଅତୁଟ
ସ୍ନେହର ମମତାର ...
ପ୍ରୟାସରେ ହାରିଗଲା କି ମା ?

ମା'ର ନିର୍ଭୟ ନିବିଡ ଆଲିଙ୍ଗନରେ
ଆଜି ସ୍ତବ୍ଧ ଜଗତ
ଯେଉଁ ଆଲିଙ୍ଗନ କେବେ
ହେବନାହିଁ ବିଚ୍ଛେଦ।

ଆଜି ଈଶ୍ୱର ବି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ
ନେଇଗଲେ ସିନା ଜୀବନ
କିନ୍ତୁ ହାର ମାନିଗଲେ
ମାଆର ମମତା ପାଶେ

ଗୁଆମାଳ, ଭଦ୍ରକ

ହୃଦୟ

ନୀନା ବଳିୟାରସିଂ

କାହାର ମନକୁ କେମିତି ପଢ଼ିବ
ମନ କଣ ଗୋଟେ ଖୋଲାବହି?
ତଥାପି ମନକୁ ପଢିହୁଏ ଯଦି
ଆଖିରେ ପାରେ ସେ କଥା କହି ।

ହୃଦୟର କଥା କେମିତି ବୁଝିବ
ବୁଝିବାକୁ ଯଦି ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ
ଆଖିରୁ ଝରିଲେ ଲୁହର ଝରଣା
ମନକୁ ମନ ସେ ଯିବ ବହି ।

ଚାରିପଟେ ଏତେ କୋଳାହଳ ହେଲେ
ହୃଦୟର ସାଥୀ କେହି ନାହିଁ
ହୃଦୟର ସାଥୀ ଅଛି କେହି ଯଦି
ମନରୁ ହଜାଇ ଦିଅନାହିଁ ।

ଥାଉ ଅବା ସିଏ ହାତପାଆନ୍ତାରେ
ଥାଉ ଅବା ସିଏ ସାଗରସେପାରେ
ହୃଦୟର ଭାଷା ବୁଝିପାରେ ଯିଏ
ସେମିତି ମନଟେ ଅଛି କାହିଁ ?

ମହାନଦୀବିହାର, କଟକ

ଆକର୍ଷଣ

ଅନୀତା ମିଶ୍ର

ହୃଦୟ ସ୍ପନ୍ଦନ ପବିତ୍ର ବନ୍ଧନ
ଚେତନାର ଆକର୍ଷଣ
ଅତି ସନ୍ତର୍ପଣେ ବାନ୍ଧେ ଦୁଇ ମନ
ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତିକ୍ଷଣ
ଅଦୃଶ୍ୟ ସିନା ଏ ଡୋର
ସୃଷ୍ଟିର ସବୁଠୁ ସୁନ୍ଦର ଆଶ୍ଳେଷ
ଜୀବନର ମୂଳ ସ୍ୱର।

ଅନନ୍ତ ବିସ୍ତୃତି ସକଳ ପ୍ରକୃତି
ଚିରନ୍ତନ ଆକର୍ଷଣ
ଦୀପ୍ତ ମଧୁରିମା ଅନନ୍ୟ ଗରିମା
ଅନ୍ତର୍ମନ ଆମନ୍ତ୍ରଣ
ପ୍ରଭୁଙ୍କର ବରଦାନ
ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧକର ସ୍ନିଗ୍ଧ ବର୍ଣ୍ଣବିଭା
ମଧୁମୟ ଅନୁକ୍ଷଣ।

ସୁଦିବ୍ୟ ପ୍ରତିମା ସ୍ନିଗ୍ଧ ମଧୁରିମା
ଅପରୂପ ଆକର୍ଷଣ
ଅସୀମ ନିସ୍ୱନ ଅଦ୍ୱୟ ଆହ୍ୱାନ
ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ପଣ
ତାରିଣୀଙ୍କ ଆବାହନ
ମହତ୍ତର ଶାନ୍ତି ଦିବ୍ୟ ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି
ପବିତ୍ର ହୁଏ ପରାଣ।

ଚେତନାର ଧାରା ଦିବ୍ୟତାରେ ଭରା
ଶାଶ୍ୱତ ପ୍ରେମରେ ବନ୍ଧା
କରେ ଆକର୍ଷଣ ମନ ହୃଦ ପ୍ରାଣ
ପ୍ରଭୁ ପାଦେ ନିତ୍ୟଛନ୍ଦା।
ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ସମାହାର
ହୃଦୟ ବିଭୋର ରୁଚିର ଭାସ୍ୱର
ସମର୍ପିତ ନିରନ୍ତର।

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଅନୁସ୍ୱାର
ମାସିକ ଇ-ପତ୍ରିକା

ପ୍ରକୃତି ଏକ ଗଳ୍ପ ଭଣ୍ଡାର

ହେମଲତା ଜେନା

ଭାରି ଶିକ୍ଷଣୀୟ ଗପ ବହିଟିଏ
ଅଟଇ ପରା ପ୍ରକୃତି
ପଢୁଥିଲେ ଯେତେ ସରିବ ନାହିଁଟି
ନୀତି ତାର ଅସରନ୍ତି ।

ଆଖି ଓ କାନକୁ ଖୋଲାରଖି ଯଦି
ନିରେଖୁଥିବା ତାହାକୁ
କେତେଯେ ଗପ ସେ କହୁଥାଏ ନିତି
ଶୁଣାଇବାକୁ ଆମକୁ ।

ବାଦୁଡି ଝୁଲଇ ତଳମୁହାଁ ହୋଇ
ବେକ ଲୁଚାଏ କଇଁଛ
ଛୁଆକୁ ଯାକିକି ମାଙ୍କିଡି ଡିଅଁଇ
ଏଗଛରୁ ସେଇଗଛ ।

ସମୁଦ୍ରରେ ଢେଉ କରେ ଗରଜନ
ନଈ ବହେ କୁଲୁ କୁଲୁ
ଜଳପ୍ରପାତ ଟି ଘୋ ଘୋ ରଡି କରେ
ଆସଇ ପାହାଡ କୋଳୁ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ପିନ୍ଧେ ସପ୍ତରଙ୍ଗି ଶାଢୀ
ମନ ନେଉଥାଏ ମୋହି
ଛଅଋତୁମାନେ ଆସନ୍ତି ଧରାକୁ
ଜଣେ ପରେ ଜଣେ ଧାଇଁ ।

ପ୍ରତିକ୍ଷଣେ ଶିକ୍ଷା ଦିଅଇ ପ୍ରକୃତି
ଅଟେ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତି
ତା' ଗପ ସବୁକୁ ବୁଝିଯିବା ଯଦି
ଜୀବନକୁ ଯିବା ଜିତି ।

କମାଗଡ଼, ଅଣ୍ଟିଆ, ଯାଜପୁର

ଜୀବନ

ମମତାବାଳା ହୋତା

ଜୀବନଟା ନୁହେଁ
ଏକ ସାଦାସିଧା
ସହଜ ସରଳ ପଥ
ଏଠି ଆଶା ଅସୁମାରୀ
ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁ ସୁଦୂରପ୍ରସାରୀ
ନିଷ୍ଠୁର ନିରାଟ ସତ ।
ଜୀବନଟା କେବେ
ନିଦାଘ ଝାଞ୍ଜିର
ଉତ୍ତାଳ ଉତ୍ତପ୍ତ ପରଶ
ପୁଣି କେବେ
ବନ ଝରଣାର
ଶାନ୍ତ ଶୀତଳ ହରଷ।
ଜୀବନଟା କେବେ
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର
ଛଇଳ ଚପଳ ଛନ୍ଦା
କେବେ ପୁଣି ସିଏ
ଅକୁହା କାହାଣୀ ମାଳାର
ସାତଟି ସୁରରେ ବନ୍ଧା।

ସମଲ ବ୍ୟାରେଜ, ଅନୁଗୋଳ

ପଖାଳ କଂସାରେ ଜୀବନ ମୋର

ଶୁଭଶ୍ରୀ ସିଂ

ପଖାଳ କଂସାରେ ଜୀବନ ମୋର
ଜଗନ୍ନାଥ ଦେଶେ ଘର ମୋହର
ନିଜ ଉପାର୍ଜନ ସାହାରା ମୋର
ଗୋଲାମ ମୁଁ କେବେ ନୁହେଁ କାହାର
ହାତ ଦୁଇଟା ଭରସା ମୋର
ନଥାଏ ମୋହର କାହାକୁ ଡର
ପଖାଳ କଂସା...
ଚାଷ କାମ ମୋର ଭାରି ନିଜର
ଅମଳ କରେ ଶସ୍ଯ କେତେ ଜାତିର
ନଥାଏ ମଥାରେ ଛଣ ଛପର
ଦୁନିଆ କୁ ଯୋଗାଏ ଆହାର
ପଖାଳ କଂସା...
କୁଟୁମ୍ବ ମୋହର ଭାରି ନିଜର
ସୁଖ ଦୁଃଖେ ଦିଅନ୍ତି ସାଥି ମୋର
ପେଟର ଚିନ୍ତା ନଥାଏ ମୋର
ସାରା ଗାଁ ପରା ମୋର ଆପଣାର
ପଖାଳ କଂସା...

ପଖାଳ ଭାତରେ ଯେଉଁ ସୁଆଦ
ଖିରି ପୁରି ରେ ନଥାଏ ଆନନ୍ଦ
ଏଇଥିରେ ମୋର ବିତିଲା କାଳ
କିଏ କହେ ମତେ ଫଟା କପାଳ
ପଖାଳ କଂସା...
ଗାଁ ସୁଖ କିବା ମିଳେ ସହରେ
ଜୀବନ ବିତାଏ ପର ଦୁଆରେ
ଜୀବନରେ କେବେ ଦୁଃଖ ଜାଣିନି
ମୋ ଠାରୁ କିଏ ସେ ଅଛନ୍ତି ଧନି
ପଖାଳ କଂସା...

ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ: ୮୭୫୮୯୭୧୮୧୭

ଜୟ ହେ ଶ୍ରମିକ ଜୟ

ବାସନ୍ତୀ ବାରିକ୍

ବିଶ୍ୱ ନିର୍ମାଣର   ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ବିନ୍ଧାଣି
          ଶ୍ରମିକ ଅନ୍ତର ଆଶା,
ବିଶ୍ୱ ସମୁଦାୟ   ନିଃସ୍ୱ ମଣିଷର
          ପ୍ରାଣତଳ ପରିଭାଷା।
ମାଟି ମଣିଷର   ଜୀବନ ଜୀବିକା
          ବିକାଶର ରୂପକାର ,
ଶ୍ରମ ସମ୍ବଳର   ନିର୍ବିକାର ଦାନ
          ଚୁକ୍ତିହୀନ ଇସ୍ତାହାର।
ଜନ ସମାଜର   ଜୀବନ-ଯାତ୍ରାର
          ପ୍ରଗତିର କୃତବର୍ମା,
ତା' ଶ୍ରମ ସମ୍ବଳ   ସୃଷ୍ଟିର ସାମର୍ଥ୍ୟ
          ବିକାଶର ବିଶ୍ୱକର୍ମା।
ଶ୍ରମଫଳେ ଯା'ର   କୋଟିମନେ ହସ
          ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ମଧୁମୟ,
ଦୁଃଖ ଲୁହପିଇ   ସୁଖ ଯେ' ବାଣ୍ଟଇ
          ଶ୍ରମିକ ତା' ପରିଚୟ।
ନିଗାଡ଼ି ଦେଇଛି   ବକ୍ଷୁ ଶ୍ରମ ଝାଳ
          ଜନହିତେ ନିର୍ବିକାରେ,
ବିଳାସ ଯାହାର   ଜାତକେ ଅଲେଖା
          ଜୀବନର ଇସ୍ତାହାରେ।
ପଢ଼ିନି ଶାସକ   ଭାବନି ସମାଜ
          ତା' ହୃଦ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବ୍ୟଥା,
ବୁଝିନି କଷଣ   କଷିନି ଗଣିତ
          ଖୋଲିନି ହିସାବ ଖାତା।
ତ୍ୟାଗ,ତିତିକ୍ଷାର   ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ସାକ୍ଷୀ
          ଯାତନା ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ ,
ବିଶ୍ୱ ନିର୍ମାଣର   ନିଃସ୍ୱ ବିନ୍ଧାଣି ସେ'
          ଜୟହେ ଶ୍ରମିକ ଜୟ।

ବାସ- ଶ୍ରେୟା,
ଏମ୍. ଆଇ. ଜି -୭୫, ବି. ଡ.ଏ କଲୋନୀ, ଫେଜ୍ -୧,
ପୋଖରୀପୁଟ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର -୭୫୧୦୨୦
ମୋ : ୭୩୭୨୦ ୮୪୭୧୫

ଝରା ଶେଫାଳି

ପ୍ରିୟଦର୍ଶିନୀ ନାୟକ

ଝରିଗଲେ ଝରିଯିବି
ଅଦିନିଆବର୍ଷା ପରି
ଝରିଗଲେ ଝରିଯିବି
ଅସୁମାରୀ ଲୁହ ପରି ।

ସରିଗଲେ ସରିଯିବି
ଲାଜକୁମାରୀ ହୋଇ
ସରିଗଲେ ସରିଯିବି
ଅକୁହା ଯନ୍ତ୍ରଣା ହୋଇ ।

ଭିଜିଗଲେ ଭିଜିଯିବି
ସ୍ୱପ୍ନଭିଜା ଆଖିଟେ ହୋଇ
ଭିଜିଗଲେ ଭିଜିଯିବି
ଝରା ଶେଫାଳି ହୋଇ ।

ମରିଗଲେ ମରିଯିବି
ଅନେକ ଆଶାକୁ ନେଇ
ମରିଗଲେ ମରିଯିବି
ସ୍ୱାଭିମାନକୁ ସଙ୍ଗେ ନେଇ
ଝରାଶେଫାଳି ଯେ ମୁହିଁ
ଝରାଶେଫାଳି ଯେ ମୁହିଁ ।

ଅଧ୍ୟାପିକା,ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ,
ସିମୁଳିଆ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ,
ତଳାଙ୍ଗ, ଭଦ୍ରକ

ଗ୍ରୀଷମ ତାପ

ଅନୁସୟା ବାରିକ

ଉତ୍ତପ୍ତ ଅଧୀର ଧରା ଗ୍ରୀଷମତାପରେ
ପ୍ରକୃତି ଯାଉଛିଜଳି ତପନ କୋପରେ
ଅଦୃଶ୍ୟଅଗ୍ନିର ବର୍ଷା ଗାଁ ଓ ସହରେ
ପ୍ରାଣୀକୁଳଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ଗ୍ରୀଷମଦାହରେ ।

ଜୀବନ ପୀଡିତ ପୁଣି ପୀଡିତପାଦପ
ବାରିଦସଙ୍କଟେ ସର୍ବେ କରନ୍ତିବିଳାପ
ବରଷାକୁହୃଦୟେ କରନ୍ତି ଆମନ୍ତ୍ରଣ
ଆଶାରେ ନିମଗ୍ନସର୍ବେ ଉର୍ଦ୍ଧକୁଚାହିଁଣ ।

ମହାକାଶକୋଳେ କାହିଁ ଲୁଚିଛୁଜଳଦ
ପ୍ରାଣଙ୍କଆକୁଳ ଛୁଁଏନାକି ତୋର ହୃଦ
ଜଳବିନେ ଜୀବକୁଳ ଜୀବନବିକଳ,
ମୌସୁମ ର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ମାନବ ସକଳ ।

ହଟକି କରିଛିସତେ ଫୁଲେଇଅମ୍ବୁଦ
ମହାଗ୍ରୀଷ୍ମେ ମୌସୁମୀକି ସାଧୁଅଛବାଦ
ପୂର୍ବକାଳ ଦ୍ୱିପ୍ରହରେ ଅସହଣି ତାତି
ଏବେର ରାତ୍ରିସକାଳ ଲାଗଇସେମିତି ।

ନିରାଶପରାଣ ଯେବେ ଇଛଇ ପବନ
କ୍ଷଣେ ଦେଖାଦେଇକ୍ଷଣେ ଲୁଚଇବହନ
ଉତ୍ତାପେ ଜୀବନଧାରା ଅତିଷ୍ଠ ବିଷମ
ଦାରୁଣ ନିଦାଘରୀତି ପ୍ରକାଶେ ଗ୍ରୀଷମ ।

ଅତୀତରେ ଗ୍ରୀଷମରେ ଜୀବନଅବସ୍ଥା
ଅବଧି ପ୍ରାୟତ ନ ଥିଲା ଦୁରାବସ୍ଥା
ଅନେକ ଭୁଲରହିଛି ମାନବଜାତିର
ବହୁଯାନ, କାରଖାନା କାରଣଏହାର ।

ପୃଥିବୀରେ ଯୁଦ୍ଧକରେ ଆକାଶକୁଗ୍ରାସ
ଟ୍ୟାଙ୍କର,ତୋପଧୂଆଁରେ ବାୟୁପ୍ରଦୂଷିତ
ପରିଣାମ ଭୋଗୁଛନ୍ତି ସର୍ବ ପ୍ରାଣୀକୁଳ
ବୃକ୍ଷଲତା, ଜୀବଜନ୍ତୁ ବ୍ୟଥିତସକଳ ।

ହେବରଷା ଶାନ୍ତଚିତ୍ତେ କରଜଳଦାନ
କ୍ରୋଧୀତ ନହୋଇବହ ହେମୃଦୁପବନ
ମୌସୁମୀଗୋ ଧୀରେଧୀରେପରସ ଧରାକୁ
ନିଜଗୁଣେ ରକ୍ଷାକର ସକଳ ଜୀବଙ୍କୁ ।

ଜୀବନର ବିନେତୃମ କିବାପ୍ରୟୋଜନ
ଏପୃଥ୍ୱୀ ତିଷ୍ଠିଲେ ତବଆବଶ୍ୟକ ଜାଣ
ହେ ପ୍ରକୃତି ଶାନ୍ତଚିତ୍ତେ ସମ୍ଭାଳଜଗତ
ଜଗତରକ୍ଷଣେ ବଡ଼ପଣେ ଉପଗତ ।

ଜୀବନର ପାଇଁ ବର୍ଷା, ବୈଶାଖୀ, ମୌସୁମୀ
ଏ କ୍ଷିତିରେବିରାଜ ନଯାଅ କାହିଁଭ୍ରମି
ଅନନ୍ତ କୋଟିଜୀବର,ଜୀବନରଉସ
ମୌସୁମୀ,ବରଷା ସର୍ବ ଜୀବନସଦୃଶ ।।

ବି.ଡି.ଏ. କଲୋନୀ, ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରପୁର,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୃତ୍ୟୁ

ଶ୍ରୀମତୀ ରୀତା ମିଶ୍ର

ହେ ମୃତ୍ୟୁ !
କେଉଁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ସମ୍ରାଟ ତୁମେ
ବିସ୍ତାରିତ କରିଅଛ
ମୃତ୍ୟୁର ସେ ବିକଟାଳ ଛାୟା
ନାହିଁ ଟିକେ ଦୟାମାୟା ତବ
ବାଛିନିଅ କଞ୍ଚା କଞ୍ଚା
ରଖିଦିଅ ପାଚିଲା ମଣିଷ ।
ଜନ୍ମ ହେଲେ ମୃତ୍ୟୁ ଦିନେ
ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁତ ଅଜଣା
ହେଲେ ଆଚମ୍ବିତ ଲାଗେ ମୋତେ
ଦେଖି ତୁମ ଚିନ୍ତାଧାରା ।
ବ୍ୟସ୍ତ ବିବ୍ରତ କରିଦିଏ ମୋତେ
ତୁମର ସେ ଅନ୍ୟାୟ ବିଚାର
କିଦୋଷ କରିଥାନ୍ତି ବୃଦ୍ଧ ପିତାମାତା
ନେଇଯାଅ ତାଙ୍କ ଏକୋଇର ବଳା
ଅନ୍ଧର ଲଉଡି ଶ୍ରବଣ କୁମାର
ନହୁଲି ବୟସେ ପୋଛିଦିଅ
ସୋହାଗିନୀ ପତ୍ନୀର ଶଂଖା ଓ ସିନ୍ଦୂର
ବାପ ଛେଉଣ୍ଡ ହେଇଯାନ୍ତି
କୁନି କୁନି ଦୁହିତା ଓ ପୁତ୍ର
ଭଉଣୀର ରାକ୍ଷୀ କାନ୍ଦୁଥାଏ ସିନା
ପାରେନାହିଁ କିଛି ଉପଚାର ।
ଏତେ ସବୁ ଦେଖି ତୁମେ
ଜାଣି ପାରିନାହିଁ କିଛି ?
ଗ୍ଳାନିରେ ଜର୍ଜରିତ ହୁଅନାହିଁ କେବେ ?
କେମିତି ହୃଦୟ ତୁମ ତରଳେନା ମୋଟେ
କେତେ ନିଷ୍ଠୁର ତୁମେ ନିଜକୁ
ପଚାରିଛ କେବେ ?
ଜାଣେ ମୁହିଁ ନିରୁତ୍ତର ତୁମେ ।
ତେବେ ଡେରି କାହିଁ ,
ଆଲିଙ୍ଗନ କରିନିଅ ମୋତେ
ତୁମର ସେ ମୃତ୍ୟୁର ସହରେ
ସେହିଠାରେ ଦେଖି ମୋର
ହଜିଥିବା ପ୍ରିୟ ପରିଜନ
ନିର୍ବାପିତ ହେବ ମୋର ହୃଦୟ ଦହନ
ଝର ଝର ଝରିଯିବ ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ
ହାଲୁକା ହୋଇଯିବ ମନ ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବୋଉର ମନ

ମନୋରମା ପଣ୍ଡା

ବୋଉର ପୁଣି ଗୋଟେ ମନ କଣ ଯେ !
କେତେବେଳେ ହସେ, କେତେବେଳେ
କାନ୍ଦେ,
କେବେ ରାଗେ ପୁଣି କେବେ କେବେ
ଗୁଣୁଗୁଣୁ ହୋଇ କଣ କହୁଥାଏ,
ଏସବୁ କଣ ତା ମନରେ ଥାଏ ?
କେମିତି ମନ କି ତାର ?

କିଏ ଏଇ ବୋଉ ଶବ୍ଦ ସୃଷ୍ଟି କଲା କେଜାଣି
ତାକୁ କଣ ପଢିହୁଏ ନା ତା ମନକୁ ବୁଝି
ହୁଏ
କେମିତିକା ମନ ଯେ ତାର...

ଜୀବନ ତମାମ ଅନ୍ୟ ମନ
ବୁଝି ବୁଝି ତାର କୋଉ ମନ ଥାଏ ଯେ...
ଜଂଜାଳ ଘେରା ଜୀବନ ବିତୁ ବିତୁ
ସେ ତ ଦୁର୍ବଳ ହେଇଯାଏ
ଗୋଡ ହାତ ବାଙ୍କୁଲି ଉଠେ,
ଆଖି ଜାଲୁ ଜାଲୁ ଦିଶେ,କଣ୍ଠ ବସିଯାଏ,
ଆଉ ମନ କିଏ ଦେଖୁଛି ଯେ...

ଘରୁ ବାହାରିବା ତାକୁ ବଡ କଷ୍ଟ,
ଆଉ ଯେବେ ଇଛାକରେ
ତାପାଇଁ ରୋକ ଲାଗେ,
ବୋଉ ପରା, କଣ ଏତେ ବୁଲିବ ଯେ...
ତାର ପାର୍ଟି , ପିକନିକ ଏ ସବୁ
ତାର ଔଦ୍ଧତ୍ୟାମି...
ଏସବୁ କଣ ତା ମନରେ ଥାଏ
କିଏ ବା ବୁଝେ...

ବୋଉର ଦୁନିଆଁରେ
ବୋଉର ବଡ ଚିନ୍ତା, ବଡ ଆକଟ
ପାଣିରେ ପଶିବନି, ଜଲଦି ଘରକୁ ଫେରିବ,
କାହା ସହ ଝଗଡା ହବନି ବର୍ଷାରେ ଭିଜି ବନି,
ସମୟ ରେ ଖାଇବ, ଧୀରେ ଗାଡି ଚଳେଇବ,
ଏମିତି କେତେ କଣ...
ଏ ସବୁ କଣ ବୋଉ ମନରେ ଥାଏ...
କିଏ ଜାଣେ ତା ମନ...

ଠାକୁରଙ୍କୁ ମାନସିକ କରେ
କଣ ସବୁ କହେ ,କଣ ମାଗେ
କିଏ କଣ ବୁଝେ ?
ଏ ପରା ବୋଉର ମନ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର
ମୋ : ୮୭୫୮୯ ୭୧୮୧୭

ନାରୀ

ଶ୍ରୀମତୀ ବ୍ରଜେଶ୍ୱରୀ ସିଂହ

ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସ୍ୱର
ଯାହା କେହି ବୁଝି ପାରେନି
ବିଦଗ୍ଧ ପ୍ରାଣର ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ କାହାଣୀ
ସବୁଥାଇ କିଛି ନାହିଁ
ଭଲ ପାଇବାର ମୋହ
ପାଲଟିଯାଏ ମରୀଚିକା ।
ଆଜିବି ଅଭିନୟ ଚାଲିଛି
ଏଇ ରଙ୍ଗ ମଞ୍ଚରେ
ଅଦିନ ଝଡ଼ରେ ହଜି ଯାଉଛି
ଆଖିର ନିଦ
କେତେ ଦୁଃଖ ସହିପରେ
ନିଜକୁ ଜଳାଇ ଦେଇ
ନାରୀ ସକଳ ଶକ୍ତିର ଆଧାର
ଏନ୍ତୁଡ଼ି ଶାଳରୁ ଜୁଇ ନିଆଁ ଯାଏ
ବଂଚିବାକୁ କରିଥାଏ ସଂଗ୍ରାମ
ବିକୃତ କାମନା ବାସନାର
ଲାଳସରେ ଛିଡା ହୋଇଛି
ଦୁଃଖର ପ୍ରାଚୀର
ସମସ୍ତ ଆଶା ମଉଳିଯାଏ
ସମୟର ସ୍ରୋତ ରେ
ମଣିଷ ପାଲଟେ ଆଜି
ମଣିଷର ହତିଆର
କେବେ ନାରୀହେବ ନାରାୟଣୀ
ଘନ ଅନ୍ଧକାର ବକ୍ଷ ବିଦାରୀ
କରୁଛି ସଂଗ୍ରାମ
ଯେଉଁ ସେ "ନାରୀ" ।

ସମ୍ପାଦିକା 'ବଉଳଫୁଲ'
ଯାଜପୁର ରୋଡ଼, ଯାଜପୁର

ବିଶ୍ୱରୂପ

ସାବିତ୍ରୀ ଦାସ

ହେ ବିଶ୍ୱରୂପ ,
ମୁହୂର୍ତ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ହୋଇ
ବିତିଯାଏ ରାତିଦିନ
କେତେ ଅମାବାସ୍ୟା,
କେତେ ପୂନେଇ ଜହ୍ନ ।

ହେବିଶ୍ୱରୂପ,
କେତେ ବେଳେ ମାଟିର ମାୟା
କାହିଁ ଦିଶେ ତମସାର କାୟା
ମୋତେ ଆଉ ପରୀକ୍ଷା କରନା
ଆସେ ନାହିଁ କରି ଦିବ୍ୟ ବନ୍ଦନା ।

ହୋବିଶ୍ୱରୂପ,
ନଚିକେତା ପରି
ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ
ଜନ୍ମମୃତ୍ୟୁର ରହସ୍ୟ
ପାର୍ଥପରି ଶୁଣିବାକୁ
ଜ୍ଞାନରେ ଗଭୀରତତ୍ତ୍ୱ ।

ହେବିଶ୍ୱରୂପ,
ଦିଶତୁମେ ମେଦୁର ମେଘରେ
ଦେଖାଦିଅ ନବଦଦୁର୍ବାଦଳ ରଙ୍ଗରେ
ମୋ ପାଇଁ ଥାଉ କରୁଣାରେ
ପୁରିତ ତୁମ ନୟନ ।

ଅନ୍ନପୁର, କେନ୍ଦୁଝର

ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ଦେଲା ସେ ଭରି

ମାହେଶ୍ୱରୀ ଦାଶ

ଜାଣିପାରିଲିନି ଭାବ କୁଟିଳତା
ସରଳ ମନ ମୋ ହେଉଛି ଘାରି
କ୍ଷଣିକେ କରିଲା ଅତି ଆପଣାର
ପାରିଲିନି ଗନ୍ଧ ସହଜେ ବାରି ।

କପଟ କଥାରେ ପୋଷା ମାନିଗଲା
ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ହୃଦୟ ନିରୀହ ଶାରୀ
ଭାବନାରେ ତାର ତୋଳିଲି ଭୁବନ
ନିଶ୍ଚିତ ସୁଖକୁ ଭାଳି ସଂସାରୀ।

ଅଥଳ ଆସ୍ଥାର ନୀଡକୁ ଗଢିଲି
ଭାବ କାଠିକୁଟାମାନ ଆବୋରି
ସଜାଇଲି ମୋର ଅନ୍ତର ଆବେଗ
ବାସଚନ୍ଦନକୁ ହସ୍ତରେ ଘୋରି।

ପ୍ରତି ପଦକ୍ଷେପେ ଥିଲି ମୁଁ ଭରସା
ସାହାଯ୍ୟ କାତରେ ଆହୁଲା ମାରି
ସଂପର୍କ ସାଗର ଅସୀମ ହିଲ୍ଲୋଳେ
ବାହି ଚାଲିଥିଲି ଆବେଶ ତରୀ।

ଅଗୋଚରେ ମୋର ଭାବ ଜଟିଳତା
କାଟି ଚାଲିଥିଲା ଚେରକୁ ମୋର
ଜାଣିବା ଆଗରୁ ସମୟ ସଂକେତ
କହି ସାରିଥିଲା ନୁହେଁ ସେ ତୋର।

କୁହୁଳି କୁହୁଳି କାନ୍ଦୁଥିଲା ମନ
ବିଶ୍ୱାସଟା ଯେବେ ହେଲା ବଇରୀ
ବେଦନା ବହଳ ଜୀବନ ବାଙ୍କରେ
ଦିଶୁଥିଲା ତାର ପାପ ଗୋହିରୀ।

ଅବସୋସ ଏବେ ନିରତେ ବାହୁନେ
ଅନୁତାପଟାକୁ ଜାବୁଡି ଧରି
ବିଶ୍ୱାସରେ ବିଷ ଢାଳି ଦେଲା ପରେ
ନିଃଶ୍ୱାସ ଖେଳୁଛି ଚକାଭଉଁରୀ।

ନିମାପଡ଼ା, ପୁରୀ

ମୁଁ ତାକୁ ଲେଖିବାକୁ ଚାହେଁ

ସ୍ମୃତିସ୍ମିତା ରାଉତ

ମୁଁ ତାକୁ ଲେଖିବାକୁ ଚାହେଁ
କେବେ କବିତାର ତାଳରେ
କେବେ ଉପନ୍ୟାସର ଶୈଳୀରେ
କେବଳ ନାୟକ ଭାବରେ ।

କେବଳ ତାକୁ ପାଇବାକୁ ଚାହେଁ
ପ୍ରତିଟି ନିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସରେ
ମୋର ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗର ସୀମାରେ
ମୋ ହୃଦୟର ପ୍ରାନ୍ତରେ ।

ବାସ୍ ତାକୁ ଥରେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହେଁ
ମୋ ଚର୍ମ ଆଖିର ପଲକରେ
ମୋ ହୃଦୟର ସ୍ପନ୍ଦନରେ
ମୋ ବାହୁର ବନ୍ଧନରେ ।

ମୁଁ ତାକୁ ଲେଖିବାକୁ ଚାହେଁ
ପ୍ରେମର ପ୍ରତୀକ ଭାବରେ
ଜୀବନର ଅଭୁଲା ସ୍ମୃତିରେ
ନିର୍ଜନ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଅତିଥି ଭାବରେ ।

କେବଳ ମୁଁ ତାକୁ ଲେଖିବାକୁ ଚାହେଁ
ଜୀବନର ପ୍ରତିଟି ମୋଡରେ
ସପନର ବାସ୍ତବତା ଭିତରେ
ହୃଦୟର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନରେ ।

କେନ୍ଦୁଝର

ବୋଉ

ଅନୁରାଧା ମହାପାତ୍ର

ସେ ଅଫେରା ରାଇଜରୁ
ଆଉ କେବେ ଫେରିବନି ବୋଲି
ଜାଣିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ତାକୁ ପୁଣିଥରେ
ଭେଟିବାକୁ ବ୍ୟାକୁଳ।

ସେ ସମୟର କାଳଚକ୍ରରେ
ଲୀନ ହୋଇଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ
ସେ ପୁର୍ନଜନ୍ମ ପାଇବ ବୋଲି
ମୋର ଦୃଢ଼ବିଶ୍ୱାସ।

ତାର ସ୍ମୃତିସବୁକୁ ମନେ ପକାଇ
ତାକୁ ଅସରନ୍ତି ଝୁରିବାପଣ ହିଁ
ବୋଧହୁଏ ମୋର ମନତଳେ
ଲୁଚିଥିବା କେଉଁଏକ କୋହ।

ତାକୁ ବୋଉ ବୋଲି ଡ଼ାକିଦେଲେ
ହୃଦୟକୁ ମିଳୁଥିବା ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ସବୁ
ଆଉ ଜୀବନରେ ମିଳିବନି ଭାବିଲେ
ଲାଗେ ଏକ ନୀରବ ଖାଲିପଣ।

ସେ ପାଖରେ ଥିବାବେଳେ
ତା ସହ ବିତେଇଥିବା ସବୁତକ ସମୟ
ମନର କେଉଁଏକ ନିବୃତ୍ତ କୋଣରେ
ସାଇତା ଏକ ଆବେଗର ସମାହାର।

ବୈତରଣୀ ରୋଡ଼, ଯାଜପୁର

ପ୍ରହେଳିକା

ଭାଗ୍ୟଶ୍ରୀ ମହାପାତ୍ର

ଏ ଜୀବନ ଏକ ମରିଚିକା।
କେବେ ସେ ବିକ୍ଷିପ୍ତ,
କେବେ ଇତସ୍ତତଃ
କେବେ ପୁଣି ସେ ସାଜେ ପ୍ରହେଳିକା

ମାୟା ମରିଚିର ବ୍ୟାକୁଳ ପିପାସା
ନିଶିଥ ସପନେ ବୁଣେ ଅଭିଳାଷା,
ସେ ପିପାସା କେବେ ମେଣ୍ଟିଯାଏ ନାହିଁ
ନିରବେ କ୍ଷରିତ ଅଶ୍ରୁଧାରା ଯହିଁ।

ନିୟତିର ରଙ୍ଗମଞ୍ଚ ଏ ସଂସାର
ଅଭିନେତା ସାଜେ ମାନବ ପାମର,
ସୁଖ-ଦୁଃଖର ଏ ଦ୍ୱନ୍ଦ ସନ୍ତୁଳନ
ଖୋଜୁଥାଏ ସଦା ମୁକ୍ତିର ସନ୍ଧାନ।

କାଳର ସ୍ରୋତରେ ସଭିଏଁ କ୍ଷଣିକ
ଚଲାପଥେ ଆମେ ଅଜଣା ପଥିକ,
ସ୍ମୃତିର ସଂଗ୍ରାହେ ଧୂଳି ଆସ୍ତରଣ
ଶେଷେ ଲୀନ ହୁଏ ସମଗ୍ର ଜୀବନ।

ତଥାପି ଏ ଆତ୍ମା ହାରେନାହିଁ ଜମା
ଜୀବନ ଜିଜ୍ଞାସା ଅଟେ ଅନୁପମା,
ରହସ୍ୟର ଏହି ଘନ କୁହୁଡ଼ିରେ
ଚାଲେ ସେ ସନ୍ଧାନୀ ଅନନ୍ତ ପଥରେ।

ଜନ୍ମ ଓ ମୃତ୍ୟୁର ସନ୍ତୁଳିତ ଛନ୍ଦେ
ଲୁଚକାଳି ଖେଳେ କାଳ-ମହାକାଳ
ଅଜ୍ଞାନ ଆବରଣେ ମୋହର ସୁଗନ୍ଧେ
ମଣିଷ ବାନ୍ଧଇ ନିଜ ପଦ-ଜାଲ।

ପୁବୁ ସାହି, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

କବିତା

ଆକୁଳାନନ୍ଦ ପୃଷ୍ଟି

ଚେତନାର ସାରକଥା
ପ୍ରଣୟର ମାଦକତା
ବିଶ୍ୱ ନିୟନ୍ତାଙ୍କ ବନ୍ଦନା
ଉଦାଶ ପ୍ରାଣର ମୂର୍ଚ୍ଛନା ।

ପ୍ରକୃତିର ଚାରୁଚିତ୍ର
ବିଦଗ୍ଧ ପ୍ରେମିକ ପତ୍ର
ଯନ୍ତ୍ରଣା କାତର ସ୍ୱର
ବିଗଳିତ ଅଶ୍ରୁଧାର ।

ସ୍ନେହ ପ୍ରେମ ରାଗ ରୁଷା
ଖିଆଲି ମନର ଭାଷା
ଚରିତ୍ରର ବିଶ୍ଳେଷଣ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଆହ୍ୱାନ ।

ଦେଶଜାତି ପ୍ରୀତି କଥା
ଉଜ୍ଜୀବିତ ପ୍ରାଣ ସତ୍ତା
ସମାଜର ପ୍ରତି ରୂପ
କବିତା ଶ୍ରୀ ଅଙ୍ଗେ ଦେଖ ।

ତାଳ, ଲୟ, ରାଗ, ସ୍ୱର
ଅଳଙ୍କାର ସମାହାର
ଶୃଙ୍ଗାର ରସ ସରସ
ଋଷି ମନ ଚୋରା ହସ ।

ଭାବ ଭକ୍ତି ସ୍ନେହ ପ୍ରୀତି
ବିରହ ବିଚ୍ଛେଦ ଗିତୀ
ଶିଶୁ ମନ ଛୁଆଁ ଗୀତ
ହୋଲି ଦୋଳି ରଥ ଯାତ ।

କବି ଭାବନାର କଥା
କବିତା ସାହିତ୍ୟ ସୁତା
ଭାଷା କୁସୁମ ସମ୍ଭାର
କବିତା କୁସୁମ ହାର ।

ଭାବ, ଜ୍ଞାନ, ବ୍ରହ୍ମ ତତ୍ତ୍ୱ
ଶବ୍ଦ ବ୍ରହ୍ମ ଭାଗବତ
ବାକ୍ ଦେବୀ ପଦେ
ଶବ୍ଦ କୁସୁମ ସମର୍ପୀ
ଚରଣ ବନ୍ଦେ ।

ମହାକାଳପଡ଼ା, କଟକ

The Anuswaar
Monthly e-Magazine
Vol - 1/Issue- IX
May -2026

ଅନୁସ୍ୱାର

ମାସିକ ଇ-ପତ୍ରିକା

ମେ -୨୦୨୬

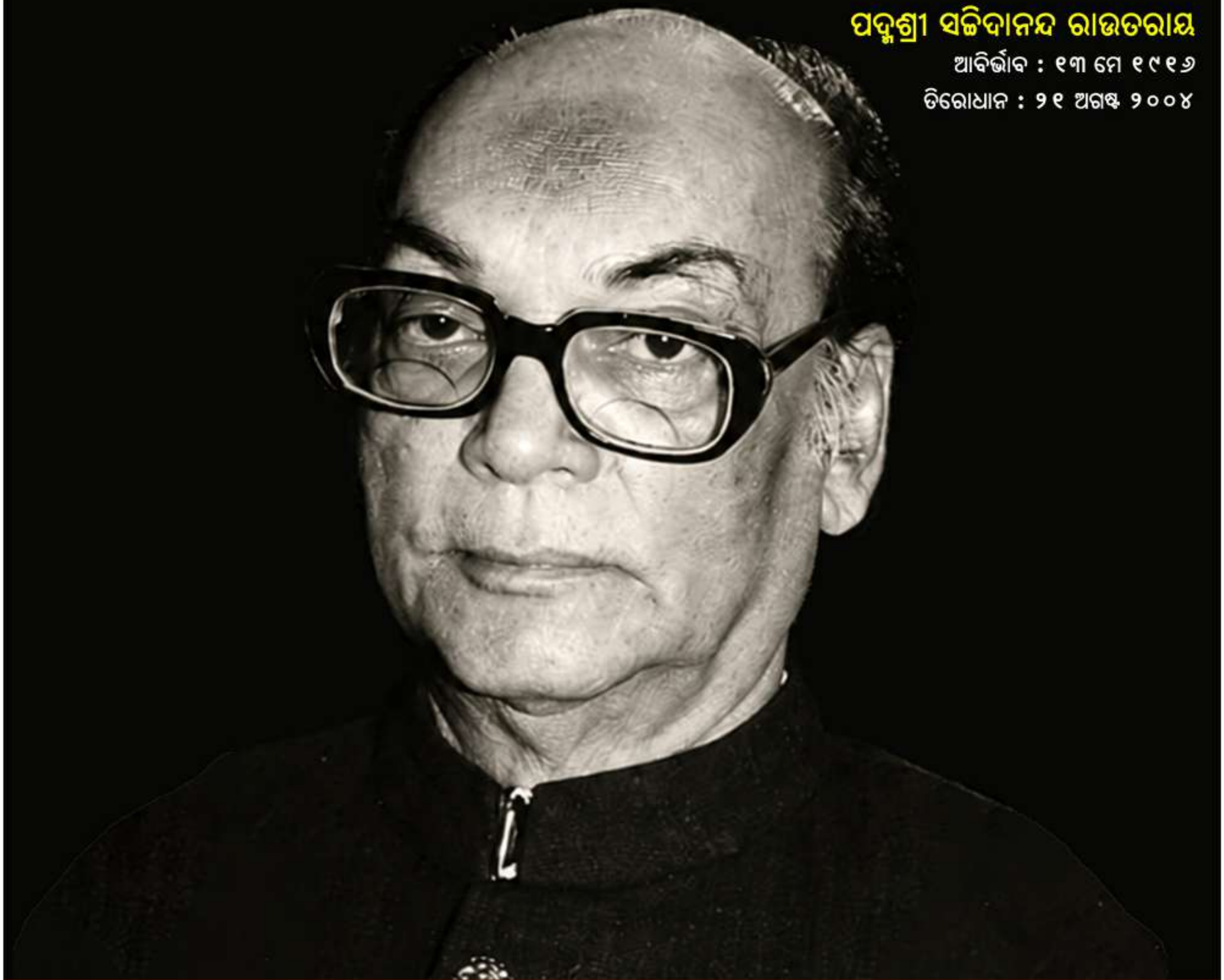

ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ରାଉତରାୟ

ଆବିର୍ଭାବ : ୧୩ ମେ ୧୯୧୬

ତିରୋଧାନ : ୨୧ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୦୪

ସମ୍ପାଦନା : ସରୋଜ କୁମାର ଶତପଥୀ

Publisher :
Newtra Creations, Bhubaneswar

Contact Us : +91 9937128547 / Email : anuswaar.emagazine@gmail.com / Website : www.anuswaar.com